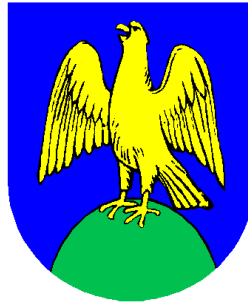

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA NIEMODLIN NA LATA 2009-2013

OPRACOWANIE:

Dr inż. Zbigniew Jakubczyk

Mgr inż. Arkadiusz Pietrzykowski

SPIS TREŚCI

Wstęp.		4
Rozdział 1. Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście.		6
1.	Sfera zagospodarowania przestrzennego.	7
1.1.	Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta.	7
1.2.	Strefy ochrony konserwatorskiej.	11
1.3.	System przyrodniczy miasta.	15
1.4.	Struktura własnościowa gruntów i budynków.	23
1.5.	Komunikacja.	24
1.6.	Infrastruktura techniczna.	25
1.7.	Przestrzenie publiczne.	34
1.8.	Zasoby rekreacyjno-turystyczne i możliwości rozwoju turystyki.	35
1.9.	Identyfikacja problemów w sferze zagospodarowania przestrzennego.	36
2.	Sfera gospodarcza.	37
2.1.	Struktura działalności gospodarczej.	37
2.2.	Sektory działalności gospodarczej i osoby zatrudnione w danych sektorach.	38
2.3.	Najważniejsze podmioty gospodarcze.	40
2.4.	Uwarunkowania budżetowe realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych.	41
2.5.	Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej.	43
3.	Sfera społeczna.	44
3.1.	Struktura demograficzna i społeczna mieszkańców miasta.	44
3.2.	Określenie specyficznych grup społecznych wymagających szczególnego wsparcia w ramach LPR.	49
3.3.	Skala bezrobocia.	56
3.4.	Struktura wykształcenia mieszkańców.	61
3.5.	Dostęp do infrastruktury społecznej.	63
3.6.	Aktywność mieszkańców.	70
3.7.	Stan zasobów mieszkaniowych.	73
3.8.	Działalność organizacji pozarządowych.	78
3.9.	Identyfikacja problemów w sferze społecznej.	79
Rozdział 2. Uwarunkowania strategiczne przedsięwzięcia.		80
1.	Miejsce przedsięwzięcia w strategiach i programach.	80
1.1.	Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności.	81
1.2.	Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach”.	82

1.3.	Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego.	83
1.4.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007 – 2013.	85
1.5.	Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013.....	86
1.6.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013.	91
1.7.	Strategia Rozwoju Wspólnoty Opolskiej.....	93
1.8.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niemodlin na lata 2008-2015.....	94
1.9.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.	96
1.10.	Wojewódzka Strategia Integracji i Polityki Społecznej na lata 2007 – 2009.....	96
1.11.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Opolskiego na lata 2001 – 2015.....	97
1.12.	Gminny Program Opieki nad Zabytkami. Gmina Niemodlin 2008 – 2011.....	98
1.13.	Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Niemodlin.....	98
Rozdział 3. Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji.		99
1.	Okres realizacji LPR.	99
2.	Przesłanki wyboru obszaru rewitalizacji oraz cele rewitalizacji Miasta.....	99
3.	Obszary rewitalizacji.	99
3.1.	Kryteria wyboru obszaru rewitalizacji – analiza wskaźnikowa i opisowa.....	99
3.2.	Wnioski z przeprowadzonej analizy.	110
3.3.	Graficzne zaprezentowanie obszarów rewitalizacji.....	114
3.4.	Opis poszczególnych obszarów rewitalizacji.....	115
Rozdział 4. Plan finansowy i hierarchizacja zadań przewidzianych do realizacji.		135
Rozdział 5. System wdrażania LPR.		140
Rozdział 6. Zasady monitorowania, oceny, komunikacji społecznej oraz Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.		141
1.	System monitorowania i oceny LPR.....	141
2.	System komunikacji społecznej LPR.....	143
3.	Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.	145
Załączniki.		147
Bibliografia.		148

WSTĘP.

Rewitalizacja - to kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd terytorialny (głównie lokalny) w celu wyprowadzenia tego obszaru **ze stanu kryzysowego**, w szczególności poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne. Mówiąc w uproszczeniu, przez rewitalizację możemy rozumieć grupę działań prowadzonych na zdegradowanych obszarach zurbanizowanych (w przypadku RPO WO 2007-2013 – na obszarach kryzysowych). Wyprowadzenie ze stanu kryzysowego polega na znalezieniu dla tych obszarów nowego zastosowania lub przywrócenie ich pierwotnego stanu i funkcji wraz z doprowadzeniem do funkcjonalnego stanu obiektów znajdujących się na obszarze rewitalizacji¹.

Rewitalizacja charakteryzuje się:

- **kompleksowością**, czyli pewnym całościowym spojrzeniem na zdegradowany obszar, na którym podejmowane działania w sferze infrastrukturalnej, gospodarczej, społecznej i przestrzennej są w pełni ze sobą zintegrowane i podporządkowane tym samym celom. Jest to również odpowiedzialność realizatora (koordynatora) procesu rewitalizacji nie tylko za poszczególne etapy procesu, ale za końcowy efekt.
- **koordynacją działań**, czyli takim zarządzaniem procesem, aby prowadzony był zgodnie z ustalonym harmonogramem, przy optymalnym wykorzystaniu zasobów istniejących jak i powstałych dzięki realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
- **wieloletnością** - stopień skomplikowania procesu rewitalizacji, konieczność podjęcia wielu działań oraz ich kosztowność zmusza do rozłożenia wysiłków na wiele lat (w zależności od obszaru rewitalizacji i jego degradacji).

Zasadniczym celem rewitalizacji jest ożywienie gospodarcze i społeczne miasta, czyli - zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego, nadanie zdegradowanym obiektom nowych funkcji, przy równoczesnej trosce o stan środowiska naturalnego i zrównoważony rozwój gospodarczo-społeczny.

Lokalny Program Rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze przestrzeni miejskiej, urządzeń technicznych, społeczeństwa i gospodarki, a także środowiska naturalnego, opisujący stan i stopień degradacji terenu (obszaru rewitalizacji) za pomocą wskaźników społecznych i ekonomicznych oraz planowane do realizacji działania, a także system ich wdrażania, których celem jest wyprowadzenie tego obszaru z sytuacji kryzysowej poprzez nadanie mu nowych funkcji lub przywrócenie funkcji, jakie powinien pełnić zgodnie ze swoją specyfiką.

¹ Wytyczne w zakresie zasad opracowania i oceny Lokalnych Programów Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007-2013, działanie 6.1 „Rewitalizacja obszarów miejskich”. Wersja nr 2. Opole, grudzień 2008 r. s.7.

Rada Miejska na posiedzeniu w dniu 8 kwietnia 2008 roku podjęła decyzję o sporządzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Niemodlin na lata 2009 – 2013². Dokument ten niezbędny jest w celu pozyskania środków finansowych z Funduszy Strukturalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 – 2013. Lokalny Program Rewitalizacji określa kierunki działań na obszarze miejskim, wspierające przedsięwzięcia dotyczące rewitalizacji zabudowy miejskiej, przywracania jej wartości estetycznej i historycznej, a także inwestycje w zakresie remontów dróg lokalnych i architektury zielonej. Projekty inwestycyjne połączone będą z inicjatywami na rzecz społeczności lokalnej przyczyniające się do powstawania nowych miejsc pracy i rozwoju przedsiębiorczości.

Ważnym aspektem w procesie opracowania Programu, było powołanie Zespołu, składającego się z przedstawicieli grup społecznych i środowiskowych, którego celem było opracowanie głównych założeń³.

Przygotowany projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2009 – 2013 poddany został konsultacjom społecznym, a następnie zatwierdzony zostanie w drodze uchwały przez Radę Miejską w Niemodlinie.

W celu umożliwienia mieszkańcom miasta Niemodlin aktywnego udziału w tworzeniu dokumentu, na stronach internetowych miasta - www.niemodlin.pl, były zamieszczane informacje oraz materiały dotyczące programu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Niemodlin na lata 2009-2013.

² Uchwała nr XX/131/08 z dnia 8.04.2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji.

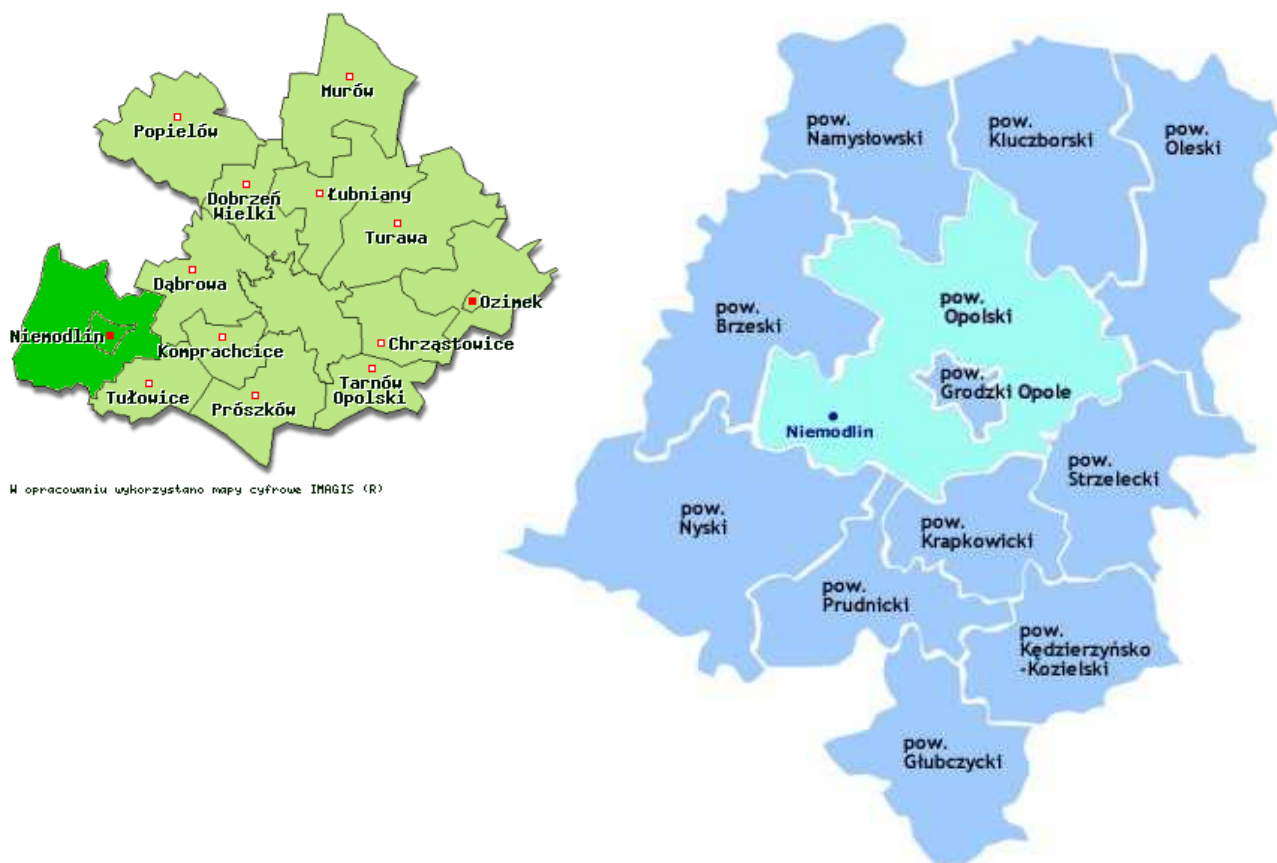
³ Zarządzenie Burmistrza nr II/169/08 z dnia 18.14.2008 r.

Rozdział 1. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE.

Historia miasta.

Gmina Niemodlin położona jest w centralno-zachodniej części województwa opolskiego. Jej powierzchnia wynosi 183,22 km² (bez miasta Niemodlin wynosi 170,11 km²), co pozwala sklasyfikować gminę do grupy większych w województwie. Pod względem administracyjnym gmina Niemodlin należy do województwa opolskiego, powiatu ziemskiego Opole.

Rysunek 1-1. Lokalizacja Niemodlina na tle województwa i powiatu opolskiego.

W jej obrębie wyróżnia się 27 sołectw oraz miasto Niemodlin. Granicznymi gminami są: Dąbrowa, Lewin Brzeski, Olszanka, Grodków, Skoroszyce, Łambinowice i Tułowice. Całkowita liczba mieszkańców wynosi 13598, z czego prawie połowa (6781 mieszkańców) zamieszkuje miasto Niemodlin⁴.

Miasto Niemodlin powstało przed 1228 r. Prawa miejskie uzyskało w 1283 r. Leży nad Ścinawą Niemodlińską, która w okolicach Lewina Brzeskiego wpływa do Nysy Kłodzkiej. Pierwotna nazwa Niemodlim pochodzi od imienia Niemodlim.

Sam Niemodlin istniał już prawdopodobnie w X wieku jako osada targowa. Według legendy, św. Wojciech podczas swojej podróży misyjnej zatrzymał się tutaj i zaczął budować

⁴ Wg danych Urzędu Miejskiego w Niemodlinie. Stan na 31.12.2007 r.

kościół (przez miasto przebiegał główny szlak do Pragi i Brna). Najstarsza potwierdzona wzmianka o Niemodlinie pochodzi z 1224 r.

Prawa miejskie zostały nadane przez księcia Kazimierza, w zamian za koszty poniesione przy otaczaniu zamku opolskiego wysokim murem. Miasto w 1313 r. stało się siedzibą Księstwa Niemodlińskiego i pozostawało nią do 1460 r. Od 1779 r. do końca II wojny światowej miasto należało do hrabiów Praschmów. Głównym źródłem utrzymania mieszkańców w czasach feudalnych było rolnictwo oraz leśnictwo. Na początku XIX wieku powstała w mieście fabryka lin oraz browar. Od czasu wojen śląskich do 1945 r. miasto należało do Prus (od 1871 r. także do zjednoczonych Niemiec) i nosiło nazwę Falkenberg.

Od 1816 do 1945 r. Niemodlin był siedzibą starostwa.⁵

1. SFERA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

1.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA MIASTA.

Gmina Niemodlin posiada studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone 1998 roku oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące teren: w granicach administracyjnych miasta, zabudowy wsi Michałówek i Grodziec oraz nieliczne tereny działek gruntu poza obszarem miasta Niemodlin.

Rada Miejska w Niemodlinie w dniu 30 listopada 2000 r. przyjęła uchwałę Nr XXI/241/2000 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Niemodlina.

Konsekwencją w/w uchwały było przyjęcie w dniu 21 lutego 2002 r. przez Radę Miejską w Niemodlinie uchwały nr XLVII/349/2002 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Niemodlina w granicach administracyjnych z wyłączeniem obszarów posiadających obowiązujące plany miejscowe.

Z uchwały wyłączono następujące obszary posiadające obowiązujące plany miejscowe:

1. Obszar śródmieścia objęty obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w dniu 30.09.1999 r. Uchwała Rady Miejskiej nr XII/96/99.
2. Tereny usługowo – przemysłowe w rejonie ul. Opolskiej objęte obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w dniu 29.08.1996 r. Uchwała Rady Miejskiej Nr XXII/131/96.
3. Teren działki 1036/3 położony przy ul. Opolskiej objęty planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w dniu 7.08.1997 r. Uchwała Rady Miejskiej Nr XXXIII/198/97.
4. Tereny budownictwa mieszkaniowego w rejonie ul. Chopina objęte planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w dniu 7.08.1997 r. Uchwała Rady Miejskiej Nr XXXIII/200/97.
5. Tereny budownictwa jednorodzinnego w rejonie ul. Reymonta i Al. Wolności objęte planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w dniu 29.12.1998 r. Uchwała Rady Miejskiej Nr V/29/98.

⁵ Domska J., Niemodlin i ziemia niemodlińska od 1224 roku do początków XX wieku. Opole-Niemodlin 1998 r.

6. Tereny budownictwa jednorodzinnego w rejonie ul. Reymonta objęte planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w dniu 29.12.1998 r. Uchwała Rady Miejskiej Nr V/30/98.
7. Tereny byłej bazy KPGR Niemodlin w rejonie ul. Korfanteo i Daszyńskiego objęte planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w dniu 24.04.1997r. Uchwała Rady Miejskiej Nr XXIX/179/97.
8. Tereny obszaru górniczego w rejonie ul. Brzeskiej objęte planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w dniu 18.06.1998 r. Uchwała Rady Miejskiej Nr XL II/289/98.

W uchwalonym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Niemodlina uwzględniając skalę rozwoju miasta do około 7500 – 8000 mieszkańców określoną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niemodlin, wydzielono następujące tereny, dla których ustalono warunki i zasady zagospodarowania oraz kształtowania zabudowy:

a) Tereny mieszkaniowe:

- MW – tereny mieszkaniowe o przewadze zabudowy wielorodzinnej,
- MN – tereny mieszkaniowe o zabudowie jednorodzinnej,
- MNU – tereny mieszkaniowe o zabudowie jednorodzinnej z usługami,
- MR – tereny mieszkaniowe o zabudowie zagrodowej,
- MNMR – tereny mieszkaniowe o zabudowie mieszanej jednorodzinnej i zagrodowej,
- MZ – tereny mieszkalnictwa zbiorowego.

b) Tereny usług publicznych:

- UO – tereny usług oświaty i wychowania,
- UZ – tereny usług ochrony zdrowia,
- US1 – tereny usług sportu (basen),
- US2 – tereny usług sportu (stadion),
- UT – tereny usług turystyki i rekreacji,
- UAG – tereny administracji gospodarczej.

c) Tereny usług komercyjnych:

- UH – tereny usług handlu,
- UG – tereny usług gastronomii,
- UR – tereny usług rzemiosła.

d) Tereny produkcyjno - składowe:

- PP – tereny działalności produkcyjnej (przemysłu),
- PR – tereny działalności produkcyjnej rolniczej,
- S – tereny magazynowo – składowe,
- PU – tereny rzemiosła wytwórczego,
- PMN – tereny rzemiosła wytwórczego z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej.

e) Tereny zieleni:

- ZP – tereny parków i skwerów,
- ZD – tereny ogrodów działkowych,

- ZC – tereny cmentarzy,
- ZI – tereny zieleni izolacyjnej,
- RL – tereny lasów,
- RLd – tereny dolesień.

f) Tereny otwarte:

- RP – tereny rolne bez prawa zabudowy siedliskowej,
- RZ – tereny łąk i pastwisk,
- RO – tereny upraw ogrodniczych i sadów,
- W – tereny wód otwartych.

g) Tereny komunikacji:

- KU_p – drogi główne ruchu przyspieszonego (krajowe),
- KU_z – drogi i ulice zbiorcze (powiatowe) ,
- KU_L – drogi i ulice lokalne (gminne),
- KU_d – ulice dojazdowe,
- KK – tereny kolejowe,
- KS₁ – tereny parkingów dla większych pojazdów transportowych,
- KS₂ – tereny dworca zbiorowej komunikacji autobusowej,
- KS₃ – stacje paliw,
- KS₄ – MOP – miejsca obsługi podróżnych,
- KX – ciągi piesze,
- KR – ścieżki rowerowe.

h) Tereny infrastruktury technicznej:

- TW1 – ujęcie wód podziemnych,
- TW2 – stacja uzdatniania wody,
- TG – stacja redukcyjno - pomiarowa gazu.

Dla miasta Niemodlina wyznaczono również następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefa „A” – ochrony zabytkowego układu przestrzennego,
- strefa „B” – ochrony elementów zabytkowych,
- strefa „W” – ochrony reliktywów archeologicznych,
- strefa „OW” – obserwacji archeologicznych,
- strefa „E” – ekspozycji panoramy miasta,
- strefa „K” – ochrony krajobrazu.

W uchwalonym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Niemodlina wyznaczono strefy „A”, „B”, „E” oraz strefę „K”, dla których ustalono następujące warunki:

- 1) strefa „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej

Strefa obejmuje miasto średniowieczne wraz z terenem zamkowym i terenem najstarszej zabudowy przedmiejskiej od strony zachodniej przed Bramą Nyską. Granica strefy na południu

przebiega wzdłuż ulicy Podwale i na tyłach południowego odcinka zabudowy ul. Bohaterów Powstań Śląskich, na północy na tyłach zabudowy północnej pierzei ul. Bohaterów Powstań Śląskich, pomiędzy terenami miejskimi, ogródkami działkowymi i sadzawkami i na wschodzie wzdłuż terenu zamkowego.

W ramach tej strefy wszelkie decyzje lokalizacyjne i zmiany stanu zabudowy muszą być obowiązkowo uzgodnione i zatwierdzone przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

2) strefa „B” – ochrony elementów zabytkowych

Strefa obejmuje teren najstarszego Przedmieścia Nyskiego od strony zachodniej miasta, wzdłuż ulic Bohaterów Powstań Śląskich, Brzeskiej i Korfantego.

3) strefa „E” – ekspozycji panoramy miasta

Strefa obejmuje tereny wzdłuż północnej i południowo – zachodniej granicy miasta, gdzie panorama miasta z jej głównymi dominantami wysokościowymi jest doskonale widoczna z obu stron.

4) strefa „K” – ochrony krajobrazu

Strefa obejmuje tereny przylegające do miasta od strony południowo – wschodniej wzdłuż rzeki Ścinawy Niemodlińskiej, Potoku Młynówka i rozlewiska stawu z zorganizowaną i naturalną zielenią, malowniczym spiętrzeniem wody na moście.

Uchwała nr XLVII/349/2002 z dnia 21 lutego 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Niemodlina wyznaczyła w mieście Niemodlin siedem stref:

Strefa 1:

- a) tereny rzemiosła wytwórczego w rejonie ul. Opolskiej (początek ulicy, wschodnia granica miasta) - oznaczenie na rysunku planu jako PU,
- b) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług w rejonie ul. Podmiejskiej (po obu jej stronach) - oznaczenie na rysunku planu jako MN, U.

Strefa 2:

- a) tereny skoncentrowanego przemysłu z terenami magazynowo – składowymi w rejonie ul. Opolskiej - oznaczenie na rysunku planu jako PP, S.

Strefa 3:

- a) tereny zabudowy wytwórczo – usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Opolskiej - oznaczenie na rysunku planu jako U, MN (wraz z KS4 - stacją paliw),
- b) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług w rejonie ul. Dąbrowszczaków i ul. Dębowej - oznaczenie na rysunku planu jako MN, U,
- c) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Dębowej, ul. Lipowej, ul. Brzozowej, ul. Polnej - wypełnienie pozostałego wolnego obszaru w ramach istniejącej zabudowy - oznaczenie na rysunku planu jako MN.

Strefa 4:

- a) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług w rejonie ul. Kolejowej - oznaczenie na rysunku planu jako MN, U,

- b) tereny zabudowy wytwórczo – usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Parkowej i ul. Opolskiej - oznaczenie na rysunku planu jako U, MN.

Strefa 5:

- a) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Wyzwolenia, ul. Świętojańskiej - oznaczenie na rysunku planu jako MN,
- b) tereny zabudowy magazynowo – składowej wraz z terenami rzemiosła wytwórczego w rejonie al. Wolności - oznaczenie na rysunku planu jako S, PU,
- c) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w rejonie ul. Mickiewicza - oznaczenie na rysunku planu jako MW,
- d) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w rejonie ul. Relugi, ul. Żeromskiego, Osiedla Piastów - oznaczenie na rysunku planu jako MW,
- e) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Wieniawskiego, ul. Moniuszki, ul. Szymanowskiego - oznaczenie na rysunku planu jako MN,
- f) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Opolskiej, al. Wolności - oznaczenie na rysunku planu jako MN.

Strefa 6:

- a) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagrodowej w rejonie ul. Korfantego - oznaczenie na rysunku planu jako MN, MR,
- b) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz wielorodzinnej w rejonie między ul. Bohaterów Powstań Śl. a ul. Daszyńskiego - oznaczenie na rysunku planu jako MN, MW.

Strefa 7:

- a) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagrodowej w rejonie ul. Podgórnej (po obu jej stronach) - oznaczenie na rysunku planu jako MN, MR,
- b) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Brzeskiej i ul. Bocznej - oznaczenie na rysunku planu jako MN.

1.2. STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ.

1.2.1. STAN I CHARAKTERYSTYKA ZABYTKÓW⁶.

Urbanistyka i krajobraz kulturowy.

W gminie Niemodlin jedynie średniowieczny układ urbanistyczny miasta Niemodlin jest założeniem wpisanym do rejestru zabytków, a w związku z tym objęty jest rygorami ochrony konserwatorskiej, wynikającymi z Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o Ochronie Zabytków i Opiece nad Zabytkami (Dz. U. nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami).

Jako najcenniejszy w gminie układ przestrzenny jest również chroniony poprzez zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Śródmieścia Niemodlina zatwierdzonego Uchwałą Nr XII/96/99 Rady Miejskiej w Niemodlinie z dnia 30.09.1999 r. Miasto posiada też

⁶ Źródło: Gminny Program Opieki nad Zabytkami – załącznik do Uchwały Nr XXI/ 142 /08 Rady Miejskiej w Niemodlinie z dnia 29 kwietnia 2008 r.

dobrze rozpoznanie pod względem urbanistycznym, zawarte w studiach historyczno-urbanistycznych.

Architektura.

Pomimo niekompletnego stanu dokumentacji, ogólny obraz stanu zachowania zabytków architektury w mieście Niemodlin przedstawia się zadawalająco. Najcenniejsze zabytki architektury miasta, tj.: zamek i kościół parafialny nie są własnością gminy. Mury miejskie znajdują się w dość dobrym stanie, podobnie jak większość zabytkowych budynków mieszkalnych.

W poprzednich dziesięcioleciach doszło do znacznego ubytku stanu zabytkowej zabudowy. Do znacznych zniszczeń wojennych doszły wieloletnie powojenne zaniedbania remontowe oraz celowe „porządkowanie” obiektów nieużytecznych, polegające głównie na rozbiórkach (m.in. zbór protestancki w Niemodlinie). Niemniej jednak polityka opieki nad najcenniejszymi zabytkami prowadzona była w miarę racjonalnie i uwzględniana przy większości prac rewaloryzacyjnych i remontowych.

Propagowanie w kontekście turystycznym oraz informacja na temat dzieł najcenniejszych i unikalnych, uwarunkowana jest jednakże uprzednim ich właściwym zabezpieczeniem, tak w sensie dostępności, bezpieczeństwa obiektów, jak również zapewnienia ich odpowiedniego stanu technicznego. W tej dziedzinie gmina może przejawiać dobrze ukierunkowaną aktywność. Dzieła są co prawda własnością kościelną, jednakże gmina może świadczyć pomoc w ich utrzymaniu, zabezpieczaniu przed kradzieżą i zniszczeniem, a zwłaszcza pożarami, co wiąże się np. z montowaniem w kościołach i kaplicach instalacji przeciwłamaniowych i alarmów przeciwpożarowych. Gmina może wspierać finansowo kosztowne prace konserwatorskie przy zabytkach. Również w porządkowaniu i kształtowaniu otoczenia zabytków rola gminy może być znacząca.

W ciągu ostatnich kilkunastu lat największe zagrożenie dla zabytków architektury stanowią niekontrolowane prace modernizacyjne - działania modernizacyjne, niedostosowane do charakteru zabytkowej zabudowy dotyczą np. samowolnych, fragmentarycznych dociepleń lub rozbiórek budynków, asymetrycznego podnoszenia połaci dachowych, chaotycznych zmian w elewacjach na skutek przebijania wejść i zmiany wielkości otworów okiennych, likwidacji zabytkowych stolarek, usuwania zdobień sztukatorskich z elewacji, stosowania rażąco współczesnych materiałów budowlanych.

Pod względem opisanej wyżej sytuacji wsie Gminy Niemodlin nie odbiegają znacząco od średniej wojewódzkiej. Natomiast samo miasto prezentuje się gorzej od sąsiednich miast województwa. W Niemodlinie skala wymiany stolarek zabytkowych na niestylowe, wykonane z nowoczesnych materiałów jest bardzo duża. Występuje też nieprawidłowe ocieplanie budynków, stosowanie niehistorycznych, agresywnych kolorystyk elewacji i zastępowanie oryginalnego detalu nowym - stylizowanym. Na niekorzystny odbiór wizualny ma przede wszystkim wpływ niekontrolowany montaż reklam i anten satelitarnych. Ich natłok, zwłaszcza w centrum Niemodlina, powoduje chaos przestrzenny i zaciera zabytkowy charakter miejskiej zabudowy. Istotne jest niedopuszczenie do pogłębiania się tego typu degradacji.

Parki podworskie.

Parki zabytkowe, zarówno te dworskie jak i podworskie, oraz ogrody zabytkowe podlegają szczególnej ochronie. Zabytkami mogą być parki i ogrody dekoracyjne jak również rzadkie okazy

przyrody żywej lub martwej, jeżeli nie podlegają przepisom o ochronie przyrody. Należą one od wieków do istotnego elementu krajobrazowego, będącego świadectwem świadomego uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni. Ponadto znaczenie parków można zamknąć w kilku funkcjach: społecznych, naukowych i ekologicznych. Natomiast najważniejsza wydaje się funkcja społeczna, bowiem parki podnoszą walory estetyczne i kulturowe danego obszaru. Najczęściej powinny służyć miejscowej ludności jako miejsce rekreacji i wypoczynku, jednocześnie stać się czynnikiem wpływającym na rozwój turystyki.

Ponadto zabytkowe zespoły parkowe wraz z budynkami po odrestaurowaniu mogą pełnić nowe funkcje siedzib firm, hoteli, ośrodków wypoczynkowych, miejsc konferencji, domów opieki, klinik lub prywatnych rezydencji.

Na terenie gminy Niemodlin znajduje się 6 parków zabytkowych umieszczonych w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

- Grabinie - właściciel Agencja Nieruchomości Rolnych
- Jakubowicach - właściciel Agencja Nieruchomości Rolnych
- Krasnej Górze- właściciel prywatny oraz Lasy Państwowe
- Niemodlinie - właściciel prywatny
- Rogach – właściciel gmina Niemodlin
- Szydłowcu – właściciel gmina Niemodlin oraz Lasy Państwowe

Niewątpliwie na wyróżnienie zasługuje dawny park romantyczny-krajobrazowy wraz z ogrodem dendrologicznym w Lipnie, który jest najstarszym tego typu ogrodem w Polsce. Zwiedzanie tego miejsca umożliwiają wytyczone ścieżki przyrodnicze: ścieżka w Ogrodzie Dendrologicznym oraz ścieżka Przyrodniczo – Dydaktyczna w Zespole Przyrodniczo – Krajobrazowym „Lipno”.

W miarę dobrze utrzymany jest również park w Rogach, którego użytkownikiem jest Szkoła Podstawowa w Rogach, wymaga jedynie niewielkich prac porządkowych.

Stan pozostałych parków wymaga przeprowadzenia niezwłocznych, daleko idących zabiegów pielęgnacyjnych i porządkowych. Trzeba, bowiem pamiętać, że każdy teren zielony, świadomie zagospodarowany przez człowieka wymaga przez cały czas pielęgnacji, w innym zaś wypadku park stanie się dzikim lasem, w którym samoistnie zniknie pierwotny układ kompozycyjny. Tak stało się z parkiem w Szydłowcu, gdzie uległy zatarciu układy przestrzenno-kompozycyjne dróg i ścieżek.

Cmentarze.

Na podstawie dostępnej dokumentacji zlokalizowano na terenie Gminy Niemodlin 25 cmentarzy zabytkowych. Znajdują się one w bardzo zróżnicowanym stanie utrzymania. Część z nich najprawdopodobniej zatraciła już materialne cechy zabytku. W każdym jednak przypadku, jako miejsce spoczynku doczesnych szczątków dawnych mieszkańców miejscowości, powinny zostać oznakowane jako znaczący element krajobrazu kulturowego. Dostępna dokumentacja jest w dużej mierze nieaktualna, lecz na jej podstawie można stwierdzić, że znaczna część zabytkowych cmentarzy została po wojnie celowo zdewastowana i używana jako pastwiska lub wysypiska śmieci. Część z nich została splantowana i zlikwidowana w czasie akcji porządkowej prowadzonej w latach 80- tych XX w. Pozostałe niszczały bez opieki. Jedynie niewielka część dotrwała do czasów obecnych w czytelnej formie i jedynie w 9 przypadkach zachowały się nieliczne zabytkowe nagrobki.

Szczególnym przypadkiem jest cmentarz żydowski w Niemodlinie. Został on zlikwidowany w 1968 roku i sprzedany wraz z domem pogrzebowym prywatnej osobie. Dom pogrzebowy został zamieniony na odlewnię metalu, obecnie nie użytkowaną.

Zabytki ruchome.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami gminy nie są zobowiązane do prowadzenia ewidencji zabytków ruchomych. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Opolu prowadzi i sukcesywnie uzupełnia ewidencję zabytków ruchomych. Obecnie dla obiektów z terenu gminy opracowanych zostało 66 kart. Zadanie nie zostało ukończone, a jego zaawansowanie szacowane jest na 30%. Z punktu widzenia strategii ochrony istotnym zagadnieniem jest opracowanie ewidencji zabytków zaklasyfikowanych jako ruchome a połączonych na stałe z gruntem i funkcjonujących w otwartej przestrzeni. Chodzi tu o takie zabytki jak przydrożne kapliczki niekubaturowe, krzyże, dzwonnice, pomniki, rzeźby. W archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Opolu znajduje się tylko jedna karta ewidencyjna obiektu tego typu. W pozostałym zakresie są to zabytki, będące wyposażeniem wewnątrz kościołów i rezydencji. Karty ewidencyjne opracowane przez WUOZ w Opolu są dokumentacją wyposażenia jedynie czterech znaczących kościołów w gminie.

Zabytki ruchome w gminie to przede wszystkim wyposażenie kościołów i kaplic, które w większej liczbie koncentrują się w kilku najcenniejszych i najstarszych świątyniach. Mają one w tych przypadkach walor cennych dzieł sztuki, wartych szerszego rozpropagowania w formie wydawnictw, albumów czy folderów lub informacji skierowanej do miłośników sztuki, architektury czy historii, czy też dla osób uprawiających turystykę kwalifikowaną.

Oprócz dzieł najwyższej klasy na terenie gminy występują obiekty zabytkowe, których obecność kształtuje krajobraz kulturowy regionu; są to krzyże, wotywnie bądź upamiętniające kapliczki niekubaturowe, dzwonnice, figury na otwartym terenie, cenne nagrobki.

Zabytki archeologiczne.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami gminy nie są zobowiązane do prowadzenia ewidencji zabytków archeologicznych. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Opolu prowadzi i sukcesywnie uzupełnia ewidencję zabytków archeologicznych. Od końca lat 70-tych wdrażany jest program tzw. AZP (Archeologiczne Zdjęcie Polski). W ramach tego programu Polska została podzielona na pola, na których prowadzi się badania powierzchniowe. Obszar obejmujący gminę Niemodlin został ukończony w 2005 roku. Wynikiem tych badań jest odkrycie 88 stanowisk archeologicznych o różnicowanym znaczeniu. Dla niniejszego opracowania największe znaczenie ma odkrycie i ustalenie lokalizacji grodzisk średniowiecznych o własnej formie terenowej, stanowiących warowny obszar na brzegu Ścinawy Niemodlińskiej, będącej w owym okresie granicą Dolnej i Górnej dzielnicy śląskiej. Są to obiekty w pełni dostępne i mogą być znakomitym elementem promocyjnym, wykorzystywanym w turystyce kulturalnej. Wymagają jednak odpowiedniego wyeksponowania w postaci wytyczenia szlaku oraz szczegółowego opisu historycznego i wizualizacji pierwotnego wyglądu.

1.3. SYSTEM PRZYRODNICZY MIASTA⁷.

Na system przyrodniczy miasta Niemodlin składają się następujące elementy: klimat, geologia, hydrogeologia, wody powierzchniowe, zbiorniki wodne powierzchniowe, gleby, lasy, dominujące zbiorowiska roślinne, obszary przyrodniczo cenne oraz fauna, które zostały scharakteryzowane poniżej.

Klimat.

Klimat gminy należy do jednych z najłagodniejszych w województwie. Jego łagodność przejawia się niskimi amplitudami temperatur, niezbyt dużą liczbą opadów, długim sezonem wegetacyjnym. Zimy są tu łagodne i stosunkowo krótkie, lata długie i ciepłe. Warunki klimatyczne sprzyjają czynnemu wypoczynkowi.

Przedstawione powyżej fakty mają swoje odzwierciedlenie w położeniu gminy w stosunku do jednostek klimatycznych Śląska. Teren gminy położony jest w regionie Nadodrzańskim, który charakteryzuje się najłagodniejszym klimatem w regionie i jednym z łagodniejszych w Polsce.

Gmina Niemodlin charakteryzuje się również bardzo zróżnicowanymi warunkami mikroklimatycznymi, co związane jest ze zróżnicowaniem rzeźby terenu, występowaniem wieloprzestrzennych ekosystemów wodnych, łąkowych i leśnych. Zróżnicowanie uwarunkowuje zmienność warunków bioklimatycznych w zakresie insolacji, przewietrzania, produkcji tlenu, uwilgocenia, produkcji ozonu, struktury jonowej, fitoaerozoli i aeroplanktonu. Zróżnicowanie tych uwarunkowań jest podstawowym czynnikiem rozwoju turystyki ekologicznej i budownictwa.

Klimat gminy Niemodlin leży w zasięgu klimatu Wielkich Dolin i jest wyrównany na terenie całej gminy. Opady okresu wegetacyjnego (kwiecień - wrzesień) wynoszą w granicach 350 - 450 mm.

Największa ilość opadów przypada w połowie lata. Klimat gminy jest dla rolnictwa korzystny. Charakteryzują go stosunkowo wysokie temperatury i umiarkowana ilość opadów atmosferycznych. Najbardziej sprzyja produkcji roślinnej długi okres wegetacji i stosunkowo łagodny przebieg zimy.

Geologia.

Na obecny stan budowy geologicznej obszaru gminy Niemodlin miały wpływ procesy tektoniczne, neotektoniczne, wulkaniczne, co najmniej dwukrotne wkroczenie lądolodu, intensywna erozja w okresach interglacjalnych, procesy peryglacjalne, eoliczne, sedymentacja rzeczna, a także zespół procesów denudacyjnych występujących po ustąpieniu ostatniego zlodowacenia. Spośród ważnych dla terenu gminy faktów jej przeszłości geologicznej odnotować należy występowanie licznych trzeciorzędowych i czwartorzędowych uskoku tektonicznych. Jednym z ważniejszych był czynny w trzeciorzędzie uskoku biegnący w kierunku północny zachód - południowy wschód, należący do strefy uskoku środkowej Odry. Trzeciorzędowe zjawiska tektoniczne zachodzące w obrębie tej strefy doprowadziły do intensywnej działalności wulkanicznej, której pozostałością są bazalty wydobywane w okolicach Graczy. Szacunkowa wielkość zrzutu biegnącego przez gminę uskoku związanego

⁷ Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Niemodlin na lata 2005-2015.

z wystąpieniem intruzji magmowych wynosi około 100 m. Wyniki trzeciorzędowych procesów wulkanicznych w postaci odkrytych obecnie i wydobywanych w kopalni bazaltów są unikalne w skali województwa. Podobne zjawiska, o tak silnym natężeniu zachodziły w trzeciorzędzie na powierzchni jedynie na Górze Św. Anny i w okolicy Tułowic. W mniejszej skali jeszcze na kilkunastu stanowiskach w regionie, przy czym bazalty i inne wulkanity zazwyczaj nie wyodrębniają się na powierzchni.

Dalszy rozwój budowy geologicznej uwarunkowały czwartorzędowe ruchy tektoniczne, których konsekwencją jest wyodrębnienie się doliny Ścinawy Niemodlińskiej i Nysy Kłodzkiej oraz wyniesień Wału Niemodlińskiego i Wysoczyzny Niemodlińskiej. Najgłębsze skalne utwory karbonu dolnego (kulmu) reprezentowane są przez łupki biotytowe z granatami, które ku dołowi przechodzą w łupek biotytowo-chlorytowy. Na nich zalegają niezgodnie formacje dolnego i środkowego pstręgo piaskowca, które stratygraficznie przynależą do dolnej części triasu środkowego. Formacje te wykształcone są jako szarobrunatne i szare piaskowce. Zalegający nad nimi górny pstry piaskowiec-ret) jest reprezentowany przez osady morskie - dolomity i wapienie, częściowo wapienie margliste.

Na skałach triasowych niezgodnie występują, dominujące w profilu, utwory górnej kredy, przynależne do dużej jednostki strukturalnej budowy geologicznej Opolszczyzny - Depresji Śląsko-Opolskiej. Na obszarze gminy występuje pełny profil opolskiej kredy o miąższości kilkuset metrów, w skład którego wchodzi stropowe warstwy koniak, środkowe turonu i spągowe cenomanu.

Hydrogeologia.

Pod obszarami gminy Niemodlin zalegają dwa zbiorniki wód podziemnych: GZWP – 338 (ok. 5% całkowitej powierzchni zbiornika) oraz GZWP - 335 (ok. 2% całkowitej powierzchni zbiornika). Oba objęte są Obszarem Wysokiej Ochrony wód podziemnych - OWO.

Charakterystyka w/w zbiorników przedstawia się następująco:

Nazwa zbiornika: Subzbiornik (Tr) Paczków - Niemodlin

Numer: 338

Stratygrafia: Tr

Region hydrogeologiczny: Pps (SNWr)

Powierzchnia GZWP (km²): 735

Powierzchnia OWO (km²): 735

Wiek utworów wodonośnych: Tr - trzeciorzędowe

Typ zbiornika: porowy

Klasa jakości wód: Ic - b nieznacznie zanieczyszczone, łatwe do uzdatnienia

Średnia głębokość ujęć (m): 80 - 150

Szacunkowe zasoby dyspozycyjne(tys. m³/d): 60

Nazwa zbiornika: Krapkowice - Strzelce Opolskie

Numer: 335

Stratygrafia: T

Region hydrogeologiczny: 1\1K-S

Powierzchnia GZWP (km²): 2050

Powierzchnia OWO (km²): 1000

Wiek utworów wodonośnych: T 1 -w triasie dolnym

Typ zbiornika: szczelinowo-porowy

Klasa jakości wód: Ic - b. nieznacznie zanieczyszczone, łatwe do uzdatnienia

Średnia głębokość ujęć (m): 100 - 600

Szacunkowe zasoby dyspozycyjne(tys. m³/d): 50

Wskazuje się, że ochrony wymagają również zbiorniki: subglacialnej czwartorzędowej doliny kopalnej Prądy - Przylesie oraz zbiornik wód kredowych "Niemodlin". Dominujące kierunki przepływu wód podziemnych poszczególnych zbiorników GZWP oraz średnie prędkości przepływu przedstawiają się następująco:

- GZWP 338 - 10 -30 m/a - ruch wolny w kierunku północnym
- GZWP 335 - < 10 m/a -ruch bardzo wolny w kierunku północno-zachodnim.

Wschodnia część gminy zlokalizowana jest w granicach leja depresyjnego wód podziemnych, który rozprzestrzenia się na dużym fragmencie centralnej Opolszczyzny.

Wysokie zasoby stosunkowo dobrej i łatwo dostępnej wody zbiorników podziemnych (w szczególności z warstw trzeciorzędowych) sprawiają, że gminie nie grozi deficyt. Konieczne jest jednak podjęcie silnych starań, które zapobiegna degradacji tych wód. Podstawowymi problemami, które muszą być rozwiązane w pierwszej kolejności, są: całkowite i kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej, rolnej i przemysłowej.

Wody powierzchniowe.

System hydrograficzny gminy Niemodlin jest bardzo bogaty i przestrzennie zróżnicowany. Obok obszarów o dużym zagęszczeniu cieków i towarzyszących kompleksów stawów występują również tereny pozbawione sieci rzecznej. Obszar gminy Niemodlin w całości należy do zlewni Nysy Kłodzkiej, która to rzeka stanowi zachodnią granicę gminy. W sieci hydrograficznej wyróżnia się dwa główne cieki przebiegające w układzie zbliżonym do S - N, które stanowią Nysa Kłodzka i jej dopływ Ścinawa Niemodlińska. Wododział obu zlewni częściowych przebiega po wyniesieniach Wału Niemodlińskiego wzdłuż osi Jakubowice - Roszkowice - Rogi - Rutki - Radoszowice. Większa część gminy należy do zlewni Ścinawy Niemodlińskiej, która przecina swoim korytem gminę w jej części wschodniej i centralnej.

Gęstość sieci rzecznej na terenie gminy jest bardzo zróżnicowana. Na zachodzie, na wyniesionym, wododziałowym Wale Niemodlińskim osiąga średnia wartość 0,50 - 0,75 km/km², przy czym niektóre tereny są jej całkowicie pozbawione. W dolinie Ścinawy Niemodlińskiej, w szczególności w okolicach Stawów Tułowickich gęstość sieci rzecznej należy do jednych z największych w województwie. Dochodzi ona tu do 1,75 - 2,00 km/km². Tak wysoki wskaźnik dla tych terenów wynika z dużego zagęszczenia cieków łączących poszczególne stawy. Dla porównania przeciętna gęstość sieci rzecznej regionu Opolskiego kształtuje się w granicach 0,75 - 1,00 km/km².

Największa pod względem wielkości rzeka gminy Niemodlin - Nysa Kłodzka jest rzeką graniczną. Wpływa na analizowany obszar około 4 km na południe od Krasnej Góry, przepływa na północ i opuszcza jego granice w okolicach Ptakowic (gmina Lewin Brzeski).

Ścinawa Niemodlińska ma swoje źródła na wysokości 290 m n.p.m. w okolicach Mieszkowic. Na teren gminy Niemodlin wpływa na wysokości ok. 163 m n.p.m. na południe

od Wydrowic. Koryto rzeki na całym odcinku przebiegu przez gminę jest uregulowane. Ścinawa przecina teren Gminy z południa na północ, zbierając wody licznych małych dopływów i rowów melioracyjnych. Największy jej prawostronny dopływ - Wytoka ma ujście na południe od Magnuszowiczek. Bierze początek w okolicach Szydłowa i odwadnia wschodnią część gminy. Wysokość terenu źródłiskowego dla tego cieką wynosi ok. 189 m n.p.m. Dorzecze Wytoki na obszarze gminy Niemodlin pod względem budowy sieci hydrograficznej ma bardzo skomplikowany charakter związany z licznymi torfowiskami, rowami i kanałami melioracyjnymi. Pospolicie występuje tu zjawisko bifurkacji.

Porównanie potencjału przepływów Nysy Kłodzkiej i Ścinawy Niemodlińskiej wskazuje, że średnioroczny przepływ Nysy w przekroju Skorogoszcz jest ponad 28 razy większy od wielkości średniego przepływu Ścinawy Niemodlińskiej w przekroju Niemodlin.

Wody Nysy Kłodzkiej mają duże znaczenie gospodarcze. Jej dorzecze na obszarze gminy jest częściowo chronione w postaci tzw. "zlewni chronionej". Wielkość przepływu rzeki, w tym przepływów powodujących zagrożenia powodziowe, jest regulowana na zbiornikach zaporowych Otmuchów i Nysa. Pod tym względem rzeka na odcinku w granicach gminy nie charakteryzuje się zbyt dużą naturalnością. Daleko bardziej naturalne są przepływy Ścinawy Niemodlińskiej.

Istotną cechą reżimu hydrologicznego gminy są torfowiska niskie i tereny trwale podmokłe. Tereny torfowiskowe i trwale podmokłe zajmują największe powierzchnie w dolinach rzecznych oraz w sąsiedztwie stawów. Torfowiska gminy Niemodlin w większości należą do typu torfowisk niskich, związanych z przepływem płytkich wód podziemnych przy ciekach powierzchniowych. Miąższość torfu nie przekracza 2,5 m. Zlokalizowane są one głównie na obszarach leśnych. Charakterystyczną cechą torfowisk jest duża wrażliwość wysoce wysublimowanego reżimu hydrologicznego. Obecny reżim hydrologiczny większości torfowisk gminy został zdegenerowany przez melioracje, których celem było przywrócenie terenów dla potrzeb upraw leśnych. Przesuszenie zawodnionych torfów powoduje uruchomienie procesu murszowienia i bezpłomieniowego spalania. Procesy te w ciągu kilkudziesięciu lat mogą zmniejszyć warstwę torfu o miąższości kilku metrów do kilkunastu centymetrów. Tylko niewielka część dużych niegdyś obszarów torfowiskowych gminy posiada charakter zbliżony do naturalnego. Potwierdzają to badania florystyczne i faunistyczne, wykazujące znaczne zubożenie w obrębie biocenoz torfowiskowych.

Ważnym uwarunkowaniem rozwojowym gminy Niemodlin związanym z systemem hydrograficznym jest, ustanowienie na jej terenie strefy ochronnej zlewni Nysy Kłodzkiej.

Zbiorniki wodne powierzchniowe.

Istotnym uzupełnieniem sieci rzecznej w systemie hydrologicznym gminy są stawy położone w północno-wschodniej (Stawy Niemodlińskie) i południowej jej części (Stawy Tułowickie). Największe ze Stawów Tułowickich to:

- Łoża - ok. 53,4 ha,
- Olszowy - ok.35,2 ha,
- Zofia - ok.12,0ha,
- Pietruszka - ok.8,0 ha,
- Staw w Wydrowicach - ok. 8,0 ha,
- Hubert- ok.3,5 ha.

Ze Stawów Niemodlińskich na terenie gminy zlokalizowane są:

- Sangów - ok. 154,0 ha,
- Młyński - ok. 17,75 ha,
- Chłopski - ok. 13,0 ha,
- Staw w Szydłowcu Śląskim - ok. 13,2 ha.

Największe stawy powstały w wyniku wydobycia rudy darniowej, która była wytapiana w dwóch hutach na terenie gminy Tułowice i jedna w gminie Niemodlin.

Pozostałe wody stojące na terenie opracowania związane są z mniejszymi kompleksami stawów (np. w dolinie niewielkiego ciekłu między Szydłowcem i Niemodlinem - 6 stawów, pojedyncze stawy w Brzęczkowicach, koło Krasnej Góry i Grabina) oraz z wyrobiskami surowców mineralnych.

Oprócz stawów stojące wody powierzchniowe gminy reprezentowane są przez starorzecza Nysy Kłodzkiej i Ścinawy Niemodlińskiej o powierzchniach jednostkowych do 1 ha.

Gleby.

Bogactwo uwarunkowań geologicznych, geomorfologicznych, klimatycznych i hydrologicznych terenów gminy Niemodlin stwarza korzystne warunki dla powstania różnorodnych typów gleb. W gminie występują następujące typy genetyczne gleb:

Gleby piaskowe różnych typów genetycznych (bielicowe. rdzawe. brunatne kwaśne)

- na piaskach gliniastych lekkich,
- na piaskach słabogliniastych.

Gleby pseudobielicowe:

- na piaskach gliniastych lekkich,
- na piaskach lekkich.

Gleby brunatne właściwe:

- na glinach lekkich pylastych.

Gleby brunatne wylugowane:

- na piaskach słabo-gliniastych,
- na piaskach słabo-gliniastych lekkich,
- na glinach lekkich.

Czarne ziemie:

- na glinach lekkich pylastych,
- na glinach lekkich.

Gleby opadowo-glejowe:

- właściwe,
- stagnoglejowe.

Gleby gruntowo-glejowe:

- właściwe,
- torfiasto-glejowe,

- mułowo-glejowe.

Gleby mułowo-torfowe:

- średnio-głębokie.

Gleby torfowe i torfowo-murszowe:

- torfy niskie.

Mady:

- średnie,
- ciężkie.

Poza glebami zdegradowanymi na skutek różnorodnej działalności człowieka w granicach zurbanizowanych i zabudowanych, w gminie Niemodlin dominującymi glebami z wymienionych powyżej są mady rzeczne w dolinach Nysy Kłodzkiej i Ścinawy Niemodlińskiej oraz gleby wytworzone z utworów piaszczystych i gliniastych na pozostałym obszarze. Głównie są to gleby brunatne właściwe, płowe i bielcowe. Gleby bagienne (mułowe i torfowe) oraz gleby opadowo- i gruntowo-glejowe mają marginalne znaczenie.

Lasy.

Lasy na terenie Gminy Niemodlin stanowią południowo-wschodnią część pradawnej Puszczy Niemodlińskiej, obecnie największego kompleksu leśnego po lewobrzeżnej stronie rzeki Odry o łącznej powierzchni przekraczającej 34 000 ha. Współcześnie lasy te nazywa się Borami Niemodlińskimi – są one drugim, co do wielkości kompleksem leśnym w województwie. W kompleksie Borów Niemodlińskich występują sztuczne stawy. Dlatego na terenie nadleśnictwa Tułowice został zaproponowany rezerwat przyrody „Stawy Tułowickie”. W skład rezerwatu wchodzi obszar stawów i lasów o łącznej powierzchni 168,78 ha. Zachowały się tam miejsca gniazdowania 31 gatunków ptaków wodnych i błotnych, m.in.: zausznik, bąk, bocian czarny, gęgawa, błotniak stawowy, żuraw, brodziec samotny, remiz. Na terenie gminy znajdują się również drzewa uznane za zabytki przyrody.

Do gminy Niemodlin należą lasy i zadrzewienia pokrywające około 1/4 jej powierzchni. Ekosystemy leśne to potencjalnie podstawowe naturalne zbiorowiska roślinne dla obszaru Środkowej Opolszczyzny. Ekosystemy zbiorowisk leśnych cechują się wysokim stopniem różnorodności biologicznej, skomplikowaną siecią zależności międzygatunkowych i przez to wysokimi walorami poznawczymi, ochronnymi i estetycznymi. Wartości użytkowe drzewostanów stały się przyczyną ich gospodarczej, często rabunkowej eksploatacji i dlatego niektóre zbiorowiska leśne należą dziś do zanikających. Dotyczy to głównie lasów łęgowych rosnących na tarasach nadrzecznych. Ocenia się, że 95% ich pierwotnej powierzchni zostało zniszczone lub znacząco przekształcone. Także inne typy naturalnych i dobrze zachowanych lasów należą do rzadkości. Większość to przekształcone strukturalnie i funkcyjnie drzewostany gospodarcze.

Dominujące zbiorowiska roślinne.

Najbardziej pospolitymi zbiorowiskami na terenie badanej gminy są zespoły użytków rolnych, zarówno upraw zbożowych jak i okopowych. Użytki zielone w postaci łąk również zagospodarowane są intensywnie i pozbawione wysokich walorów przyrodniczych. Ich skład florystyczny jest ubogi i wykazujący cechy degeneracji fitocenoz. Zespoły dobrze wykształcone, interesujące mnogością barw chabrów, maków czy wyk zanikają na obszarze gminy.

Zbiorowiska roślin wodnych wykształcają się najczęściej w żyznych wodach stawów hodowlanych, a także w spokojnych zakolach rzek i rowach. Zdecydowana większość wód powierzchniowych gminy ma charakter eutroficzny lub mezotroficzny. Znacznie mniej jest tu zbiorników dystroficznych, które najczęściej położone są w kompleksach leśnych Borów Niemodlińskich i zasilane specyficzną wodą leśną. Zbiorowiska wodne w zależności od warunków siedliskowych przedstawiają różne postacie organizacji – od dobrze wykształconych fitocenoz, skupiających większość gatunków charakterystycznych, do agregacji jednogatunkowych, trudnych do identyfikacji.

Zbiorowiska wodne mają bardzo dużą wartość przyrodniczą dla tego obszaru, gdyż występują w nich liczne gatunki chronione i rzadkie, często zanikające w skali kraju. Do najpospolitszych, a zarazem najpiękniejszych zespołów roślin pływających, zaliczyć należy zespół lilii wodnych budowany przez dominujące grzybienie białe i grązele żółte. Dobrze wykształcone fitocenozy spotkać można w stawach okolic Lipna. Najciekawszy, a zarazem najbardziej zagrożony zanikiem w skali kraju to zespół kotewki orzecha wodnego – gatunku narażonego na wyginięcie i podlegającemu międzynarodowej ochronie. Pływające rozety orzecha wodnego tworzą wielkopowierzchniowe płyty w Stawie Sangów na północnych obrzeżach gminy. W ostatnich latach nie obserwuje się tego zespołu, czego przyczyną jest intensyfikacja hodowli i wprowadzanie roślinożernych gatunków ryb. Najżyźniejsze wody różnego typu zbiorników wodnych, nie wyłączając przeciwpowodziowych dołów, budowane są przez rzęsy i bardzo rzadko w Polsce występującą paproć wodną – salwinię pływającą. Zbiorowisko to możemy obserwować w płytkich i ciepłych wodach stawu Łoża na południe od Lipna.

Obszary przyrodniczo cenne.

Zlokalizowane na terenie gminy Stawy Tułowickie wpływają znacząco na kształtowanie mikroklimatu poprzez zwiększenie wilgotności gleby i powietrza. Uatrakcyjnają też walory miejscowego krajobrazu, służą rekreacji. Stawy Tułowickie to przede wszystkim miejsce bytowania i żerowania licznych, w tym rzadkich i chronionych, gatunków ptactwa wodno-błotnego.

Staw Olszowy – wokół stawu rozciąga się las olszowy zwany olsem, który w części jest pozostałością dawnej Puszczy Niemodlińskiej. Tego typu las upodobały sobie zwłaszcza rośliny lubiące kwaśne podłoże: narecznica krótkolistna, siódmaczek leśny, różne odmiany turzycy.

Fauna.

Obszar gminy Niemodlin jest zróżnicowany krajobrazowo, obserwuje się na jej terenie różne typy ekosystemów oferujące odmienne warunki życia dla zwierząt. Zespoły faunistyczne zamieszkują rozległe połacie Borów Niemodlińskich, doliny rzeczne (w szczególności Nysy Kłodzkiej, Ścinawy Niemodlińskiej), kompleksy stawów hodowlanych (Stawy Niemodlińskie i Stawy Tułowickie), mozaikowate agrocenozy i tereny zurbanizowane. W środowiskach tych panują odmienne warunki, co sprzyja występowaniu bogatych i zróżnicowanych ekologicznie faun. Ekosystemy te prezentują także różne formy naturalności oraz stopień zachowania. Wszystko to razem wpływa na rozmieszczenie zwierząt w przestrzeni i ich gatunkowe zróżnicowanie.

Bogaty świat zwierząt obserwuje się na kompleksach stawów wraz z przylegającymi do nich kompleksami leśnymi. Takie środowiska występują w okolicach Lipna, Jaczowic (staw

Olszowy, Łoża, Pietruszka, Zofia - wchodzące w skład Stawów Tułowickich), Rzędziwojowic (staw Sangów, Chłopski, Czarny - wchodzące w skład Stawów Niemodlińskich) oraz stawy między Szydłowcem Śląskim a Małą Górą. Ekosystemy stawów hodowlanych na terenie gminy Niemodlin oferują zróżnicowane środowisko życia dla ptaków wodnych. Występują tutaj stawy o dużej powierzchni lustra wody, nad brzegami spotyka się zwarte połacie roślinności szuwarowej, co ma bardzo duże znaczenie dla gniazdującego ptactwa, na niektórych stawach obserwuje się wyspy, a brzegi stawów porośnięte są często przez lasy łęgowe, olsy i grady. Na stawach tych dochodzi do nagromadzenia awifauny wodno-błotnej, zarówno ptaków łęgowych jak i przelotnych. Wśród łęgowej awifauny wodno-błotnej na uwagę zasługują rzadko spotykane na Śląsku gatunki: perkoz rdzawoszyi, bąk, bączek, gęgawa, krakwa, cyraneczka, cyranka, błotniak stawowy, żuraw, sieweczka rzeczna, samotnik, śmieszka. Ponadto w bezpośrednio przylegających do stawów legach i gradach gniazdują dzięcioły średnie, muchołówki małe i muchołówki białoszyje. Z innych zwierząt wymienić należy: kumak nizinny, grzebiuszka ziemna, rzekotka drzewna, żaba moczarowa, zaskroniec. Środowiska Stawów Tułowickich i Stawów Niemodlińskich wraz z otaczającymi lasami uznać należy za najważniejsze ostoje fauny na terenie gminy. Gromadzą one liczne gatunki wodno-błotne, w tym wiele taksonów rzadkich w regionie i zagrożonych. Dlatego ważnym jest utrzymanie prawidłowo prowadzonej gospodarki rybackiej, zachowanie przybrzeżnych szuwarów, prowadzenie prac hodowlanych poza sezonem łęgowym ptaków, a także wprowadzenie ograniczonej penetracji ludzkiej i gospodarki łowieckiej (sezon polowań dostosowany do przebiegu sezonu łęgowego ptaków).

Ekosystemy dolin rzecznych oferują odmienne warunki życia niż kompleksy stawów, aczkolwiek obserwuje się także wiele gatunków fauny wodnej. Spotyka się tutaj gatunki związane bardziej z wodami płynącymi i dynamicznymi procesami zachodzącymi w korytach rzecznych. Niektóre taksony wykorzystują formy powstające w wyniku akumulacyjno-erozyjnej działalności rzeki. Takie formy, tj.: wyspy, łachy żwirowo-piaszczyste, podcięte skarpy i meandry występują w dolinie Nysy Kłodzkiej oraz nielicznie także w dolinie Ścinawy Niemodlińskiej. Rzeki te mają w gminie przebieg równoleżnikowy, przy czym Nysa Kłodzka wyznacza zachodnią granicę gminy, a Ścinawa przepływa przez wschodnią część gminy. Typowymi mieszkańcami tych rzek są ryby. Obok gatunków pospolitych jak: kleń, płoć, karaś, leszcz, karp, lin, kiełb, okoń, stwierdzono w tych wodach także gatunki chronione: śliz oraz rzadkie: koza. Pośród gatunków ptaków zamieszkujących ten ekosystem, równocześnie nielicznych na Śląsku są: zimorodek (skarpy nadrzeczne), sieweczka rzeczna, piskliwiec (łachy i wyspy), remiz, dziwonia, strumieniówka (łozowiska nadrzeczne), nurogęs. Nad Ścinawą Niemodlińską i Nysą Kłodzką swoją populację odbudowuje także, nadal bardzo rzadki w regionie, bóbr oraz coraz pospolitsza wydra. Trzeba zaznaczyć, że obecność tych gatunków zależy w dużej mierze od człowieka, od modelu zarządzania gospodarką wodną w dolinie rzecznej. Występowanie ptaków zasiedlających skarpy, meandry, łachy i wyspy zależy od reżimu wodnego rzeki, od terminu i ilości spuszczonej wody ze zbiorników zaporowych.

Inny skład gatunkowy fauny zasiedla zwarte obszary lasów porastających gminę Niemodlin - Bory Niemodlińskie. Lasy te zajmują północno-wschodnią i południową część gminy. W dominującej części lasy te mają charakter drzewostanów szpilkowych: borów sosnowych, świerkowych i mieszanych. Zwarte kompleksy leśne sprzyjają występowaniu fauny typowo leśnej, charakterystycznej dla wielkopowierzchniowych kompleksów jest zwierzyna kopytna: sarny, jelenie i dziki. Pośród liczniejszych gatunków ptaków charakterystycznych dla fauny

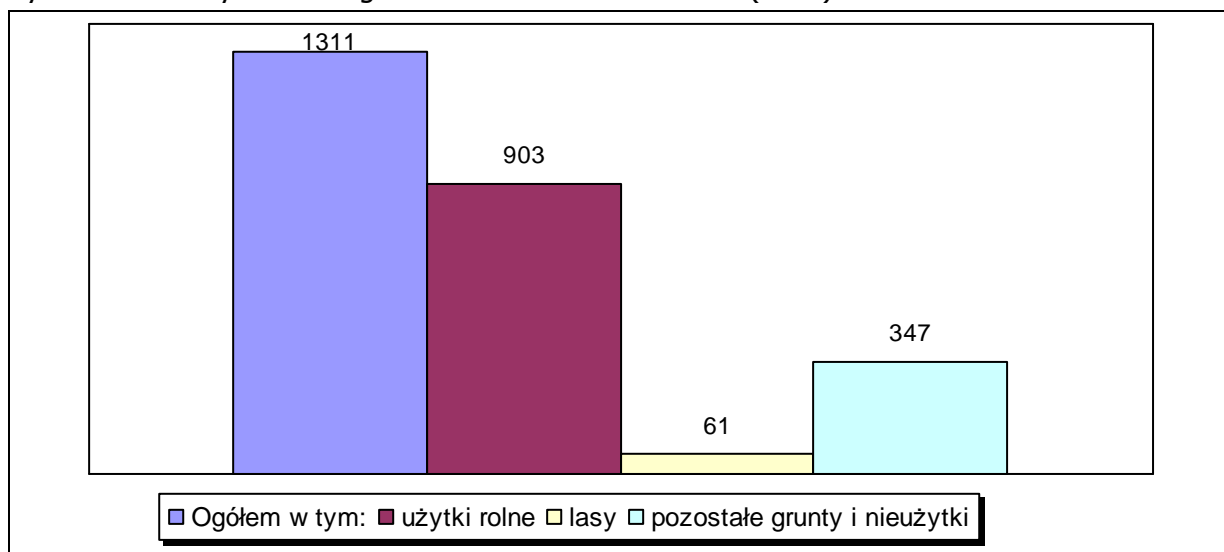
leśnej wymieniń należy: dzięcioła czarnego, dzięcioła dużego, drozda śpiewaka, paszkota, sikorę sosnowkę, sikorę czubatkę, pełzacza leśnego, muchołówkę żałobną, pokrzewkę kapturkę, mysikrólika, pierwiosnka, świstunkę i sójkę. Do gatunków rzadkich zaliczają się: krogulec, kobuz, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, muchołówka mała, muchołówka białoszyja, gil. W okolicach kompleksów stawów znajdują się stanowiska lęgowe bardzo rzadkich ptaków drapieżnych: trzmielojada, kani czarnej i rdzawej oraz najrzadszego z nich - orła bielika. Z innych gatunków zwierząt występujących w lasach na uwagę zasługują rzadko spotykani przedstawiciele herpetofauny: żaba moczarowa, padalec i żmija zygzakowata.

Całkowicie inna grupa zwierząt zamieszkuje krajobraz rolniczy: mozaikę pól uprawnych, łąk, pastwisk, zadrzewień. Są to gatunki związane z ekosystemami otwartymi, nierzadko wywodzące się z obszarów stepowych. Taki krajobraz spotyka się na obszarze gminy w jej północnej i wschodniej części. Agrocenozy zamieszkuje pospolite gatunki ptaków: bażant, pliszka żółta, skowronek, pokląskwa, cierniówka, gąsiorek, makolągwa, trznadel, potrzuszcz. Do rzadziej spotykanych gatunków zaliczają się: kuropatwa, przepiórka, turkawka, kłaskawka, ortolan.

1.4. STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA GRUNTÓW I BUDYNKÓW.

W strukturze gruntów miasta Niemodlin użytki rolne stanowią 61% i ich udział w strukturze gruntów jest stabilny, niepodlegający większym zmianom.

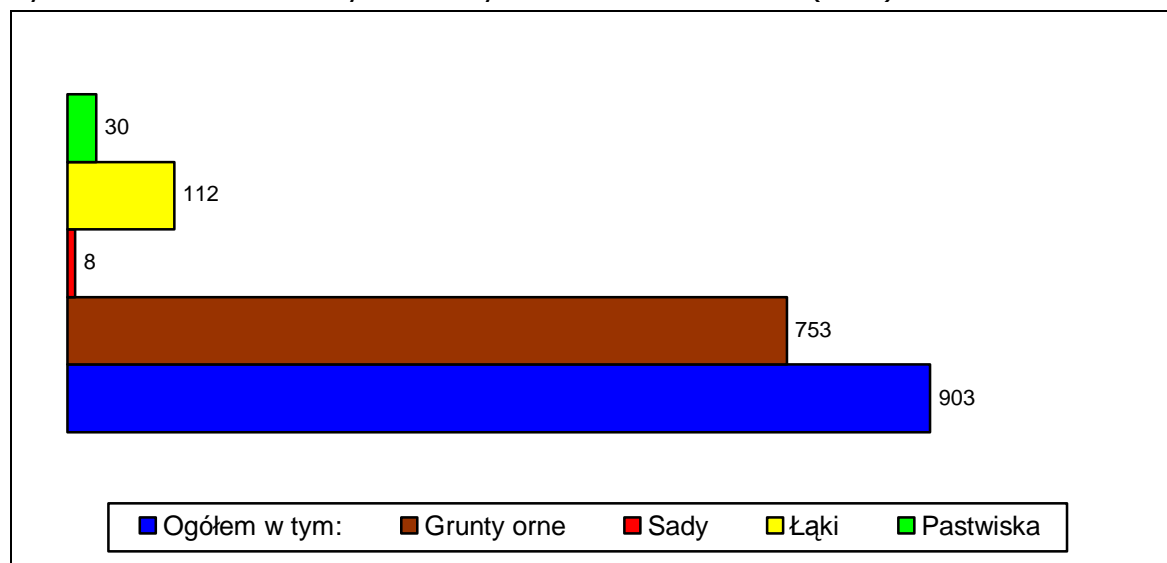
Rysunek 1-2. Użytkowanie gruntów w mieście Niemodlin (w ha).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Natomiast w strukturze użytków rolnych dominującą pozycję zajmują grunty orne, które na przestrzeni lat 2004 – 2005, uległy zwiększeniu w wyniku spadku ilości pastwisk w ogólnej strukturze użytków rolnych zlokalizowanych w granicach administracyjnych miasta Niemodlin.

Rysunek 1-3. Struktura użytków rolnych w mieście Niemodlin (w ha).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

1.5. KOMUNIKACJA.

1.5.1. STAN ISTNIEJĄCY I CHARAKTERYSTYKA DRÓG.

Na obszarze Gminy Niemodlin występują następujące kategorie dróg o łącznych długościach⁸:

- Autostrada A-4 – 14,5 km,
- Droga krajowa – 15,100 km,
- Drogi wojewódzkie – 10,772 km,
- Drogi powiatowe – 83,588 km,
- Drogi gminne pozamiejskie – 48,339 km,
- Drogi gminne miejskie – 15,860 km,
- Drogi powiatowe w granicach miasta Niemodlina zarządzane przez Burmistrza Niemodlina na zasadzie porozumienia zawartego ze Starostą Opolskim – 8,353 km

Utrzymaniem w/w dróg na terenie gminy Niemodlin zajmują się niżej wymienieni zarządcy:

- drogi krajowej i odcinka autostrady A-4 - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Opolu, Rejon Brzeg i Rejon Nysa,
- dróg wojewódzkich - Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu, Oddział Terenowy w Grodkowie,
- dróg powiatowych pozamiejskich - Zarząd Dróg Powiatowych w Opolu, Obwód Drogowy Dąbrowa,
- pozostałych dróg - Gmina Niemodlin.

⁸ Źródło: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niemodlin na lata 2008 – 2015. Niemodlin, Urząd Miejski 2008 r.

Stan dróg jest bardzo zróżnicowany i przedstawia się następująco:

- autostrada A-4 – dobry,
- droga krajowa nr 46 - niezadowalający na odcinku od Rynku do wylotu z miasta przy ul. Opolskiej, na pozostałych odcinkach dobry,
- wojewódzkie: drogi nr 385 i 435 – dobry, droga nr 405 – niezadowalający,
- gminne, w tym:
 - drogi miejskie - stan nawierzchni dobry (za wyjątkiem odcinka drogi nr 1510 - ul. Gościejowicka; drogi wymagają budowy chodników oraz kanalizacji deszczowej,
 - drogi pozamiejskie – stan niezadowalający z powodu złego stanu nawierzchni, braku chodników w obszarach zabudowy wiejskiej, braku kanalizacji deszczowej.

Największe projekty drogowe dotyczące bezpośrednio miasta Niemodlina, które przygotowywane są do realizacji to:

- 1) Budowa obwodnicy Niemodlina.
- 2) Modernizacja drogi krajowej nr 46 w celu poprawy bezpieczeństwa na odcinku od ul. Wojska Polskiego do końca miasta.
- 3) Budowa dróg na osiedlu Reymonta II w Niemodlinie.

1.5.2. POZOSTAŁA INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA.

Na terenie Gminy Niemodlin są czynne trzy stacje paliw i jedna stacja gazu płynnego. Funkcjonują również: dwie stacje diagnostyczne, trzy myjnie samochodowe, indywidualne warsztaty naprawcze pojazdów oraz jeden warsztat naprawy autokarów.

Przez Gminę Niemodlin przebiega linia kolejowa PKP łącząca Gracze i Szydłów. Obecnie linia ta jest zawieszona i została wydzierżawiona dla Przedsiębiorstwa Skalnych Surowców Drogowych Bazalt w Graczach, które wykorzystuje ją do przewozu produkowanych przez Przedsiębiorstwo surowców drogowych.

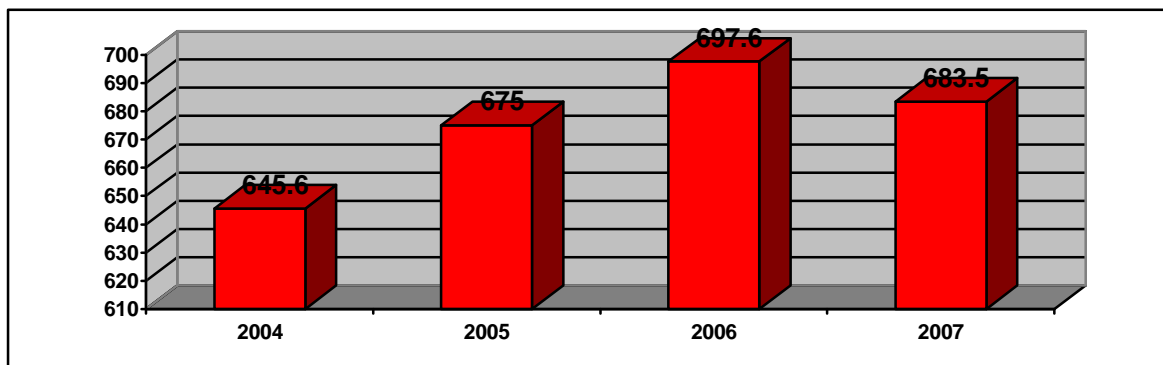
1.6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.

1.6.1. SIEĆ ENERGETYCZNA.

Na terenie gminy Niemodlin dobrze jest rozwinięta sieć linii energetycznych niskiego i średniego napięcia, nad stanem których pieczę sprawuje Posterunek Energetyczny z siedzibą w Wydrowicach. Odbiorcy z terenu gminy zasilani są z dwóch Głównych Punktów Zasilania: w Graczach i Tułowicach.

Na terenie miasta Niemodlin w analizowanym okresie obejmującym lata 2004-2007 zauważalny jest początkowy wzrost zużycia energii elektrycznej a następnie spadek. Dynamikę tego procesu przedstawia rysunek 1-4.

Rysunek 1-4. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca miasta Niemodlin (w kw*h).

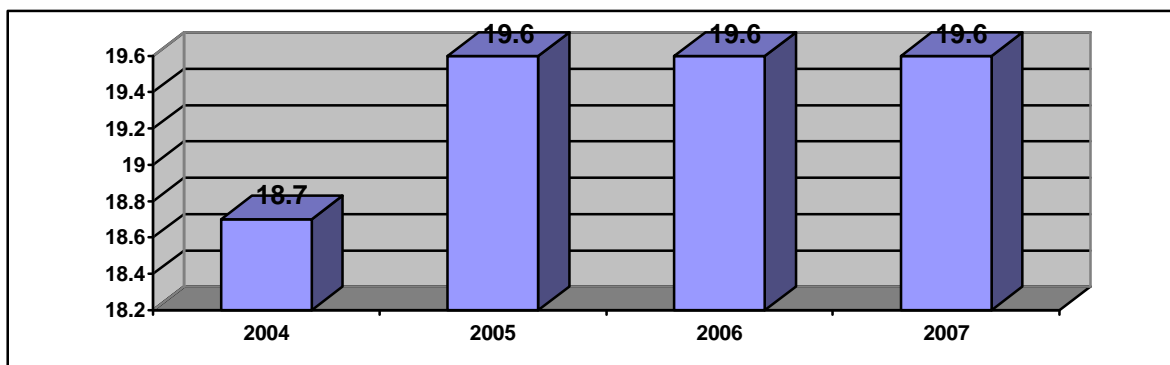
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

1.6.2. SIEĆ GAZOWA.

Sieć gazowa rozwinięta jest jedynie na terenie miasta Niemodlin. Dystrybucję paliwa gazowego, prowadzi Górnośląski Operator Systemu Dystrybucyjnego sp. z o.o w Zabrze, Oddział Zakład Gazowniczy w Opolu. Klientów indywidualnych obsługuje Rozdzielnia Gazu w Brzegu. Eksploatację i utrzymanie sieci gazowej na terenie miasta prowadzi Pogotowie Gazowe z siedzibą przy ul. Dąbrowszczaków w Niemodlinie. Przy ul. Dąbrowszczaków w Niemodlinie zlokalizowana jest również dwustopniowa stacja redukcyjna, z której paliwo gazowe doprowadzane jest do sieci na terenie miasta.

Kształtowanie się wielkości podstawowego wskaźnika dotyczącego długości sieci gazowej na terenie miasta Niemodlin prezentuje poniższy diagram:

Rysunek 1-5. Długość czynnej sieci gazowej w mieście Niemodlin (w km).

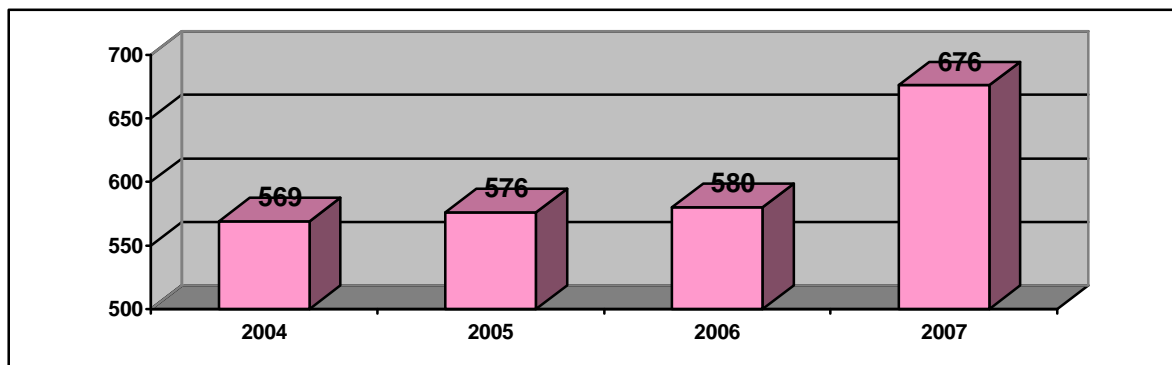

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

W analizowanym okresie zauważalny jest pozytywny trend wyrażający się powolnym wzrostem długości sieci gazowej na terenie miasta Niemodlin, który jednakże od 2006 r. uległ zahamowaniu.

Konsekwencją wzrostu długości sieci gazowej jest również wzrost ilości połączeń gazowych do budynków mieszkalnych na terenie miasta Niemodlin, który przedstawia rysunek 1-6.

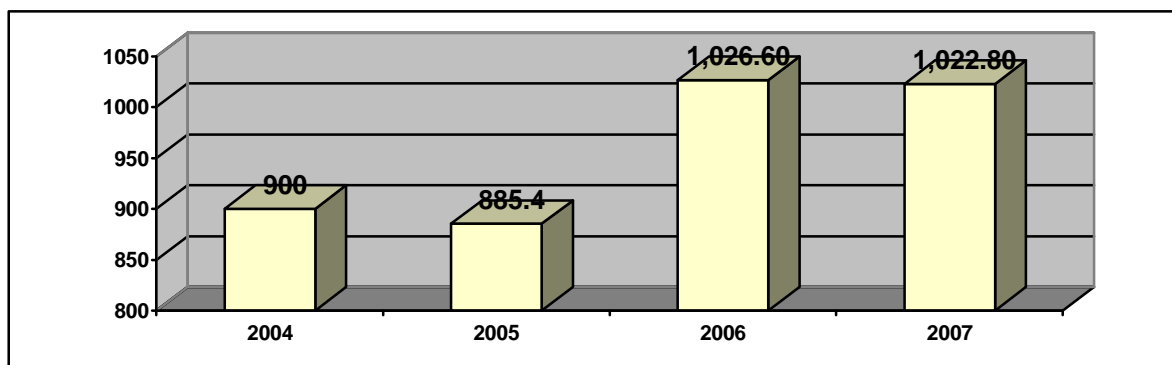
Rysunek 1-6. Ilość połączeń gazowych do budynków mieszkalnych w mieście Niemodlin (w szt.).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

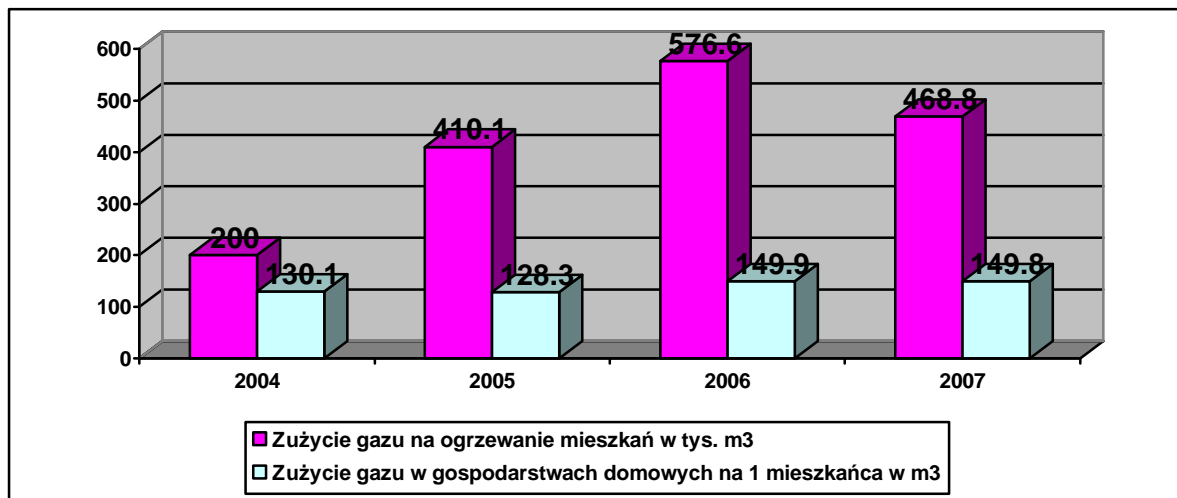
W analizowanym okresie, w latach 2004 – 2006, w konsekwencji wzrostu długości sieci gazowej oraz wzrostu ilości połączeń gazowych do budynków mieszkalnych wzrostowi uległo również zużycie gazu na terenie miasta Niemodlin i ponownie w 2007 r. uległo zahamowaniu.

Rysunek 1-7. Zużycie gazu w mieście Niemodlin (w hm³).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Interesującym zjawiskiem jest fakt, iż w strukturze wzrostu zużycia gazu na terenie miasta Niemodlin dominował wzrost zużycia gazu na ogrzewanie mieszkań. Roczny przyrost zużycia tego medium wyniósł 100 % (2005 r.) i 40 % (2006 r.) oraz nastąpił spadek o 18,7 % w 2007 r. Proces ten obrazuje poniższy rysunek 1-8.

Rysunek 1-8. Zużycie gazu w gospodarstwach domowych oraz na ogrzewanie mieszkań w mieście Niemodlin (w hm³)

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Zaobserwowany trend ma pozytywne konsekwencje szczególnie dla środowiska naturalnego gdyż oznacza on eliminację zagrożeń i obciążeń środowiska związanych z emisją do atmosfery związków będących efektem zużycia innych alternatywnych mediów (głównie węgla kamiennego), które zostałyby zużyte do ogrzewania mieszkań.

1.6.3. SIEĆ WODNA.

System zbiorowego zaopatrzenia w wodę gminy Niemodlin jest dobrze rozwinięty. Na terenie gminy istnieje 5 niezależnych stacji uzdatniania wody (Niemodlin, Gracze, Michałówek, Grabin i Roszkowice), eksploatowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Niemodlinie. Stacje te posiadają 13 czynnych ujęć wody, które zaopatrują 30 miejscowości gminy. Wodociągi bazują na ujęciach wód trzeciorzędowych kategorii B. Stąd też charakteryzują się podwyższoną zawartością związków żelaza, manganu i CO. Na wszystkich stacjach uzdatniania wody jakość wody odpowiada wymaganiom Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

Ogólny stan systemu zbiorowego zaopatrzenia w wodę w gminie Niemodlin jest zadowalający. Zaspokojenie przyszłego zapotrzebowania w wodę w aspekcie ilości i jakości wody uwarunkowane jest w szczególności następującymi czynnikami:

a) w zakresie ujęć wody:

- posiadane wielkości zasobów wszystkich ujęć w gminie Niemodlin wynoszą 558,2 m³/h. Wielkość ta gwarantuje zapotrzebowanie ludności z dużą rezerwą (aktualnie wykorzystane są w ok.30%), niemniej ze względu na długi czas eksploatacji powyższych ujęć zajdzie potrzeba ich rekonstrukcji lub budowa nowych ujęć zwłaszcza tam, gdzie są dla danej stacji tylko 2 ujęcia w tym rezerwowe.

b) w zakresie uzdatniania wody:

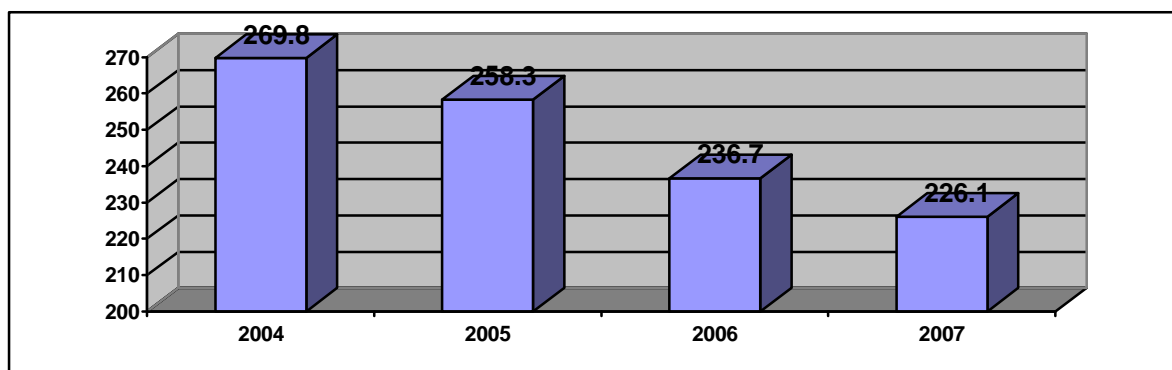
- ze względu na brak zbiornika wody czystej w Grabinie i jednostopniowe pompowanie wody do sieci, zachodzi potrzeba budowy zbiornika wody czystej lub spięcie z siecią zasilaną z SUW Niemodlin (3,5 km).

c) w zakresie sieci wodociągowej:

- ze względu na zły stan sieci wodociągowej w gminie Niemodlin (występowanie żeliwa, stali i azbestocementu) zachodzi potrzeba wymiany sieci wodociągowej:
 - Niemodlin – ok. 8 km
 - Grodziec II – ok.4 km
 - Gracze – ok. 1 km

Na przestrzeni analizowanego okresu, tj. lat 2004-2007, zanotowano stałą tendencję spadkową zużycia wody pobieranej przez gospodarstwa domowe z sieci wodociągowej. W okresie 4 lat spadek zużycia wody wyniósł ponad 16% i dynamikę tego procesu przedstawia poniższe zestawienie:

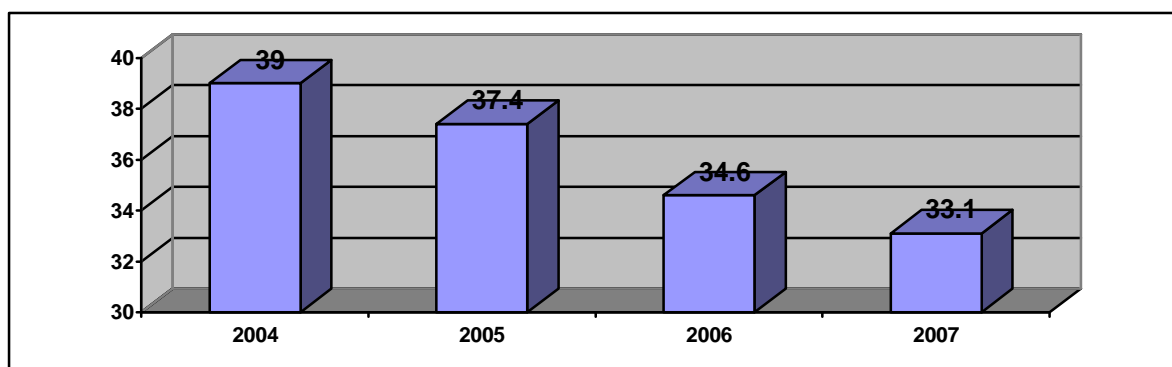
Rysunek 1-9. Zużycie wody w gospodarstwach domowych w mieście Niemodlin (w dm^3/rok).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Analiza zużycia wody na jednego mieszkańca miasta Niemodlin w analizowanym okresie wskazuje na ponad 14,3% spadek ilości zużycia wody. Wielkość ta jest konsekwencją spadku globalnego zużycia wody na przestrzeni lat 2004-2007. Dynamikę kształtowania się tego procesu przedstawia poniższy diagram:

Rysunek 1-10. Zużycie wody w gospodarstwach domowych w mieście Niemodlin na 1 mieszkańca (w m^3).

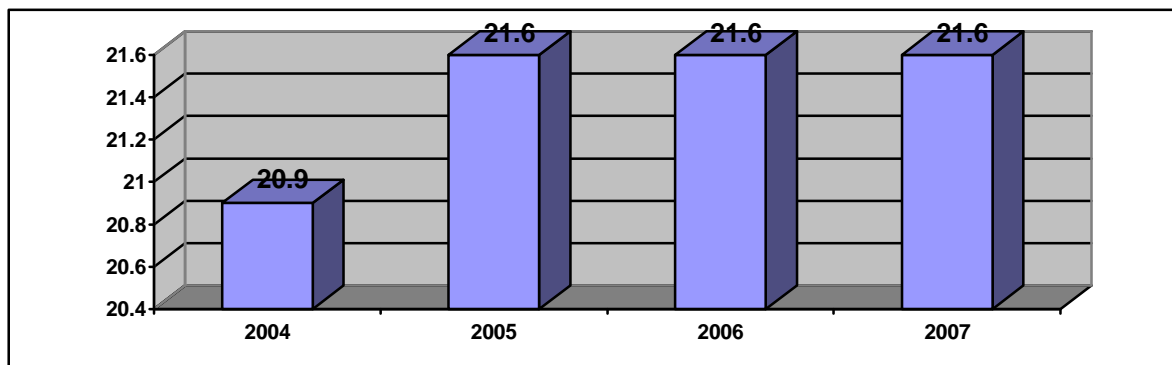
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Obserwowany w latach 2004 - 2007 spadek zużycia wody pobieranej z wodociągu przez gospodarstwa domowe jest również wynikiem racjonalizacji jej zużycia (montaż liczników zużycia), który spowodowany z kolei jest rosnącymi cenami za pobór wody i jej oczyszczanie.

Mając na uwadze jednak niepełne obciążenie hydrauliczne oczyszczalni ZGKiM podejmuje na bieżąco działania technologiczne i infrastrukturalne zmierzające do zwiększenia efektywności oczyszczania ścieków, jak i obniżenia jego kosztów.

Podejmowane działania infrastrukturalne zmierzają m.in. do rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie miasta Niemodlin jak i terenach wiejskich Gminy Niemodlin. Kształtowanie się tego procesu w okresie 2004-2007 przedstawia poniższe zestawienie:

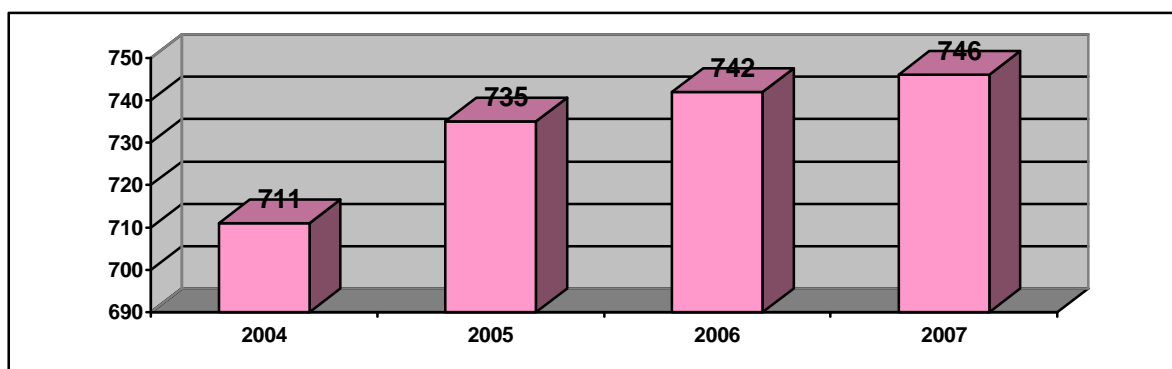
Rysunek 1-11. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w Niemodlinie (w km).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Obserwowanemu w powyższym zestawieniu wzrostowi ilości sieci wodociągowej towarzyszy niewielki wzrost ilości połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych, który w analizowanym okresie prezentuje poniższe zestawienie:

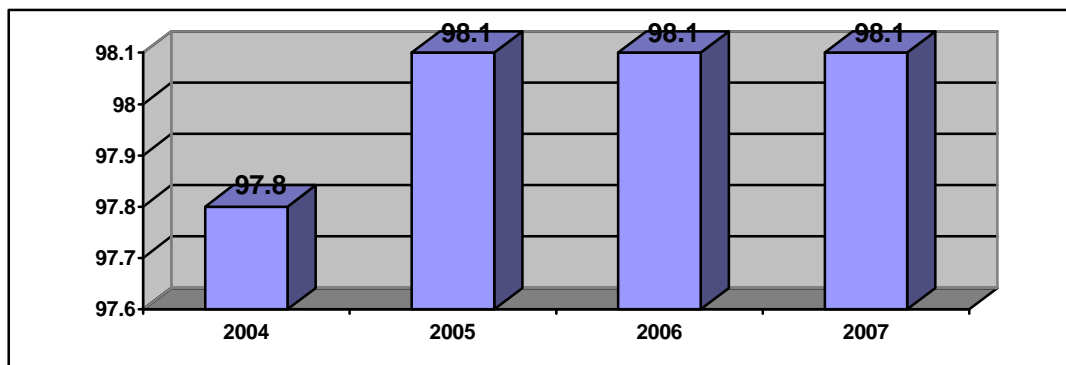
Rysunek 1-12. Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w mieście Niemodlin (w szt.).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Konsekwencją rozbudowy sieci wodociągowej w analizowanym okresie obejmującym lata 2004 - 2007 jest obserwowany w 2005 r. wzrost ilości korzystających z instalacji wodnej, a następnie stabilizacja. Graficznym odzwierciedleniem tego procesu jest rysunek 1-13.

Rysunek 1-13. Korzystający z instalacji wodnej w % ogółu ludności miasta Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

1.6.4. SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ.

Aktualnie na terenie gminy Niemodlin eksploatowane są dwa systemy zbiorowego odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków: w Niemodlinie i w Graczach. W Niemodlinie eksploatowana jest biologiczno – mechaniczna oczyszczalnia z sekwencyjnymi reaktorami SBR i pompownią osadu nadmiernego, natomiast w Graczach funkcjonuje oczyszczalnia typu BIOBLOK WS-400.

W pozostałych miejscowościach gminy brak jest systemów zbiorowego odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków.

Zły stan techniczny oczyszczalni ścieków w Graczach oraz stara technologia oczyszczania ścieków, wymaga budowy nowej, wydajniejszej oczyszczalni lub podłączenie jej do systemu istniejącego w Niemodlinie. Ponadto oczyszczalnia ta przy istniejącej technologii nie spełnia warunków Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska w sprawie klasyfikacji wód oraz warunków, jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód lub ziemi. Uregulowanie gospodarki ściekowej w mieście i sołectwach gminy Niemodlin związane jest również z koniecznością ochrony wód powierzchniowych Nysy Kłodzkiej i obszaru chronionego krajobrazu „Bory Niemodlińskie”. W związku z powyższym istnieje potrzeba kompleksowego rozwiązania problemów ściekowych na terenie gminy poprzez wykonanie nowej oczyszczalni i sieci kanalizacji sanitarnej. Możliwości rozwoju gminy uwarunkowane są w szczególności następującymi czynnikami:

a) w zakresie oczyszczalni ścieków:

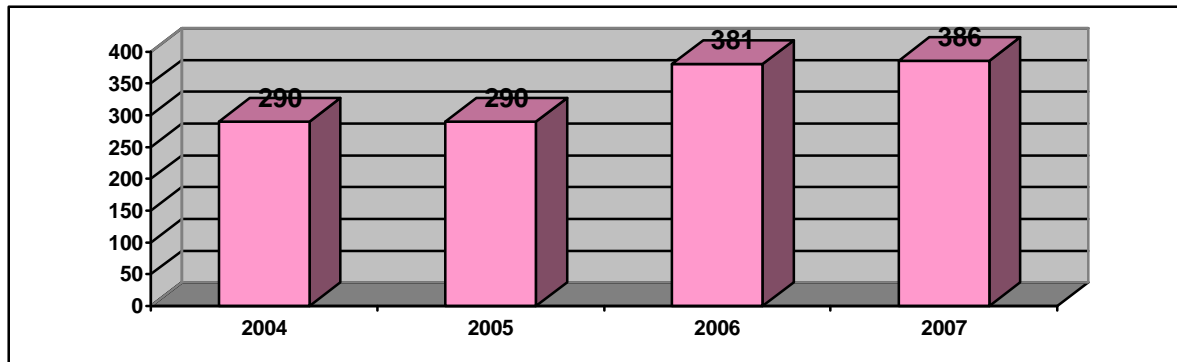
- mała przepustowość oczyszczalni ścieków w Graczach (200m³/d) i jej zły stan techniczny oraz brak możliwości przy istniejącej technologii oczyszczania spełnienia warunków naznaczonych przez Opolski Urząd Wojewódzki, Wydział Ochrony Środowiska wymusza zmodernizowanie tej oczyszczalni lub podłączenie sieci sanitarnej w Graczach do systemu zbiorowego odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków w Niemodlinie,
- budowa poletek osadowych w Graczach,

b) w zakresie sieci kanalizacji sanitarnej:

- ze względu na słabo rozwiniętą sieć kanalizacyjną w mieście Niemodlin zachodzi potrzeba budowy sieci kanalizacyjnej w pierwszej kolejności dla miasta Niemodlin – stanowić to będzie około 25,5 km sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej i około 5 przepompowni ścieków.

W analizowanym okresie długość sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Niemodlin nie uległa zmianie i wynosiła 14,4 km, natomiast zwiększeniu uległa ilość połączeń kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szczególnie na przestrzeni roku 2005 i 2006) i proces ten obrazuje poniższe zestawienie:

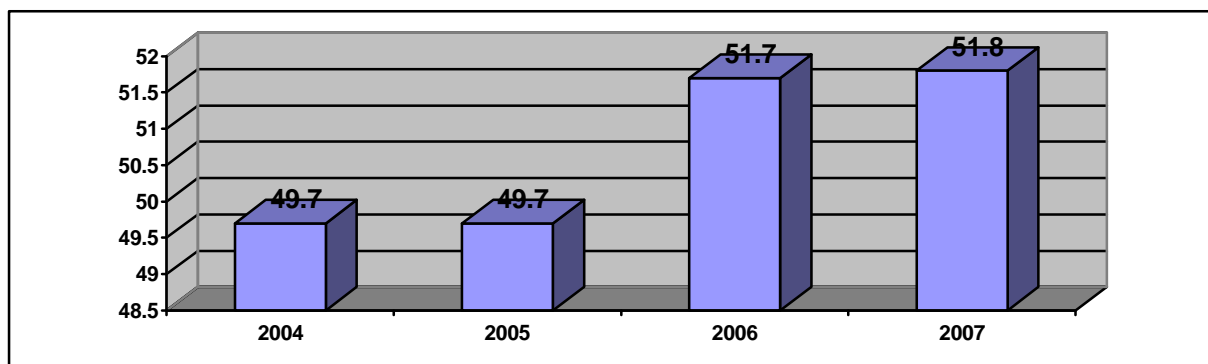
Rysunek 1-14. Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w mieście Niemodlin (w szt.).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Konsekwencją rozbudowy połączeń kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania jest wzrost ilości korzystających z instalacji kanalizacyjnej wyrażający się wzrostem tej grupy w strukturze mieszkańców miasta Niemodlin i proces ten graficznie przedstawia poniższy diagram:

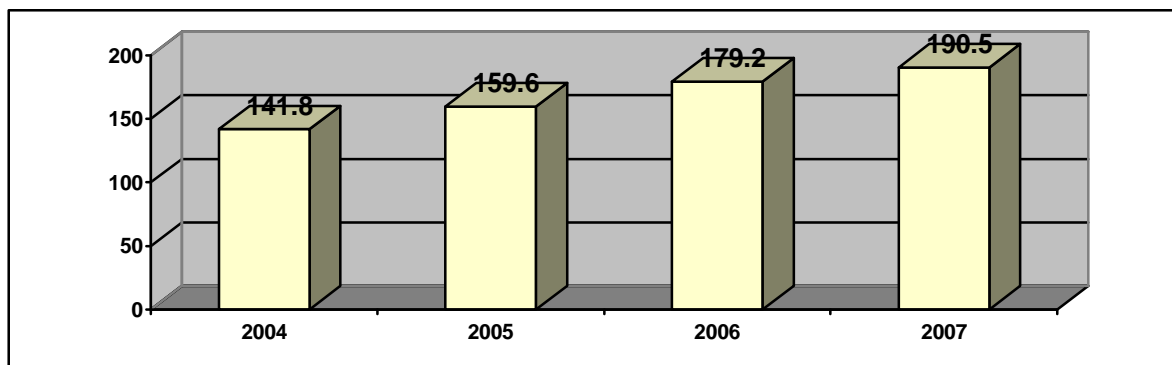
Rysunek 1-15. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności miasta Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Podjęmowane działania infrastrukturalne zmierzające min. do rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie miasta Niemodlin wykazują również bezpośrednią korelację z kolejnym wskaźnikiem tj. ilością ścieków odprowadzanych i oczyszczanych w mieście Niemodlin, która to wielkość wykazuje silną tendencję wzrostową w analizowanym okresie.

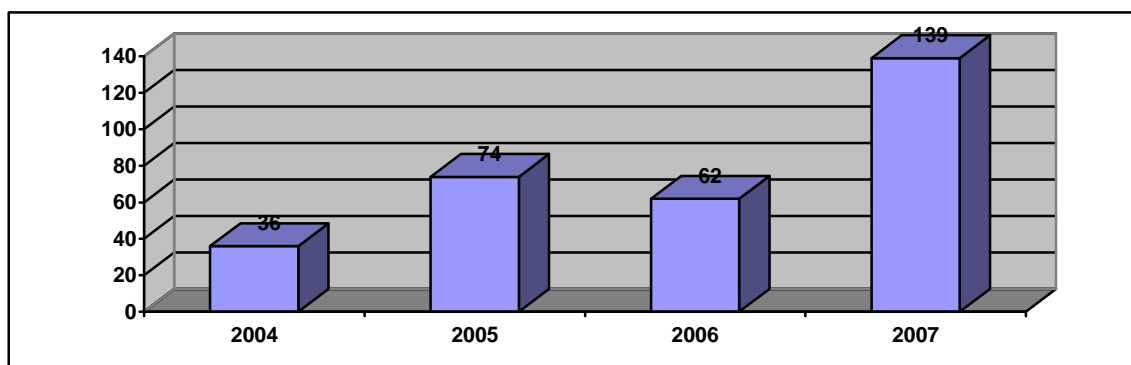
Rysunek 1-16. Ilość ścieków odprowadzonych i oczyszczanych w mieście Niemodlin (w dm^3).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Natomiast kolejną cechą związaną z oczyszczaniem ścieków odprowadzanych i oczyszczanych w mieście Niemodlin, jaką jest wielkość osadów wytworzonych w wyniku oczyszczania ścieków wykazuje w analizowanym okresie niestabilny trend gdyż na przestrzeni 2004 i 2005 roku odnotowano wzrost ilości osadów, podczas gdy w roku następnym (przy wzroście ilości odprowadzanych ścieków zanotowano spadek ilości wytworzonych osadów. Ponowny gwałtowny wzrost nastąpił w 2007 r. Dynamikę tego procesu przedstawia poniższy diagram:

Rysunek 1-17. Osady wytworzone w ciągu roku w mieście Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

1.7. PRZESTRZENIE PUBLICZNE.⁹

1.7.1. PLACE.

W granicach administracyjnych miasta Niemodlina znajduje się jeden plac - Plac Obrońców Przebraża z pomnikiem komendanta Malinowskiego na skrzyżowaniu ulic Bohaterów Powstań Śląskich i Brzeskiej. Stan aktualny jest dobry, jednak wymaga inwestycji w zakresie budowy chodników, montażu ławek, ustawienia koszy ulicznych, nasadzenia drzew liściastych, żywopłotów formowanych (iglastych i liściastych), krzewów liściastych oraz bylin okrywowych.

1.7.2. ULICE.

W granicach administracyjnych miasta Niemodlina znajduje się 14,692 km dróg kategorii gminnej, z czego około 80% są to drogi posiadające nawierzchnię bitumiczną wraz z kanalizacją sanitarną i burzową, oświetleniem i częściowo chodnikami. Potrzeby miasta w zakresie tego typu dróg wynoszą jeszcze około 35%. Pozostałe 20% stanowią drogi o nawierzchni nieulepszonej (gruntowej), które wymagają inwestycji w zakresie budowy nawierzchni bitumicznej wraz z podbudową i infrastrukturą towarzyszącą (kanalizacja sanitarna, burzowa, chodniki, oświetlenie). Stan dróg posiadających nawierzchnię bitumiczną jest niezadowalający, gdyż około 35% wymaga kapitalnego remontu nawierzchni wraz z podbudową, 35% wymaga kapitalnego remontu nawierzchni, a pozostałe 30% wymaga remontów cząstkowych.

1.7.3. PARKI.

W granicach administracyjnych miasta Niemodlina znajduje się jeden park miejski o powierzchni 6714 m² położony przy ul. Wojska Polskiego. Jego wygląd i wyposażenie są dostateczne jednak wymagają inwestycji w zakresie: dostawienia ławek i koszy ulicznych, nasadzenia drzew i krzewów ozdobnych, odnowienia istniejącej fontanny oraz modernizacji boiska asfaltowego i sceny znajdującej się przy boisku, a także zainstalowania monitoringu.

1.7.4. ZIELEŃCE MIEJSKIE.

W granicach administracyjnych miasta Niemodlina znajduje się około 66000 m² zieleńców miejskich, w skład których wchodzi w większości: skwery, trawniki, tereny zielone, pasy zieleni przy drogach, a także klomby i wazony z nasadzeniami kwiatów oraz około 800 mb żywopłotów.

⁹ Opracowano na podstawie: Charakterystyka przestrzeni publicznej miasta Niemodlina, stan i ocena sposobu funkcjonowania i potrzeb w odniesieniu do placów, ulic, parków i zieleńców miejskich, Pismo nr ZGKiM/ZK/2462/08, Urząd Miejski w Niemodlinie. Informację opracowano na podstawie:

- projektu zagospodarowania Placu Obrońców Przebraża wykonanego przez pracownię projektową Krajobraz Ogród Park z Opola,
- wykazu dróg gminnych sporządzonego przez Pana Ryszarda Ślęzaka – inspektora Wydziału Inwestycji i Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Niemodlinie oraz konsultacji z w/w pracownikiem Urzędu Miejskiego w Niemodlinie,
- pomiarów terenów zieleni miejskiej w skład, których wchodzi: skwery, trawniki, tereny zielone, pasy zieleni przy drogach, klomby oraz wazony, wykonanych przez pracowników Urzędu Miejskiego w Niemodlinie.

Ich stan jest zadowalający, jednak wymaga inwestycji w zakresie: nasadzenia drzew i krzewów ozdobnych, kwiatów oraz trawy. Zasadnym byłoby rozważenie możliwości wyposażenia niektórych skwerów miejskich w ławki i kosze uliczne.

1.8. ZASOBY REKREACYJNO-TURYSTYCZNE I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU TURYSTYKI.

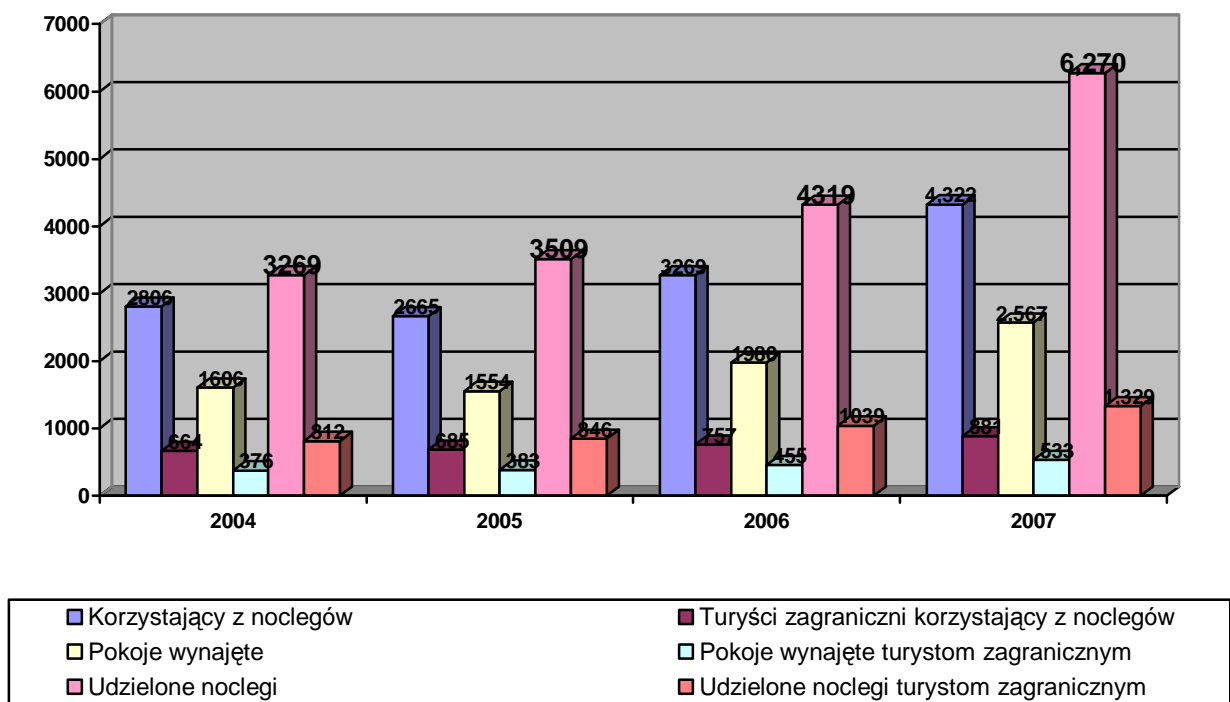
Na zasoby rekreacyjno-turystyczne oraz umożliwiające rozwój turystyki na terenie miasta Niemodlin składają się: jeden hotel, baza turystyczna (ścieżki rowerowe, basen kąpielowy, boiska sportowe) oraz restauracje.

1.8.1. HOTELE.

W Niemodlinie funkcjonuje motel „Domino”, posiadający 54 miejsc noclegowych w pokojach 1, 2, 3, 4 i 5 osobowych. W motelu „Domino” funkcjonuje również restauracja. Motel dysponuje również własnym parkingiem. Ponadto na terenie miasta funkcjonują również niewielkie pensjonaty i pokoje noclegowe.

W okresie obejmującym lata 2004-2007 wykorzystanie miejsc noclegowych w mieście Niemodlin przedstawia poniższy diagram:

Rysunek 1-18. Wykorzystanie miejsc noclegowych w mieście Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

1.8.2. BAZA TURYSTYCZNA.

Na bazę turystyczną miasta Niemodlin składają się:

- Ścieżki rowerowe około 6 km z Niemodlina do Lipna, oraz szlak dydaktyczno - przyrodniczo - krajobrazowy w Lipnie – 3 km. Ilość ścieżek rowerowych jest zdecydowanie zbyt mała w stosunku do zapotrzebowania.
- Basen kąpielowy będący własnością Gminy Niemodlin. Od 2006 roku poczyniono szereg inwestycji, z których najistotniejsze to: wymiana pomostu, zmiana wystroju i powiększenie

punktu gastronomicznego, postawienie natrysków, wymiana części ogrodzenia, instalacja nowego oświetlenia, budowa boisk do piłki siatkowej plażowej i piłki nożnej plażowej, budowa pola campingowego, budowa nowych miejsc do grillowania wraz z zadaszeniem dla kilku grup zorganizowanych, postawienie drewnianych wiat dla odwiedzających, budowa drewnianej sceny letniej. Największym problemem jest zapewnienie odpowiedniej czystości wody w sezonie letnim, a związane jest to z uszczelnieniem betonowej niecki basenu oraz budową stacji uzdatniania wody.

- Obiekty sportowe:
 - Stadion Miejski w Niemodlinie przy ulicy Sportowej, na którym znajduje się budynek drewniany z węzłem sanitarnym dla zawodników i sędziów. Stadion o wymiarach 110 x 64 m posiada bieżnię okólną. Jest własnością Gminy, a jego utrzymaniem zajmuje się Miejski Klub Sportowy „Sokół” Niemodlin.
 - Kompleks sportowy w sąsiedztwie Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 w Niemodlinie, wybudowany w ramach programu „Moje boisko – Orlik 2012”, otwarty w dniu 30.12.2008 r. Kompleks składa się z dwóch boisk: piłkarskiego i wielofunkcyjnego, wraz z budynkiem sanitarno-szatniowym.
 - W latach 2009 – 2011 planowana jest budowa pełnowymiarowej hali sportowo-widowiskowej przy ul. Reymonta. Projekt został zatwierdzony przez Zarząd Województwa Opolskiego do dofinansowania w ramach poddziałania 1.4.2. RPO WO 2007 – 2013. Całkowita wartość projektu wynosi 7 023 240,24 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 3 436 986,98 zł.

1.8.3. RESTAURACJE.

W Niemodlinie znajdują się 2 restauracje, pizzeria oraz dwa kluby młodzieżowe.

1.9. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW W SFERZE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Zidentyfikowano następujące problemy w sferze przestrzennej:

- 1) Chaos przestrzenny: wywołała go wysoka skala wymiany stolarek zabytkowych na niestylowe, wykonane z nowoczesnych materiałów, nieprawidłowe ocieplanie budynków, stosowanie niehistorycznych, agresywnych kolorystyk elewacji i zastępowanie oryginalnego detalu nowym - stylizowanym. Sytuację pogarsza niekontrolowany montaż reklam i anten satelitarnych zacierający zabytkowy charakter miejskiej zabudowy. Szpecą one zabytki i powodują utratę historycznego klimatu miasta.
- 2) Zły stan części dróg, w szczególności części drogi krajowej nr 46.
- 3) Brak kanalizacji w części miasta.
- 4) Niedostateczna baza turystyczna uniemożliwiająca wykorzystanie walorów turystycznych miasta i otoczenia.

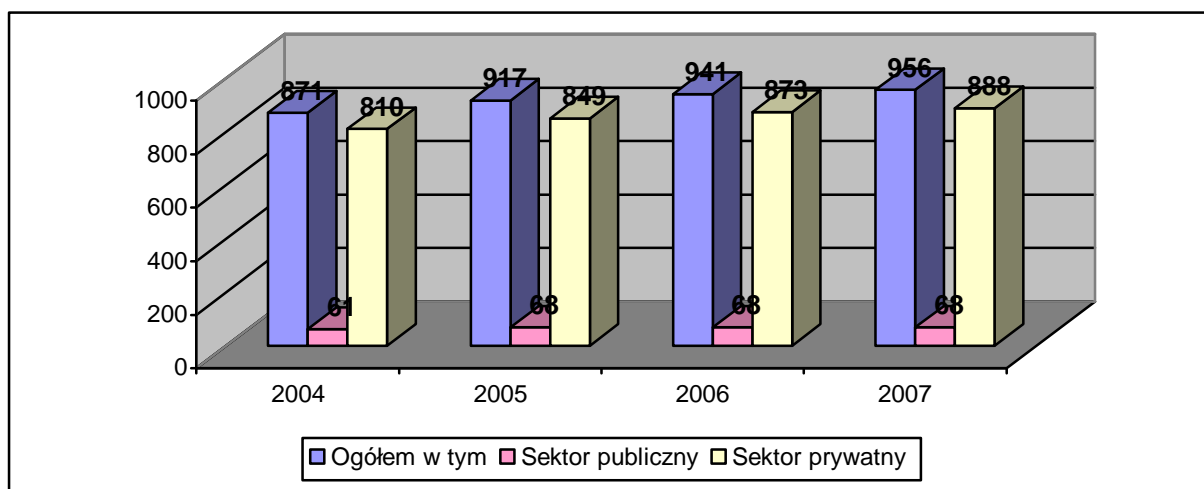
2. SFERA GOSPODARCZA.

2.1. STRUKTURA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.

Na uwagę zasługuje fakt iż, Niemodlin zajmuje drugie miejsce wśród miast województwa w zakresie wskaźnika przedsiębiorczości (mierzonego ilością firm na 1000 mieszkańców). Wynosi on 137,5 firm na 1000 mieszkańców¹⁰.

Analizie poddano strukturę własnościową zarejestrowanych w mieście Niemodlin podmiotów gospodarczych w latach 2004 – 2007 którą przedstawia poniższy wykres:

Rysunek 1-19. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w mieście Niemodlin wg rejestru Regon.

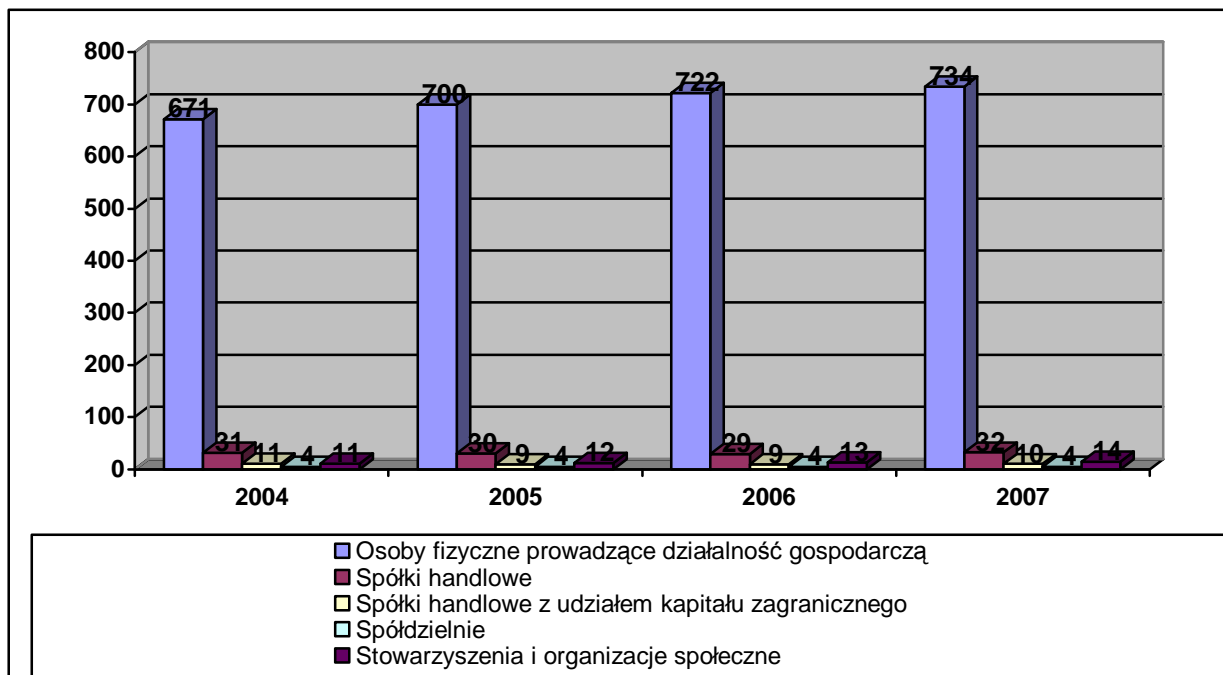
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Na przestrzeni analizowanego okresu, w którym nastąpił wzrost (o 8,5%) ilości wszystkich podmiotów gospodarczych zauważalny jest zbliżony wzrost ilości podmiotów gospodarczych reprezentowanych przez sektor prywatny (wzrost o 8,7%) w porównaniu z ilością podmiotów gospodarczych sektora publicznego. Struktura podmiotów gospodarki narodowej w okresie 2004 - 2007 wskazuje na stały wysoki, niemal 93%, udział sektora prywatnego w całości wszystkich podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie miasta Niemodlin.

Niezmiernie istotnym natomiast dla analizy gospodarki miasta Niemodlin oraz określenia miary jego rozwoju gospodarczego jest struktura wzrostu w analizowanym okresie ogólnej ilości podmiotów gospodarczych sektora prywatnego, którą przedstawia rysunek 1-20.

¹⁰ Województwo opolskie. Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej w 2006 roku na tle lat 1998 –2005. Charakterystyka Miast. UMWO, Opole 2007, s.162.

Rysunek 1-20. Prywatne podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w Niemodlinie wg rejestru Regon.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Analiza powyższych danych statystycznych wskazuje jednoznacznie na:

- 1) Bardzo wysoki udział (średnio 83%) zakładów osób fizycznych w strukturze podmiotów gospodarczych i wzrost ich ilości w analizowanym okresie o 8,1%.
- 2) Spadek ilości spółek handlowych oraz spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego zahamowany w 2007 r.
- 3) Stabilną począwszy od 2004 roku ilość spółdzielczych podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie miasta Niemodlin.
- 4) Wzrost (o 21,4%) ilości stowarzyszeń i organizacji społecznych.

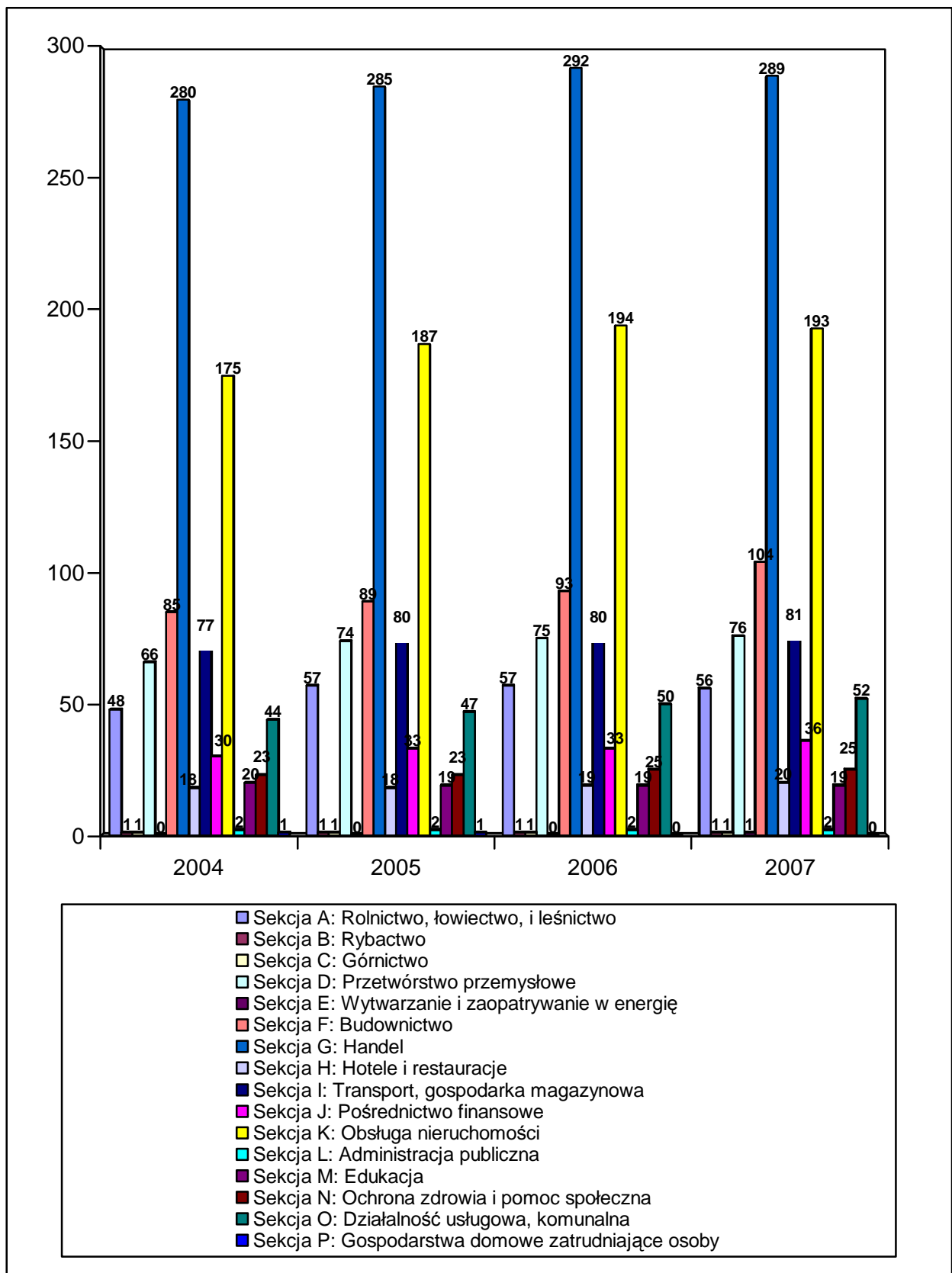
Mając na względzie powyższe fakty stwierdzić należy, iż dominującą grupą wśród przedsiębiorców prywatnych są osoby fizyczne prowadzące własne firmy aczkolwiek zauważalna jest wyraźna tendencja wzrostowa nowych stowarzyszeń i organizacji społecznych przy jednoczesnym spadku ilości spółek handlowych (w tym z udziałem kapitału zagranicznego).

2.2. SEKTORY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I OSOBY ZATRUDNIONE W DANYCH SEKTORACH.

Miasto Niemodlin jest miastem, w którym obserwuje się od wielu lat bardzo wysoki odsetek (94%) ludności utrzymującej się ze źródeł poza rolniczych, co jednoznacznie potwierdza tezę, iż decydujący wpływ na rozwój miasta i jego strukturę społeczną mają nierolnicze źródła utrzymania ludności miasta oraz poza rolnicze podmioty gospodarcze.

Szczegółowej analizie poddano okres 2004 – 2007 i procesy zachodzące w poszczególnych sektorach działalności gospodarczej obrazuje rysunek 1-21.

Rysunek 1-21. Podmioty gospodarcze miasta Niemodlin wg PKD.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Analiza powyższych danych statystycznych wskazuje na dwie następujące pozytywne tendencje rozwojowe związane ze strukturą podmiotów gospodarczych miasta Niemodlin:

- 1) Na przestrzeni analizowanego okresu zanotowano stały wzrost podmiotów gospodarczych: w okresie 2004 – 2007 przyrost ten wyniósł w skali globalnej 8 %, przy czym praktycznie we wszystkich działach (poza „Edukacją” oraz „Gospodarstwami domowymi zatrudniającymi osoby gdzie odnotowano spadek ilości podmiotów) zanotowano wzrost ilości nowych podmiotów gospodarczych. W roku 2007 odnotowano niewielki spadek ilości podmiotów.
- 2) Utrwaleniu uległa pozytywna struktura podmiotów gospodarczych w której największy wzrost ilości nowych podmiotów gospodarczych zanotowano w takich działach jak „Handel” oraz „Działalność usługowa, komunalna” (o 15,3 %) , „Obsługa nieruchomości” (o 10,8 %), „Budownictwo” (o 17,3 %) oraz „Transport, gospodarka magazynowa” (o 3,8%), a więc w działach związanych z szeroko rozumianą sferą usług , której rozwój wymaga relatywnie niższych nakładów niż na rozwój działalności związanej z produkcją czy też budownictwem.

2.3. NAJWAŻNIEJSZE PODMIOTY GOSPODARCZE.¹¹

Przeobrażenia gospodarcze w ostatnich latach spowodowały upadek bądź likwidacje przedsiębiorstw zatrudniających nawet kilkuset pracowników, co doprowadziło do znacznego bezrobocia.

Obecnie na terenie gminy największym pracodawcą jest Gmina Niemodlin, która w Urzędzie Miasta i podległych jednostkach organizacyjnych 364 pracowników. Kolejnym znaczącym pracodawcą jest Przedsiębiorstwo Surowców Skalnych BAZALT Gracze sp. z o.o., które po przekształceniu z przedsiębiorstwa państwowego na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością utrzymuje swoją pozycję na rynku zatrudniając 120 pracowników.

Pozostali więksi pracodawcy to:

- Opolskie Zakłady Drobiarskie Opole (na 2 fermach i w zakładzie wylęgowym) – 50 osób
- Fermstal WKS Sp. z o.o. Niemodlin - 75 osób
- Berliner-Luft Sp. z o.o. Niemodlin - 57 osób
- EUROMAT Sp. jawna Niemodlin - 55 osób
- PSS Społem Niemodlin - 50 osób
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna Wydrowice – 85 członków
- Zespół Szkół im. B. Chrobrego Niemodlin - 43 osób
- RAPEX Grabin - 45 osób
- Mechanika Pojazdowa Blacharstwo Lakiernictwo Ślusarstwo - J. Grębowiec, Szydłowiec Śląski - 32 osoby
- Kopalnie Odkrywkowe Surowców Drogowych S.A. Niemodlin - 24 osoby
- Wędliniarstwo - Gruszka - Witkowski, Gościejowice - 23 osoby
- PW JASK - 20 osób
- Zakład Inst.- Budowlany ISAN-BUD Niemodlin – 19 osób
- Zakład Budownictwa „STAMUR” Niemodlin – 15 osób

¹¹ Źródło: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niemodlin na lata 2008 – 2015.

W ostatnich latach nastąpił rozwój drobnych form przedsiębiorczości, głównie niewielkich zakładów usługowych, usługowo-rzemieślniczych, często rodzinnych.

Dynamika wzrostu w tej kategorii podmiotów była najwyższa. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych przekłada się w istotnym stopniu na przyrost nowych miejsc pracy, a tym samym na spadek liczby osób bezrobotnych. Obecnie większość przedsiębiorców stanowią młodzi ludzie, często z wyższym wykształceniem, którzy wpisują się do ewidencji działalności gospodarczej a następnie podejmują prowadzenie działalności w krajach Unii Europejskiej, gdzie jest większa możliwość znalezienia zatrudnienia i uzyskania wyższych zarobków.

Działalność gospodarcza najczęściej prowadzona jest w następującym zakresie:

- budownictwo w szerokim zakresie;
- handel artykułami spożywczymi i przemysłowymi;
- usługi transportowe;
- fryzjerstwo;
- działalność gastronomiczna;
- handel częściami samochodowymi;
- mechanika pojazdowa;
- pośrednictwo ubezpieczeniowe;
- biura rachunkowo-księgowe;
- informatyka (komputery);
- pośrednictwo finansowe;
- doradztwo dla przedsiębiorców.

W gminie Niemodlin funkcjonują ponadto następujące firmy z udziałem zagranicznym:

1. Berliner-Luft sp. z o.o. w Koszalinie, Zakład Produkcyjny w Niemodlinie (produkcja systemów wentylacyjnych),
2. MAIA Polska sp. z o.o. w Niemodlinie (przemysłowa produkcja drobiarska),
3. ITAL-BUD Sp. z o.o. we Wrocławiu, zakład produkcji masy asfaltowej w Niemodlinie.

2.4. UWARUNKOWANIA BUDŻETOWE REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ INWESTYCYJNYCH.

Oceny możliwości realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych dokonano w oparciu o sprawozdanie z wykonania budżetu za 2007 r. oraz prognozy na okres 2008 – 2013 r. W całym okresie dochody z uwzględnieniem środków Unii Europejskiej i budżetu państwa nieznacznie przekraczają wartość wydatków. W analizowanym okresie największy udział w dochodach mają dochody własne, wynoszący około 47 %. W 2008 r. można zaobserwować znaczący wzrost wydatków inwestycyjnych w stosunku do roku poprzedniego (ponad 100%). W następnych latach prognoza zakłada utrzymanie wydatków inwestycyjnych na podobnym poziomie, stanowiącym około 17 % ogółu wydatków gminy.

Tabela 1-1. Plan finansowy gminy Niemodlin na lata 2007-2013.

Lp	Wyszczególnienie	Budżet na 2007 r. (w tys. zł)	Prognoza (w tys. zł)					
			2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Dochody własne	12.163	12.310	12.580	12.750	12.820	12.880	12.950
	w tym:							
	• udziały w dochodach z budżetu państwa	4.290	4.350	4.420	4.480	4.540	4.560	4.590
	• dochody ze sprzedaży mienia	800	650	550	450	400	350	250
2.	Subwencje	7.681	7.790	8.050	8.220	8.340	8.390	8.420
3.	Dotacje na zadania zlecone i porozumienia	4.410	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
4.	Dotacje na zadania własne	1.456	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
I. Dochody (1+2+3+4)		25.710	26.100	26.630	26.970	27.160	27.270	27.370
II. Kredyty i pożyczki		1.578	825	682	797	900	1.659	1.321
III. Środki z UE i Budżetu Państwa		237	4.675	4.998	4.923	3.506	2.571	2.635
IV. Inne przychody		420	-	-	-	-	-	-
RAZEM (I+II+III+IV)		27.945	31.600	32.310	32.690	31.566	31.500	31.326
5.	Wydatki bieżące, w tym płace i pochodne	24.426	24.500	24.550	24.600	24.650	24.700	24.750
6.	Wydatki majątkowe	2.515	5.903	6.003	5.972	5.670	5.425	4.740
V. Ogółem wydatki (5+6)		26.941	30.403	30.553	30.572	30.320	30.125	29.490
7.	Splata kredytów i pożyczek	890	1.075	1.602	1.943	1.141	1.250	1.681
8.	Splata odsetek od kredytów i pożyczek	114	122	155	175	105	125	155
VI. Ogółem (7+8)		1.004	1.197	1.757	2.118	1.246	1.375	1.836
RAZEM (V+VI)		27.945	31.600	32.310	32.690	31.566	31.500	31.326

Źródło: Urząd Miejski w Niemodlinie.

Tabela 1-2. Wskaźniki zadłużenia gminy Niemodlin na lata 2007-2013 (w tys. zł).

Wyszczególnienie	2007r.	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.
Wpływy	27945	31600	32310	32690	31566	31500	31326
Spłaty kredytów pożyczek	890	1075	1602	1943	1141	1250	1681
Wykup obligacji	-	-	-	-	-	-	-
Koszty obsługi	114	122	155	175	105	125	155
Wskaźnik spłaty zadłużenia [%]	3.18	3.40	4.96	5.94	3.61	3.97	5.37
Ogółem kwota zadłużenia	4422	4172	3252	2106	1865	2274	1914
Wskaźnik długu [%]	15.82	13.20	10.06	6.44	5.91	7.22	6.11

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Niemodlinie.

Wskaźnik obsługi zadłużenia wskazuje jaka część planowanych na dany rok dochodów ogółem gminy stanowić będzie łączna kwota przypadających do spłaty w danym roku budżetowym zobowiązań. Wskaźnik ten zgodnie z artykułem 169 Ustawy o finansach publicznych¹² nie powinien przekraczać 15 %. W okresie realizacji Programu, tj. w latach 2009 - 2013 wartość wskaźnika obsługi zadłużenia nie przekracza wartości 5,94 %. W związku z tym ryzyko kredytowe mierzone wskaźnikiem spłaty długu jest niewielkie i nie ma podstaw do odrzucenia potencjalnego wniosku o kredytowanie inwestycji.

Wskaźnik długu określa, jaką część planowanych na dany rok dochodów ogółem Gminy stanowi kwota łącznego zadłużenia Gminy, maksymalna jego wielkość zgodnie z artykułem 170 w/w ustawy to 60%. Ryzyko kredytowe gminy w okresie realizacji Programu jest niewielkie, dochodzące maksymalnie do 10,06% w roku 2009.

Podsumowując, sytuacja finansowa gminy jest stabilna i będzie w stanie podjąć ciężar finansowania zadań ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji miasta Niemodlin na lata 2007 - 2013.

2.5. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW W SFERZE GOSPODARCZEJ.

Zidentyfikowane problemy w sferze gospodarczej:

- 1) Niewielki wzrost ilości podmiotów gospodarczych w okresie wzrostu gospodarczego.
- 2) Niewielki udział podmiotów gospodarczych sektora turystycznego.

¹² Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. Dz. U. 2005 r. nr 249 poz. 2104 z późn. zm.

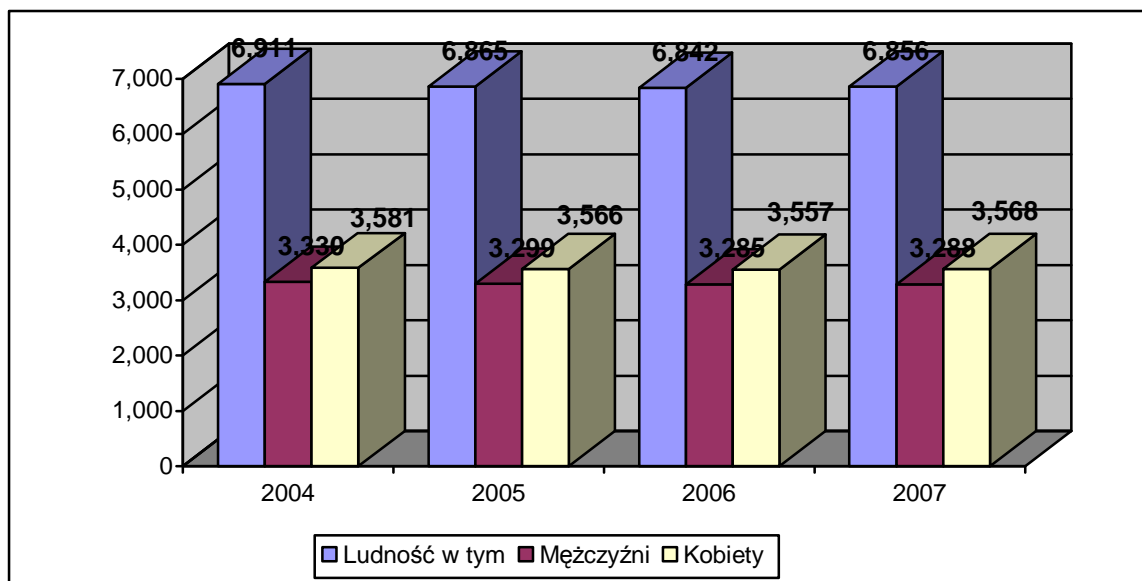
3. SFERA SPOŁECZNA.

3.1. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW MIASTA.

Struktura demograficzna ludności i analiza rozwoju zaludnienia w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości stanowi podstawę budowy prognozy potrzeb społecznych, na których opierać się będzie polityka rozwoju miasta. Procesy demograficzne decydują o skali rozwoju miasta, jego dynamice oraz o skali potrzeb w sferze rynku pracy, mieszkań i całej grupy inwestycji demograficznych, jak przedszkola, szkoły, żłobki, opieka społeczna itp.

Przeprowadzenie analiz demograficznych poprzedzone musi zostać analizą kształtowania się wielkości populacji na badanym terenie i proces ten na terenie miasta Niemodlin przedstawia poniższy diagram:

Rysunek 1-22. Ludność miasta Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

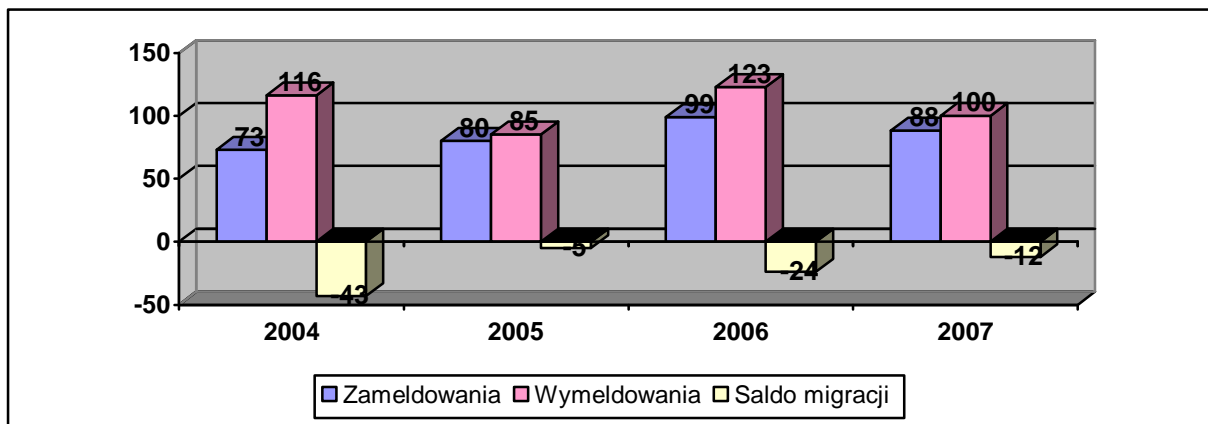
Ogólna liczba mieszkańców miasta Niemodlin systematycznie malała do 2007 r. Zjawisko to spowodowane było przede wszystkim ujemnym przyrostem naturalnym, rosnącą migracją mieszkańców do innych miast lub za granicę. Migracja związana była głównie z opisanymi w innej części opracowania zjawiskami zachodzącymi na lokalnym rynku pracy, a w szczególności ze spadkiem ilości osób zatrudnionych w poszczególnych działach gospodarki.

Szczególnie niepokojącym jest fakt utrzymywania się przewagi wymeldowań nad zameldowaniami, tak w odniesieniu do migracji w ruchu wewnętrznym jak i migracji zagranicznych.

Analiza tych zjawisk występujących na terenie miasta Niemodlin wykazuje typowe tendencje obserwowane w województwie opolskim już od początku lat 90-tych.

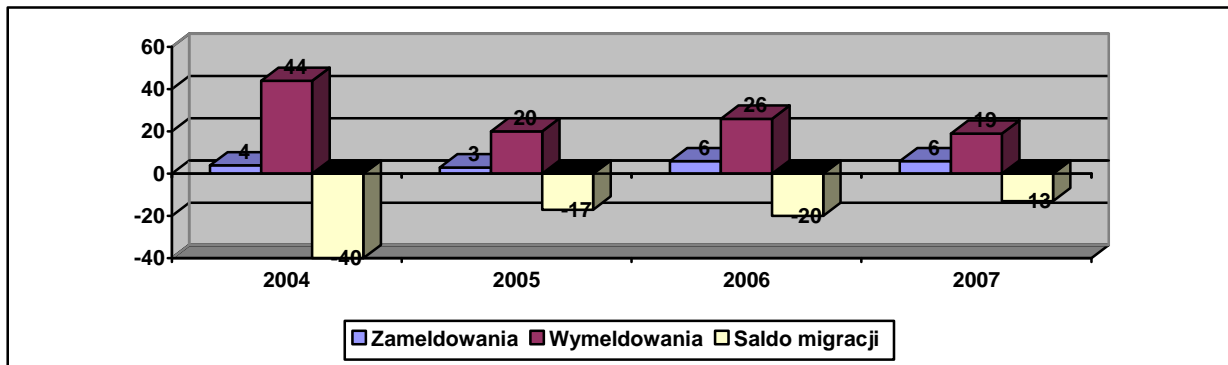
Proces kształtowania się migracji wewnętrznych oraz zagranicznych w okresie obejmującym lata 2004-2007 przedstawiają dwa poniższe diagramy:

Rysunek 1-23. Migracje w ruchu wewnętrznym ludności miasta Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

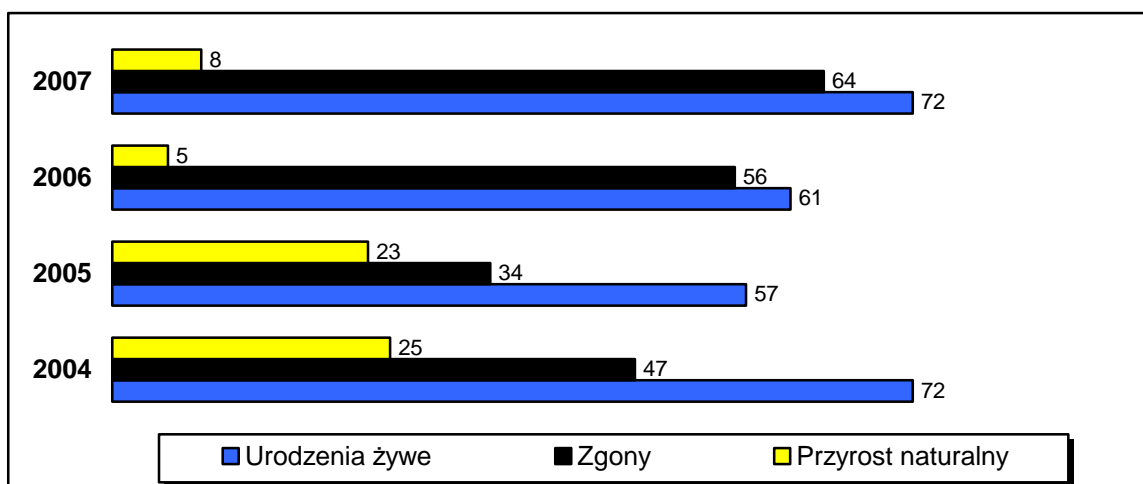
Rysunek 1-24. Migracje zagraniczne ludności miasta Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Spadek liczby ludności w wyniku migracji w pewnym stopniu niwelowany jest przez dodatnie saldo przyrostu naturalnego w mieście Niemodlin.

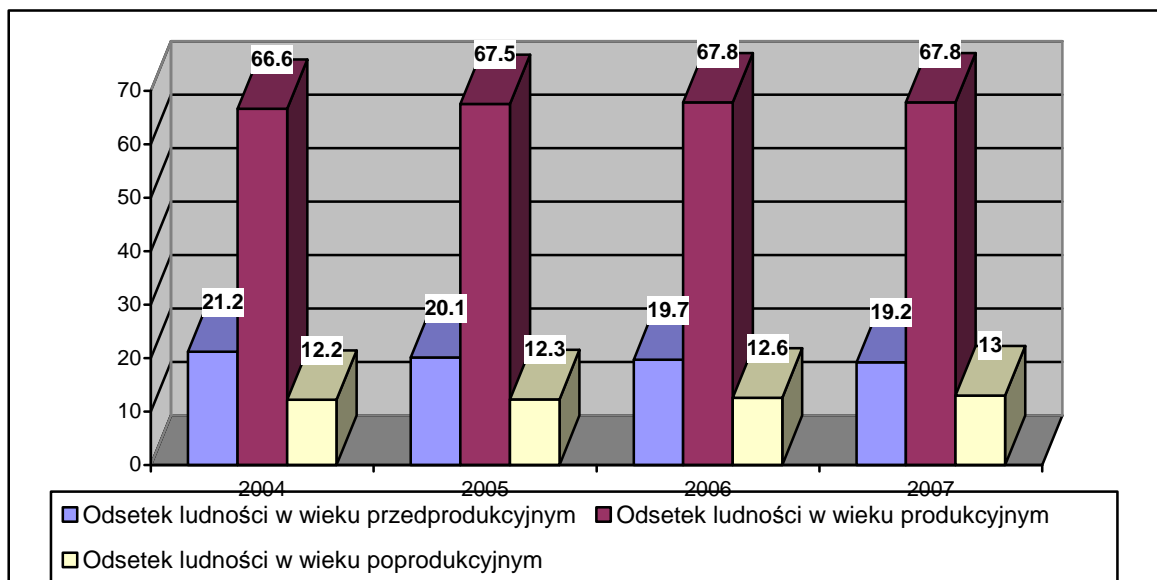
Rysunek 1-25. Ruch naturalny ludności w Niemodlinie.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Analizując natomiast ludność miasta Niemodlin pod względem aktywności zawodowej można zauważyć, iż na przestrzeni analizowanego okresu 2004-2007 zarysowała się stała tendencja: ponad 66% ogółu mieszkańców znajduje się w wieku produkcyjnym, ok. 19 – 20 % to ludność w wieku przedprodukcyjnym, natomiast pozostała część w granicach 12 – 13 % to osoby w wieku poprodukcyjnym. Ilość osób w poszczególnych grupach w analizowanym okresie przedstawia poniższy wykres.

Rysunek 1-26. Struktura ludności miasta Niemodlin.

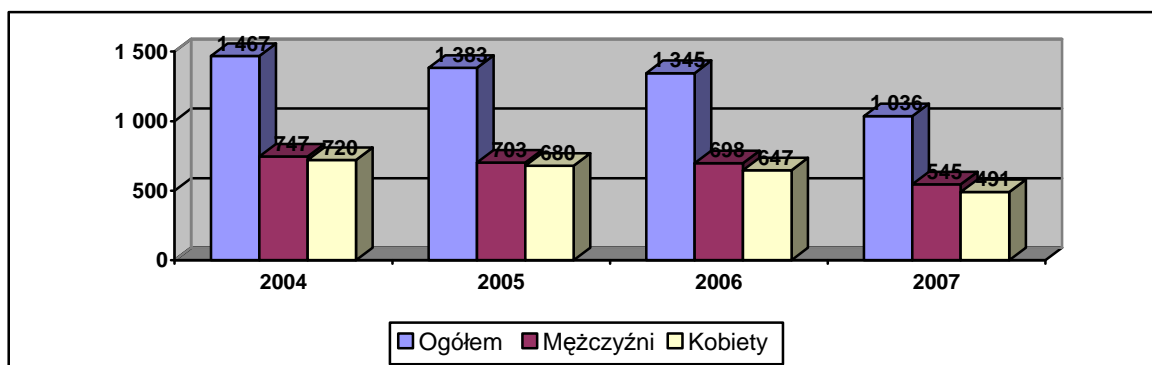

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Analiza powyższego zestawienia wskazuje na występowanie tendencji starzenia się społeczeństwa miasta Niemodlin (spadek ilości osób w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście ilości osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym).

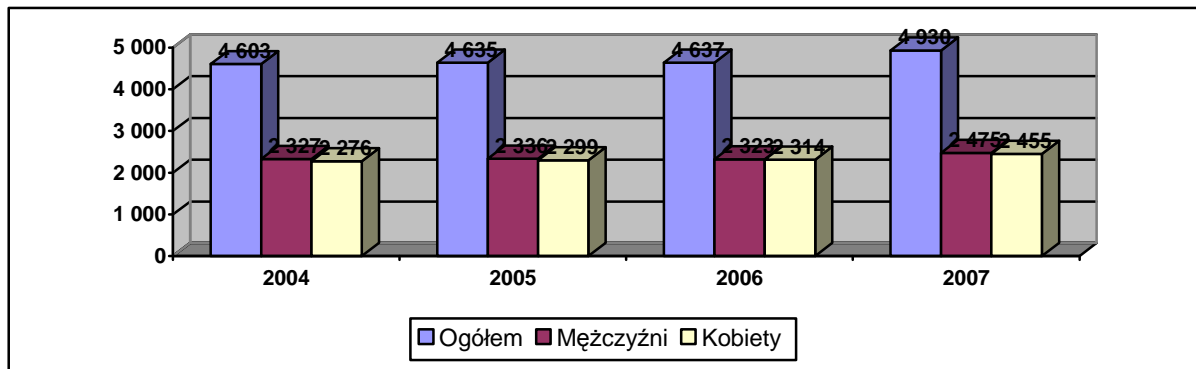
W strukturze osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wieku produkcyjnym zauważalny jest trend równego udziału kobiet oraz mężczyzn i proces kształtowania się tych wskaźników prezentują rysunki: 1-27 i 1-28.

Rysunek 1-27. Struktura ludności w wieku przedprodukcyjnym miasta Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Rysunek 1-28. Struktura ludności w wieku produkcyjnym miasta Niemodlin.

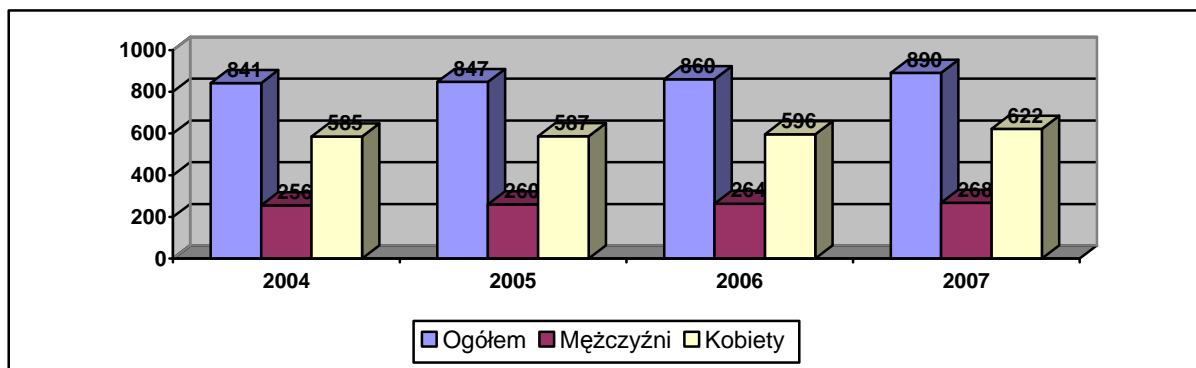

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Analiza struktury ludności w wieku poprodukcyjnym wskazuje na zachwianie parytetu równego udziału kobiet i mężczyzn w tej grupie – na przestrzeni analizowanego okresu kobiety stanowią aż 70% udziału (statystyczny krótszy okres życia mężczyzn).

Proces kształtowania się tego wskaźnika na terenie miasta Niemodlin prezentuje poniższy diagram:

Rysunek 1-29. Struktura ludności w wieku poprodukcyjnym miasta Niemodlin.

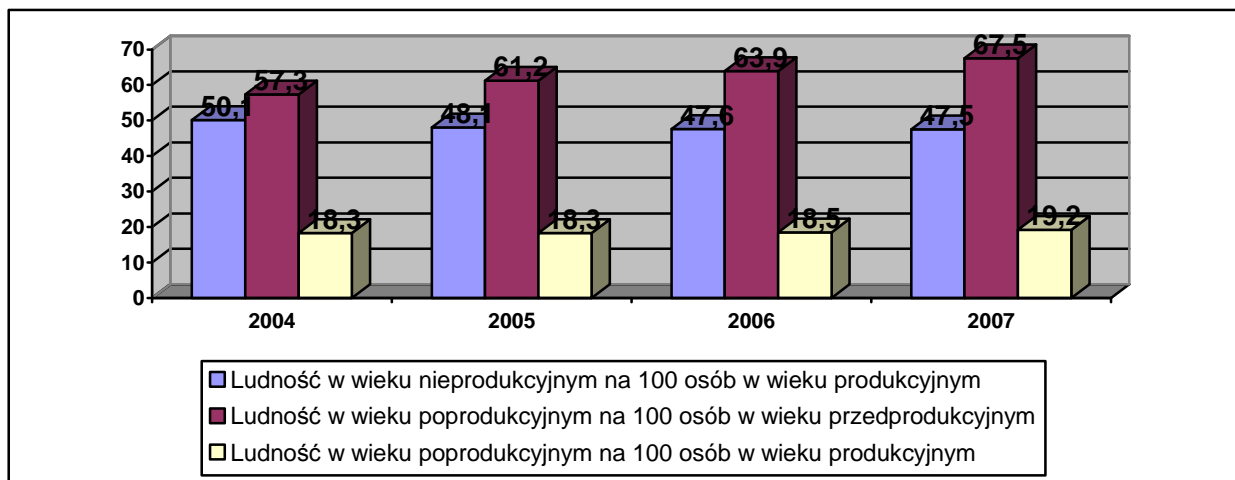

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Niezmiernie ważnym zagadnieniem związanym z analizą sfery społecznej miasta Niemodlin jest proces kształtowania się w latach 2004-2007 wskaźnika obciążenia demograficznego w układach dotyczących ilości osób w wieku:

- nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym,
- poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym,
- poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Rysunek 1-30. Wskaźnik obciążenia demograficznego miasta Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Analiza powyższego zestawienia wskazuje na:

- spadkową tendencję obciążenia osób w wieku produkcyjnym ilością osób w wieku nieprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym, co jest tendencją pozytywną aczkolwiek wielkość obciążenia osób w wieku produkcyjnym przez pozostałe osoby jest bardzo wysoki i w analizowanym okresie kształtował się na poziomie 58 % (2004 r.), 66 % (2005 r.), 65% (2006 r.) i 66% (2007 r.).
- szczególnie niepokojące –wysokie- obciążenie osób w wieku przedprodukcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, na poziomie 50 – 67 % co powoduje, iż w przyszłości powielony zostanie niekorzystny trend dotyczący wielkości obciążenia osób w wieku produkcyjnym przez pozostałe osoby.

Lata transformacji gospodarczej zapoczątkowanej w roku 1989 przyniosły miastu Niemodlin kilka niekorzystnych zjawisk demograficznych, (co potwierdziły min powyższe analizy dotyczące okresu 2004-2007) wskazujących na możliwy w przyszłości kryzys demograficzny miasta Niemodlin:

- spadek urodzeń,
- spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym,
- proces starzenia się ludności,
- nadumieralność mężczyzn.

Zjawiska te związane są jednak z ogólnopolską tendencją (zmiana modelu rodziny, preferowana zawężona struktura: 2+1 lub 2+2 - rodzice i jedno, dwoje dzieci).

Zakłada się dalszy niewielki spadek populacji i zatrzymanie tego procesu na początku 2010 roku, kiedy zostaną utworzone stabilne i solidne podstawy jakościowe życia i pracy. Proces ten może jednak ulec przyspieszeniu po realizacji zamierzeń inwestycyjnych w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, utworzeniem nowych miejsc pracy przez inwestorów. Warunki takie spowodują zatrzymanie ludności, zwłaszcza młodego pokolenia na miejscu, a nawet mogą spowodować powrót wielu mieszkańców, którzy wyjechali w poszukiwaniu pracy za granicę, gdyż zostaną stworzone konkurencyjne warunki życia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Osiągnięcie prognozowanego rozwoju demograficznego wymagać będzie stworzenia warunków dla prawidłowego przebiegu reprodukcji ludności z jednej strony oraz warunków podnoszących poziom i jakość życia, szczególnie kondycję zdrowotną i wydłużenie długości życia z drugiej.

Ważnym czynnikiem jest także działanie na rzecz rozwoju gospodarczego gminy, tworzenie warunków do pobudzania przedsiębiorczości, realizacja inwestycji infrastrukturalnych, które zapewnią ograniczenie bezrobocia i zachęca do lokalnego inwestowania kapitału, szczególnie osób, które wyjechały w celach zarobkowych na granicę.

3.2. OKREŚLENIE SPECYFICZNYCH GRUP SPOŁECZNYCH WYMAGAJĄCYCH SZCZEGÓLNEGO WSPARCIA W RAMACH LPR.

3.2.1. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW - GRUPY SPOŁECZNE WYMAGAJĄCE WSPARCIA.

Bezrobocie jest powiązane w sposób istotny z występowaniem ubóstwa, szczególnie zaś bezrobocie długotrwałe. Stało się ono najistotniejszym czynnikiem sprawczym szybkiej degradacji ekonomicznej rodziny wpływając na rozrost biedy. Konsekwencją braku pracy jest nie tylko zubożenie i nie uczestniczenie w życiu społeczno-zawodowym, ale także ograniczony dostęp do zabezpieczenia dochodowego w przyszłości. Praca jest bowiem gwarantem ubezpieczenia społecznego na okres niezdolności do pracy oraz starości.

Brak stałych dochodów (brak pracy, świadczeń społecznych) wpływa w głównej mierze na liczbę rodzin zgłaszających się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej. Najwięcej rodzin otrzymywało wsparcie ze środków pomocy społecznej w 2003 r., w którym również wskaźnik bezrobocia dla naszej gminy osiągnął najwyższy wskaźnik.

W 2004 r. po raz pierwszy nastąpił zarówno spadek liczby bezrobotnych, jak i osób korzystających z pomocy. Wpływ na spadek bezrobocia miała korzystna sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstw przejawiająca się zwiększeniem ofert pracy, możliwość zatrudnienia w krajach Unii Europejskiej, a także działania Gminy, które miały na celu zmniejszenie bezrobocia.

Wśród rodzin korzystających z pomocy przeważają rodziny z dziećmi (strukturę rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przedstawia tabela poniżej), przy czym w większości rodzin wielodzietnych bezrobotnym jest któreś z rodziców, często oboje, a także dorosłe ich dzieci. Jednocześnie funkcje socjalne szkoły zostały bardzo ograniczone i nastąpił ogromny wzrost wydatków, szczególnie na podręczniki. Reforma edukacji, indywidualizując programy nauczania i w konsekwencji podręczniki oraz materiały pomocnicze, przyczyniła się pośrednio do wzrostu kosztów utrzymania rodzin z dziećmi w wieku szkolnym.

Tabela 1-3. Struktura rodzin objętych pomocą w latach 2005-2007.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin		
		2005 r.	2006 r.	2007 r.
1.	Rodziny z dziećmi	368	376	331
	w tym:			
	- wielodzietne	98	97	92
2.	- niepełne	120	112	122
3.	Rodziny emerytów i rencistów	62	66	75

Źródło: Materiały niepublikowane Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemodlinie.

Niepokojący jest fakt zgłaszania się o pomoc dużej liczby osób otrzymujących renty lub emerytury. Jest to skutek otrzymywanych zbyt niskich świadczeń w stosunku do aktualnych kosztów utrzymania i leczenia. Przyczyną ubóstwa jest również podejmowanie zatrudnienia za niskie wynagrodzenie.

Tabela 1-4. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających w okresie 2003-2006 z pomocy.

Wyszczególnienie	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.
Liczba rodzin	949	821	735	731
Liczba osób w rodzinach	2.944	2.447	2.159	2.202
% w stosunku do liczby ludności zamieszkującej w Gminie	21,2	17,8	15,8	16,1

Źródło: Materiały niepublikowane Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemodlinie.

Rodziny i osoby ubiegające się o pomoc objęte są szeroką pracą socjalną oraz wspierane są różnymi formami świadczeń w formie zasiłków. Zasiłki pieniężne są jednym z instrumentów pomocy społecznej. Często występują jako jedyna forma pomocy, w sytuacji kiedy niewydolność ekonomiczna jest dominującą formą dysfunkcji rodziny. Warunki ich przyznania oraz wysokość świadczeń reguluje cytowana wyżej ustawa o pomocy społecznej.

Podstawowym powodem ubiegania się rodzin i osób o pomoc jest bezrobocie, co obrazuje poniższa tabela. Stało się ono podstawowym czynnikiem sprawczym ubożenia rodzin i powodem szybkiej degradacji ekonomicznej zarówno jednostki, jak i rodziny wpływając na rozrost biedy. Problem bezrobocia najbardziej dotyka rodziny wielodzietne i niepełne, jak również rodziny żyjące z osobą niepełnosprawną bądź długotrwale chorą.

Tabela 1-5. Powody przyznania pomocy rodzinom w latach 2005-2007.

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	2005 r.		2006 r.		2007 r.	
		liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
1.	Ubóstwo	656	2368	627	1910	551	1603
2.	Bezrobocie	480	1464	467	1424	394	1267
3.	Długotrwała choroba	95	268	96	73	105	258
4.	Niepełnosprawność	72	116	68	194	89	232
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	79	398	72	366	62	318
6.	Alkoholizm i narkomania	33	39	36	44	20	26
7.	Bezdomność, trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	17	17	14	15	7	7

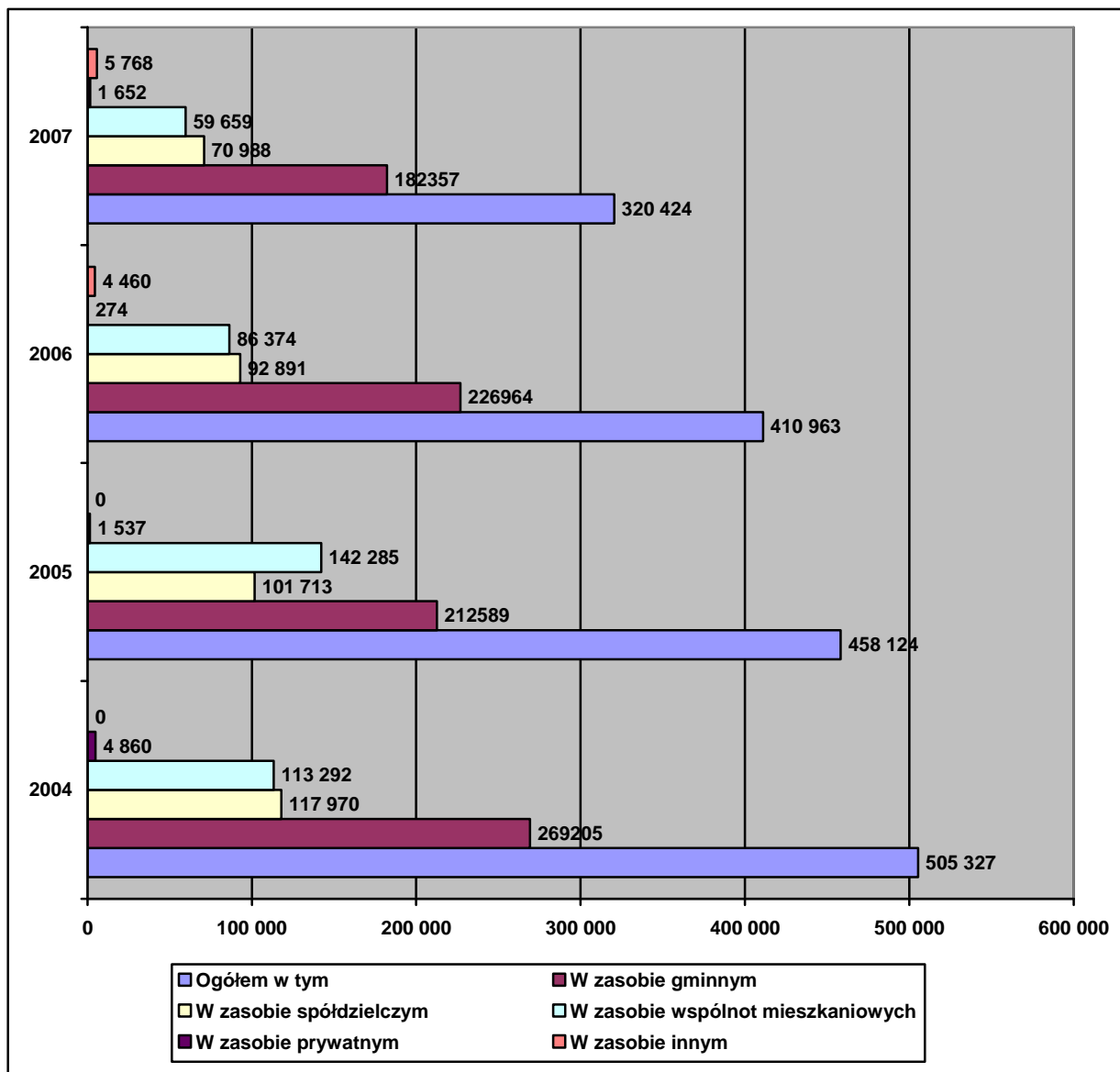
Źródło: Materiały niepublikowane Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemodlinie.

Do negatywnych zjawisk, które mają wpływ na funkcjonowanie rodziny należy alkoholizm oraz idąca za tym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Bezradność występuje najczęściej wspólnie z innymi niekorzystnymi zjawiskami np. z długotrwałym bezrobociem.

Jedną z form udzielanej pomocy są wypłacane dodatki mieszkaniowe i strukturę kształtowania się wielkości wypłat dodatków mieszkaniowych na terenie miasta Niemodlin przedstawia rysunek 1-31.

Wyraźna jest stała tendencja spadkowa szczególnie silna w 2007 r.

Rysunek 1-31. Struktura kwoty dodatków mieszkaniowych (wg form własności w zł.).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Rada Miejska w Niemodlinie w dniu 31.05.2007 r. Uchwałą Nr XXVI/212/05 przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niemodlin.

W w/w Strategii zawarta została analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dotycząca problemów społecznych w poniższym brzmieniu:

Mocne strony	Słabe strony
1. Współdziałanie wielu podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej w celu rozszerzenia oferty form i środków pomocy, co stwarza możliwość lepszego docierania do różnych grup i środowisk, jak również finansowania działalności z różnych źródeł.	1. Poszerzająca się sfera ubóstwa. 2. Wysokie bezrobocie. 3. Migracja wykształconej młodzieży do większych miast i za granicę z powodu braku perspektyw pracy adekwatnej do wykształcenia i posiadanych umiejętności.

Mocne strony	Słabe strony
2. Efektywna współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu w zakresie pośrednictwa pracy oraz przekwalifikowywania bądź nabywania nowych kwalifikacji na kursach zawodowych i szkoleniach bezrobotnych podopiecznych pomocy społecznej, organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych, staży absolwentkich. 3. Dobrze zorganizowana działalność, niosąca pomoc osobom uzależnionym oraz ich rodzinom: • Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • Punktu Konsultacyjnego skupiającego 2 terapeutów do spraw uzależnień oraz psychologa, • Grup AA, Grupy wsparcia dla osób współuzależnionych. 4. Łatwy dostęp do placówek podstawowej opieki zdrowotnej. 5. Działalność: • organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego, • świetlic środowiskowych. 6. Przyznawanie świadczeń z zakresu pomocy społecznej oraz dodatków mieszkaniowych. 7. Dobra i wystarczająca sieć placówek szkolnych i przedszkolnych w tym również dla dzieci niepełnosprawnych. 8. Możliwość korzystania z: • stacjonarnej opieki długoterminowej w ZOL SZOZ, • Gabinetu Rehabilitacyjnego i Stacji Opieki Caritas, • usług opiekuńczych, pielęgnacyjno-medycznych i specjalistycznych usług opiekuńczych, • Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej • bezpłatnych posiłków przez uczniów i osoby dorosłe. 10. Określone zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.	4. Ograniczone środki na prawidłowe funkcjonowanie pomocy społecznej. 5. Wzrost patologii. 6. Brak zorganizowanych form pracy z osobami niepełnosprawnymi powyżej 16 roku życia, które zakończyły edukację np. grupy samopomocowe, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Pracy Chronionej. 7. Brak dostępności do bezpłatnego poradnictwa prawnego. 8. Bariery architektoniczne w placówkach użyteczności publicznej. 9. Brak wystarczającej liczby lokali socjalnych. 10. Brak noclegowni, schroniska dla osób i rodzin dotkniętych przemocą, eksmitowanych z mieszkań, powracających z zakładów karnych, bezdomnych.

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niemodlin.

Przyjęta Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niemodlin określiła również podstawowe problemy społeczne, którymi są:

- 1) bezrobocie,
- 2) patologie (alkoholizm i narkomania, przemoc w rodzinie, osoby opuszczające zakłady karne, bezdomność, niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży) oraz
- 3) niepełnosprawność.

Formułując podstawowe problemy społeczne zwrócono szczególną uwagę na następujące fakty:

Ad.1. Mając na względzie problem bezrobocia, a w szczególności okres pozostawania poszczególnych osób bez pracy, jak również sytuację życiową rodzin korzystających z pomocy społecznej, przed instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną, staje konieczność poszukiwania kompleksowych rozwiązań zmierzających do zapewnienia osobom bezrobotnym i innym podlegającym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym i ich rodzinom bezpieczeństwa socjalnego, poprzez szeroko pojętą profilaktykę, aktywizację i pomoc w rozwoju osobistym.

Jednym ze sposobów realizacji tego zamierzenia jest utworzenie i prowadzenie działalności Klubu Integracji Społecznej.

Klub Integracji Społecznej utworzyło Niemodlińskie Stowarzyszenie Dobroczynne „Nadzieja”. Zgodnie z zawartym w 2005 r. porozumieniem pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu, Gminą i Stowarzyszeniem „Nadzieja” w 2005 roku uczestniczyć będzie w realizacji programu aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych zamieszkałych na terenie miasta i gminy Niemodlin. Uczestnikami KIS są osoby długotrwale bezrobotne korzystające z pomocy społecznej oraz osoby dotknięte innymi dysfunkcjami. Spośród przewidywanych efektów realizowanego Programu wymienić należy w szczególności:

- przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia,
- umożliwienie uczestnikom programu powrotu do pełnionych ról społecznych, także poza rodziną – roli pracownicy, a tym samym zapewnienie sobie i rodzinie bezpieczeństwa socjalnego,
- realizacja zadania własnego gminy, tj. pracy socjalnej poprzez pomoc osobom w odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie.

Zgodnie z Porozumieniem Niemodlińskie Stowarzyszenie Dobroczynne „Nadzieja”, w ramach prowadzonego Klubu Integracji Społecznej, organizuje pod kierunkiem doradcy zawodowego PUP, warsztaty aktywizujące dla bezrobotnych poszukujących pracy. Gmina Niemodlin (OPS) i inne podmioty zatrudniające bezrobotnych w ramach robót publicznych zobowiązane są zatrudniać wyłącznie osoby przeszkolone w ramach KIS.

Ad.2. Patologie:

- 1) Alkoholizm i narkomania

Czynniki wpływające na nasilenie się tych problemów to:

- utrzymujące się bezrobocie i zagrożenie utratą pracy,
- zanegowanie pozytywnych wzorców i zasad moralnych oraz dostępność do używek, co znacznie obniżyło wiek inicjacji alkoholowej i narkotykowej,

- rozpad więzi rodzinnych będących zarówno skutkiem jak i przyczyną problemów alkoholowych i narkotykowych;

2) Przemoc w rodzinie

Przemoc fizyczna i psychiczna jest coraz częstszym zjawiskiem zauważanym na terenie naszej gminy. Z danych Komisariatu Policji w Niemodlinie wynika, że w ogólnej liczbie przeprowadzanych interwencji, przeważają interwencje spowodowane nadużywaniem alkoholu. W 2004r. 4 rodziny objęto procedurą "Niebieskiej Karty". Ofiarami przemocy są zazwyczaj kobiety i dzieci.

Problem przemocy w rodzinie nierozzerwalnie jest związany ze zjawiskiem nadużywania alkoholu.

3) Osoby opuszczające zakłady karne

Najistotniejsze problemy tej kategorii osób to: brak pracy, zerwane z reguły więzi z rodziną, często problem alkoholowy, co powoduje ich wykluczenie społeczne;

4) Bezdomność

Nie jest problemem dominującym w gminie Niemodlin (średnio 5 osób w roku jest bezdomnymi w świetle prawa). Niemniej jednak zjawisko to się nasila;

5) Niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży

Z danych Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Niemodlinie oraz pedagogów szkolnych wynika, że wzrasta liczba uczniów z problemami w nauce, które coraz częściej są przyczyną znacznych trudności wychowawczych, sięgania młodzieży po środki uzależniające i używki.

Problemy te dotyczą głównie dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych, niezaradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, często dotkniętych długotrwałym bezrobociem obojga rodziców.

Ad.3. Niepełnosprawność

Problem ten, a zwłaszcza dzieci i ich rodziców, zaczął narastać w ostatnich 10 latach. Wg badań przeprowadzonych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Niemodlinie, dzieci niepełnosprawnych wśród ogólnej populacji uczniów w szkołach podstawowych, gimnazjach i Zespole Szkół w Niemodlinie jest 12%.

Wskaźnik ten kształtuje się na poziomie innych gmin województwa opolskiego. Wzrasta liczba osób upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym oraz ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, co niesie za sobą potrzeby społecznej rehabilitacji i pomocy. Nie jest więc to zjawisko marginalne. Wartość ta, zdaniem demografów, będzie wskazywała stałą dynamikę wzrostową, jako wynik między innymi postępu cywilizacyjnego, zarówno w aspekcie pozytywnym jak i negatywnym.

Główne kierunki pracy z zakresu pomocy społecznej na lata 2007 – 2013 obejmować będą:

- 1) Wsparcie dzieci z najuboższych rodzin,
- 2) Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym (długotrwale bezrobotni, uzależnieni, bezdomni) w przezwyciężeniu ich trudnej sytuacji w celu przywrócenia aktywności społecznej i zawodowej,

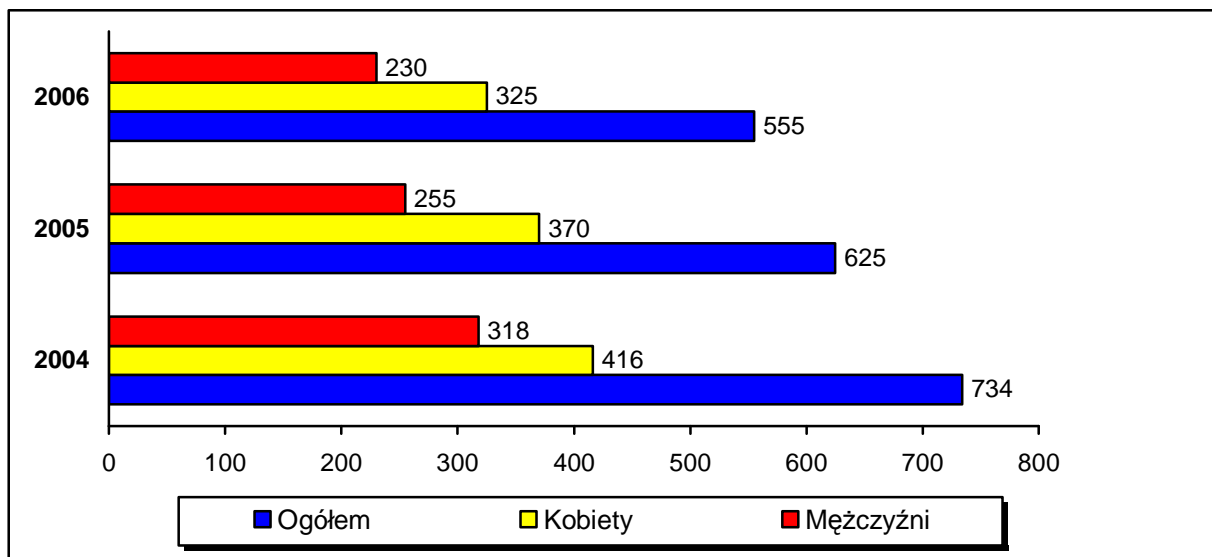
- 3) Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz innych świadczeń na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej,
- 4) Zlecenie do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej organizacjom pozarządowym i udzielanie im dotacji z budżetu gminy,
- 5) Rozwój pomocy środowiskowej (usługi opiekuńcze) dla osób chorych, niepełnosprawnych i starszych,
- 6) Wsparcie funkcji wychowawczych rodziny poprzez prawidłowo zorganizowane wypłaty świadczeń rodzinnych,
- 7) Działania skierowane do grup będących w trudnej sytuacji na rynku pracy,
- 8) Zapewnienie bezpłatnych posiłków dla dzieci i młodzieży szkolnej a także osób dorosłych znajdujących się w trudnej sytuacji,
- 9) Wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- 10) Rozwój profilaktyki skierowanej do rodzin zagrożonych patologią,
- 11) Wzmocnienie systemu profilaktyki w opiece nad dzieckiem i rodziną,
- 12) Przeciwdziałanie przemocy oraz pomoc jej ofiarom,
- 13) Pomoc osobom niepełnosprawnym poprzez umożliwienie korzystania z Warsztatów
- 14) Terapii Zajęciowej, tworzenie grup wsparcia,
- 15) Współpracę z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi.
- 16) Dom Wzajemnej Pomocy w Niemodlinie i wykluczenie jego sprzedaży bądź dzierżawy i przeznaczenie na inne cele. Obiekt i teren winien zostać zagospodarowany i administrowany tak, by jak najlepiej pełnił wyznaczoną funkcję tj. udzielanie szerokiej pomocy osobom zagrożonym wszelkimi patologiami,
- 17) Objęcie szczególną pomocą związków i stowarzyszeń skupiających kombatantów, emerytów i rencistów.

3.3. SKALA BEZROBOCIA.

Szczególnie ważnym aspektem zachodzących przemian społecznych i gospodarczych na terenie miasta Niemodlin jest zjawisko bezrobocia.

Rynek pracy miasta Niemodlin w analizowanym okresie obejmującym lata 2004 - 2006 charakteryzował się spadającą liczbą osób bezrobotnych oraz niską podażą nowych miejsc pracy.

Rysunek 1-32. Bezrobotni zarejestrowani z terenu miasta Niemodlin.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opolu.

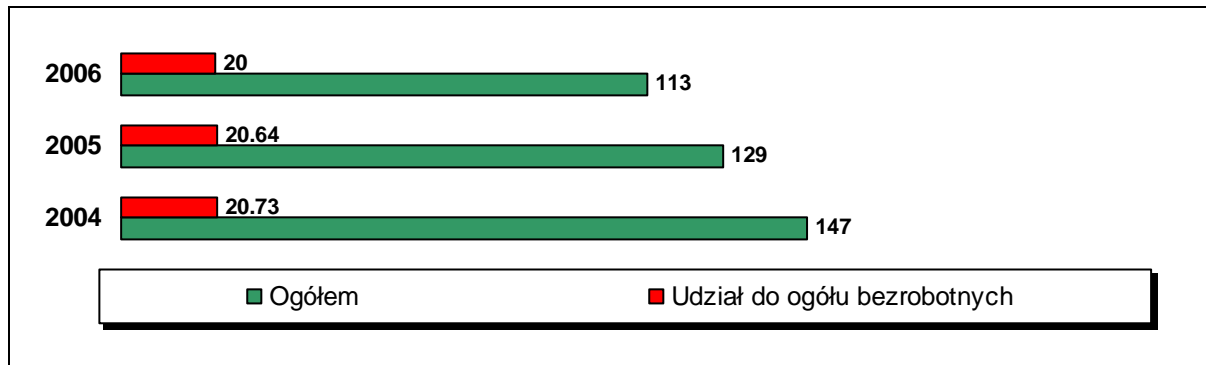
Analizując powyższe dane statystyczne zauważyć należy, iż:

1. W analizowanym okresie ilość osób bezrobotnych spadła o 25 %, przy czym mężczyźni stanowią 42 % ogółu osób bezrobotnych, natomiast kobiety 58 %.
2. Ilość bezrobotnych mężczyzn w analizowanym okresie uległa zmniejszeniu o 28 %, podczas gdy ilość bezrobotnych kobiet uległa zmniejszeniu o 22 %, co oznaczać może mniejszą podaż ofert pracy dla kobiet.
3. Stopa bezrobocia na terenie miasta Niemodlin (mierzona ilością osób pozostających bez pracy do ilości osób w wieku produkcyjnym) w analizowanym okresie wykazuje tendencję spadkową: od 15,9 % (w roku 2004), 13,4 % (w roku 2005), do 11,9 % (w roku 2006).
4. Również stopy bezrobocia mężczyzn jak i kobiet wykazują w analizowanym okresie tendencję spadkową. Wśród mężczyzn w wieku produkcyjnym na terenie miasta Niemodlin bez pracy pozostawało w analizowanym okresie od 13 % (w roku 2004), 11 % (w roku 2005) do 10 % (w roku 2006). Wśród kobiet wskaźnik ten był zdecydowanie niższy i wyniósł: od 18 % (w roku 2004) poprzez 16 % (w roku 2005) do 14 % (w roku 2006).
5. Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych jest bardzo wysoki (kształtujący się na poziomie 56 – 58 %) i jest jednym z najwyższych w województwie.

Trudna sytuacja kobiet na rynku pracy utrzymuje się pomimo faktu, iż legitymują się one relatywnie wyższym poziomem wykształcenia niż mężczyźni. Kierunki wykształcenia w większości wybierane przez kobiety nie odpowiadają aktualnym potrzebom rynku pracy. Kobiety najczęściej kształcą się w kierunkach predysponujących je do pracy w sektorze usług nierynkowych (oświata, służba zdrowia), a trudna sytuacja tego sektora wyrażająca się spadkiem osób zatrudnionych w analizowanym okresie wpływa istotnie na małe zapotrzebowanie na pracę dla tej grupy kobiet.

Kolejnym ważnym elementem w analizie problemu bezrobocia na terenie miasta Niemodlin jest jego kształtowanie się w zależności od wieku osób pozostających bez pracy.

Rysunek 1-33. Bezrobotni zarejestrowani z terenu miasta Niemodlin w wieku do 25 lat.

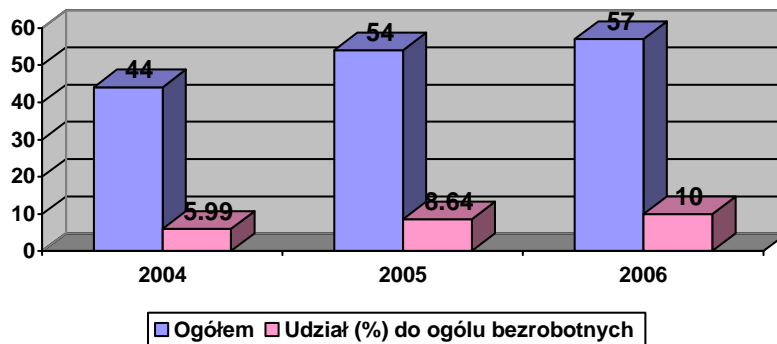

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opolu.

Analiza powyższych danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych w wieku do 25 lat wskazuje, iż pomimo spadku ilości osób bezrobotnych z terenu miasta Niemodlin nadal utrzymuje się niekorzystny trend wyrażający się wysokim udziałem osób w wieku do 25 lat w strukturze wszystkich osób bezrobotnych. Jest to zjawisko szczególnie niepokojące szczególnie w aspekcie wymogów rynku pracy gdzie preferowane przez pracodawców jest zatrudnianie osób młodych.

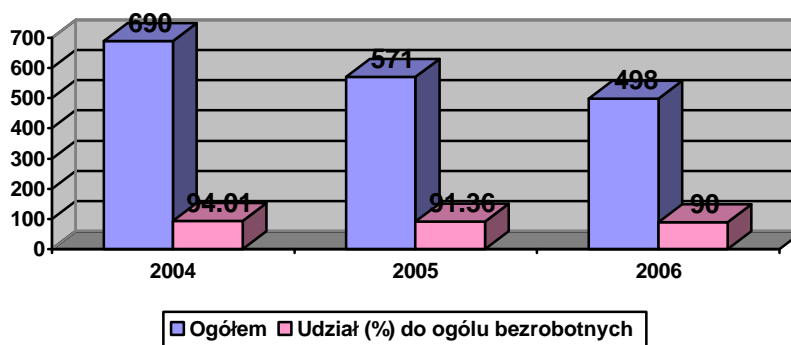
Kolejnym ważnym wskaźnikiem w ocenie zjawiska bezrobocia na terenie miasta Niemodlin jest struktura osób bezrobotnych analizowana pod kątem korzystania z prawa do zasiłku będącego pochodną czasu pozostawania bez pracy. Dane statystyczne dotyczące tego wskaźnika przedstawiają dwa poniższe diagramy:

Rysunek 1-34. Bezrobotni z terenu miasta Niemodlin z prawem do zasiłku.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opolu.

Rysunek 1-35. Bezrobotni z terenu miasta Niemodlin bez prawa do zasiłku.

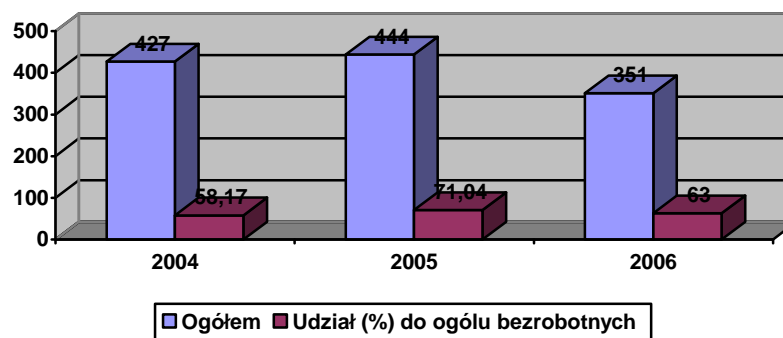
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opolu.

Analiza przedstawionych powyżej danych statystycznych wskazuje, iż w analizowanym okresie:

1. W mieście Niemodlin utrzymują się – pomimo spadku stopy bezrobocia - negatywne trendy na rynku pracy wyrażające się min. wzrostem ilości osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku oraz bardzo wysokim udziałem w strukturze bezrobotnych osób nieposiadających tego prawa (kształtującym się na poziomie 90 %).
2. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w analizowanym okresie zanotowano trwałą tendencję spadkową ilości osób bez prawa do zasiłku.

W analizowanym okresie odnotowano również niekorzystną tendencję utrzymującej się na wysokim poziomie ilości osób długotrwale bezrobotnych oraz ich bardzo wysoki udział w strukturze osób bezrobotnych, proces ten przedstawia poniższy diagram:

Rysunek 1-36. Długotrwale bezrobotni miasta Niemodlin.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opolu.

Mając na względzie powyższy diagram oraz powyższe analizy dot. osób bez prawa do zasiłku można jednoznacznie stwierdzić, iż znaczną część osób bez prawa do zasiłku stanowią osoby długotrwale bezrobotne i stan ten trwa przez cały analizowany okres.

Z analizy przytoczonych w niniejszym opracowaniu - dominujących w danej grupie - danych można stwierdzić, iż najbardziej reprezentatywny przedstawiciel grupy osób bezrobotnych jest:

- kobieta,
- w wieku powyżej 25 lat,
- bez prawa do zasiłku,
- długotrwale bezrobotną.

Powyższe cechy charakterystyczne potwierdzają okresowe informacje Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu, w których wielokrotnie podkreśla się, iż na stopę bezrobocia wpływ ma poziom i rodzaj kwalifikacji jakie posiadają bezrobotni. Osoby posiadające niskie kwalifikacje i niemające żadnego wykształcenia mają nikłe szanse na znalezienie zatrudnienia.

Analiza problemu bezrobocia w mieście Niemodlin uwzględniająca wyżej opisane problemy wskazuje, iż głównymi czynnikami powodującymi bezrobocie są:

- niska konkurencyjność miasta wyrażająca się ograniczonym napływem kapitału zagranicznego, inwestycji prywatnych, ujemnymi migracjami ludności,

- kryzys koniunkturalny znacznej części przedsiębiorstw, wynikający z opóźnień restrukturyzacyjnych, globalizacji procesów gospodarczych, wysokich kosztów produkcji, mało sprawnej organizacji pracy oraz przestarzałej techniki,
- wysoka podaż młodzieży wchodzącej na rynek pracy z wyżu demograficznego lat 70-tych,
- problemy makroekonomiczne kraju, które nie rozwiązują lokalnego problemu bezrobocia,
- mała elastyczność kształcenia w szkolnictwie średnim i wyższym.

Sporządzona przez Urząd Statystyczny w Opolu „Prognoza podaży pracy w województwie opolskim na lata 2001 - 2020”¹³ zawiera m.in.: analizę lokalnych rynków pracy oraz prognozę demograficzną do 2010 dla województwa. Wskazuje ona na trzy główne procesy demograficzne.

Po pierwsze, nastąpi spadek liczby ludności do 2010 warunkowany niskim przyrostem naturalnym i ujemnymi procesami migracyjnymi (zagranicznymi).

Po drugie, nastąpi duża zmienność struktur demograficznych mających istotne znaczenie dla rozwoju województwa.

Po trzecie w latach 2001 - 2020 wystąpi przyrost zasobów pracy. W odniesieniu do powiatu opolskiego, którego część stanowi miasto Niemodlin prognozuje się przyrost ludności w wieku produkcyjnym w latach 2001 - 2020 na poziomie 671 osób.

Analiza bezrobocia i podaży pracy, sporządzona w Prognozie Urzędu Statystycznego w Opolu, wskazuje na to, iż charakterystycznymi cechami rynków pracy (w tym i niemodlińskiego) będą:

- bezrobocie, jako trwała cecha rynków pracy,
- wysokie bezrobocie absolwentów wśród szkół, średnich i zawodowych,
- dezaktywacja zawodowa ludności,
- wzrost bezrobocia w grupie osób starszych i o niskich kwalifikacjach,
- zwiększony udział kobiet i chłopo - robotników wśród bezrobotnych,
- wydłużenie się czasu oczekiwania na pracę,
- wyraźne zubożenie rodzin wielodzietnych, o niskiej aktywności zawodowej i pozbawionych pracy.

Wszystkie grupy ryzyka na rynku pracy, do których zalicza się m.in.: kobiety, bezrobotnych do 24 lat, a także bezrobotnych długotrwale pozostających bez pracy i osoby bez kwalifikacji, winni być poddani stałym działaniom aktywizującym. Służyć temu winny programy rynku pracy, jak również programy specjalne, mające m.in. na celu dofinansowanie działalności gospodarczej, podejmowanej przez bezrobotnych. Wsparcia w kontekście zatrudnienia wymaga sektor usług, zwłaszcza rynkowych, który zgłasza zapotrzebowanie na pracę kobiet.

Konieczne jest wypracowanie mechanizmów umożliwiających przemieszczanie się kadr kwalifikowanych między sektorami publicznym i prywatnym, np. w służbie zdrowia. Dostosowanie kwalifikacji podaży pracy do potrzeb rynku pracy wymagać będzie działań systemowych w zakresie kształcenia (programy nauczania) i edukacji dorosłych.

¹³ Urząd Statystyczny w Opolu, Prognoza podaży pracy w województwie opolskim na lata 2001 - 2020. Opole 2001.

Niezbędne jest także wypracowanie podstaw metodologicznych i empirycznych regionalnego – na szczeblu województwa - systemu badań rynku pracy, dotyczących popytu na pracę, z uwagi na ogromne znaczenie tego typu prognoz w kształtowaniu polityki edukacyjnej.

Wnioski:

Sporządzona przez Urząd Statystyczny w Opolu „Prognoza podaży pracy w województwie opolskim na lata 2001 - 2020” oraz opisane powyżej tendencje związane z problemem bezrobocia podkreślają fakt, iż, bezrobocie na terenie województwa w tym i miasta Niemodlin ma już cechy trwałe. Okazało się bowiem, iż gospodarka Opolszczyzny oraz miasta Niemodlin jest mało odporna na bezrobocie, pomimo znacznej migracji zagranicznej. Przestarzała technika przemysłu powodują konieczność głębokiej restrukturyzacji regionu. Dlatego rozwiązanie problemu bez ożywienia gospodarki, w oparciu o restrukturyzację przemysłu i rolnictwa, jest mało realne.

Nawet ożywienie gospodarki w granicach 3 – 5 % rocznie może spowodować – jak podkreślają autorzy Prognozy – wzrost zatrudnienia jedynie rzędu 1 – 2 % rocznie. Równocześnie realizacja doraźnego programu walki z bezrobociem (roboty publiczne i inwestycyjne, specjalne regionalne programy rozwoju, reforma szkolnictwa, nowoczesne pośrednictwo pracy oraz inne) może ograniczyć bezrobocie w najbliższych latach jedynie o 5-7%

Program rewitalizacji miasta Niemodlin stanowić będzie jeden z elementów walki miasta i regionu ze zjawiskiem bezrobocia. Jego długofalowy charakter poprzez stworzenie szerokiego zakresu inwestycji na terenie miasta - a tym stworzeniem szansy na rozwój istniejących lub powstanie nowych przedsiębiorstw - w połączeniu z ożywieniem gospodarczym kraju winien pozytywnie wpłynąć na skuteczność walki z problemem społecznym, jakim jest zjawisko bezrobocia.

3.4. STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW.

Strukturę wykształcenia mieszkańców miasta Niemodlin przedstawia poniższa tabela, a wnioski z jej analizy wynikające zostały zamieszczone poniżej tabeli.

Rysunek 1-37. Struktura wykształcenia mieszkańców miasta Niemodlin.

WYKSZTAŁCENIE LUDNOŚCI W MIEŚCIE NIEMODLIN		
Ludność wg płci i poziomu wykształcenia		
Ogółem		
Wyższe	osoba	508
Policealne	osoba	224
średnie	osoba	1 734
zasadnicze zawodowe	osoba	1 512
podstawowe ukończone	osoba	1 703
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	osoba	140
Mężczyźni		
Wyższe	osoba	217
Policealne	osoba	49
średnie	osoba	701
zasadnicze zawodowe	osoba	985
podstawowe ukończone	osoba	772
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	osoba	48
Kobiety		
Wyższe	osoba	291
Policealne	osoba	175
średnie	osoba	1 033
zasadnicze zawodowe	osoba	527
podstawowe ukończone	osoba	931
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	osoba	92

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Analiza struktury wykształcenia mieszkańców miasta Niemodlin wskazuje na następujące zjawiska:

1. W strukturze zatrudnienia dominującą grupą są osoby o najniższym wykształceniu (do zasadniczego zawodowego włącznie), które stanowią aż 57 % całej populacji.
2. Wśród osób z najniższym wykształceniem występuje znaczne zróżnicowanie płciowe: udział mężczyzn z najniższym wykształceniem w całej populacji mężczyzn miasta Niemodlin stanowi aż 65 % podczas gdy w odniesieniu do kobiet analogiczny wskaźnik kształtuje się na poziomie 50 %.
3. Niepokojąco niski jest odsetek osób z wykształceniem wyższym w strukturze wynoszący jedynie 8%.
4. Również w przypadku osób z wykształceniem wyższym występuje znaczne zróżnicowanie płciowe: udział mężczyzn z wykształceniem wyższym w całej populacji mężczyzn miasta Niemodlin stanowi jedynie 7 %, podczas gdy w odniesieniu do kobiet analogiczny wskaźnik kształtuje się na poziomie 9 %.

Reasumując: mając na względzie bardzo wysoki odsetek osób z najniższym wykształceniem oraz niewielki odsetek osób z wykształceniem wyższym zasadnym jest

sformułowanie tezy, iż kapitał ludzki miasta Niemodlin może stanowić jego istotną barierę rozwojową.

3.5. DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ.

Na system infrastruktury społecznej w odniesieniu do miasta Niemodlin składają się system oświaty, ochrony zdrowia, kultury, sportu, rekreacji oraz bezpieczeństwa publicznego, których charakterystyka przedstawiona jest poniżej¹⁴.

3.5.1. OŚWIATA.

Zadania edukacyjne na poziomie miasta Niemodlin realizowane są przez: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja oraz licea ogólnokształcące.

Charakterystyka jednostek oświatowych:

Sieć przedszkoli.

Na sieć publicznych przedszkoli składają się dwa publiczne przedszkola, których charakterystyka przedstawia się następująco:

Publiczne Przedszkole Nr 1 w Niemodlinie - ośmiogodzinne.

- ilość oddziałów - 5 w tym 1 oddział zamiejscowy Grodziec - 5 godzinny,
- ilość wychowanków - 100 w tym 14 w oddziale Grodziec,
- ilość zatrudnionych nauczycieli - 10,
 - w tym: pełnozatrudnionych - 8,
 - niepełnozatrudnionych - 2,
- ilość etatów pracowników administracji i obsługi - 8,9.

Stan budynku jest dobry i posiada niezbędną infrastrukturę dla prawidłowego rozwoju fizyczno - edukacyjnego.

Publiczne Przedszkole Nr 2 w Niemodlinie – ośmiogodzinne.

- ilość oddziałów - 5 w tym 1 oddział integracyjny,
- ilość wychowanków - 128,
- ilość zatrudnionych nauczycieli - 12,
 - w tym: pełnozatrudnionych - 9,
 - niepełnozatrudnionych - 3,
- ilość etatów pracowników administracji i obsługi - 9.

Budynek wymaga kapitalnego remontu.

Obiekt posiada potrzebną infrastrukturę dla prawidłowego rozwoju fizyczno - edukacyjnego.

¹⁴ Źródło: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niemodlin na lata 2008 – 2015.

Sieć szkół podstawowych.

Sieć szkół podstawowych w Niemodlinie stanowią dwie szkoły podstawowe, których charakterystyka przedstawia się następująco:

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Niemodlinie

- ilość oddziałów - 14 w tym 1 oddział „0”,
- ilość wychowanków - 314 w tym 10 oddział „0”,
- ilość zatrudnionych nauczycieli - 26,
 - w tym: pełnozatrudnionych - 24,
 - niepełnozatrudnionych - 2,
- ilość etatów pracowników administracji i obsługi - 10.

Budynek wymaga przeprowadzenia termomodernizacji (wymiany systemu grzewczego i urządzeń grzewczych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, docieplenia ścian i stropodachu, wykonania elewacji).

Szkoła Podstawowa Nr 2 w Niemodlinie

- ilość oddziałów - 15 w tym 1 oddział „0” i 1 oddział „S”,
- ilość wychowanków - 259 w tym 10 oddział „0” i 9 oddział „i”,
- ilość zatrudnionych nauczycieli - 28,
 - w tym: pełnozatrudnionych - 25,
 - niepełnozatrudnionych - 3,
- ilość etatów pracowników administracji i obsługi - 10 + 0, 5 w sezonie.

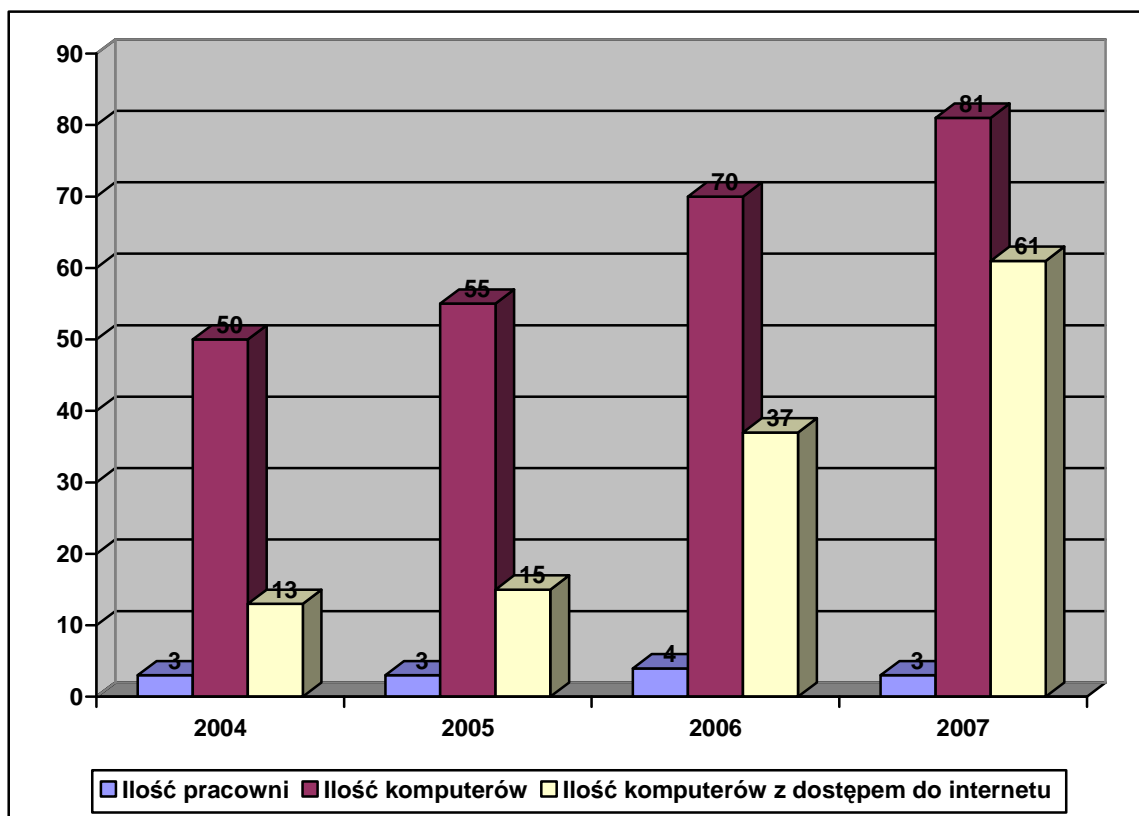
Oba budynki wraz z salą gimnastyczną wymagają zmiany systemu ogrzewania. W budynku głównym winien być przeprowadzony kapitalny remont.

Sieć gimnazjów.

Dotychczas prowadzone przez Gminę Niemodlin Publiczne Gimnazjum im. Agnieszki Osieckiej w Niemodlinie (12 oddziałów, 229 uczniów) na mocy porozumienia, stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały Rady Miejskiej nr XXI/139/08 z dnia 29 kwietnia 2008 roku, zostało przekazane Powiatowi Opolskiemu, który stanowi organ prowadzący dla Zespołu Szkół im. Bolesława Chrobrego w Niemodlinie. W skład Zespołu Szkół wchodzi: Gimnazjum, Liceum Ogólnokształcące, Liceum dla Dorosłych, Zasadnicza Szkoła Zawodowa.

Istotnym czynnikiem wpływającym na jakość kształcenia w szkołach stopnia podstawowego oraz gimnazjalnego jest stopień ich wyposażenia w komputery. Na przestrzeni analizowanego okresu na terenie miasta Niemodlin zauważalny jest stały wzrost ilości komputerów oraz komputerów podłączonych do Internetu. Dynamikę kształtowania się tego procesu obrazuje rysunek 1-38.

Rysunek 1-38. Komputery w szkołach w Niemodlinie.

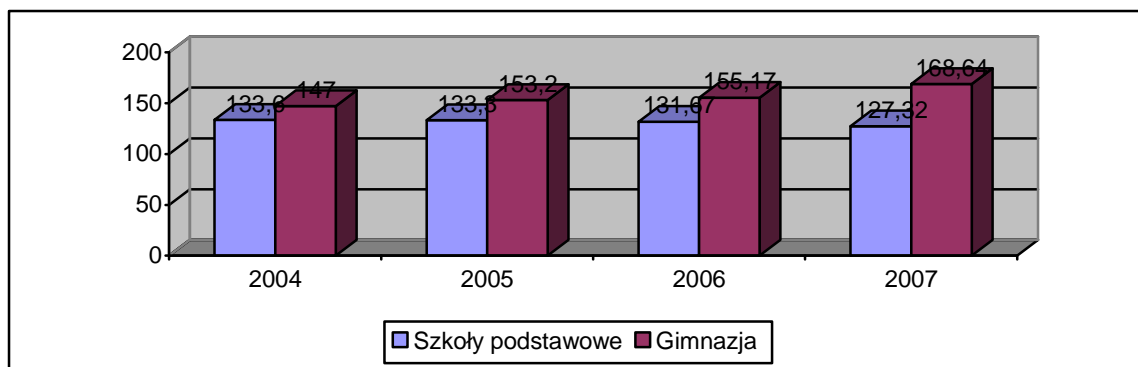
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Istotnym wskaźnikiem opisującym powszechność nauczania jest współczynnik skolaryzacji brutto. Współczynnik skolaryzacji brutto jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej, jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

Współczynnik skolaryzacji obliczany jest oddzielnie w odniesieniu do każdego typu szkół.

W odniesieniu do sieci szkół stopnia podstawowego oraz gimnazjalnego wskaźnik skolaryzacji na terenie miasta Niemodlin kształtował się w sposób następujący:

Rysunek 1-39. Współczynniki skolaryzacji brutto w mieście Niemodlin w % (szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Bardzo wysokie wartości współczynników skolaryzacji brutto w mieście Niemodlin, w odniesieniu do szkół kształcących na poziomie podstawowym oraz gimnazjalnym wskazuje na bardzo dużą powszechność oświaty oraz na fakt, iż do w/w szkół uczęszczają dzieci spoza terenu miasta Niemodlin w przeciwnym razie współczynniki skolaryzacji brutto oscylowałyby w granicach 90 % i przekroczenie wielkości 100 % byłoby niemożliwe w przypadku, gdy uczniami byłyby dzieci jedynie z terenu miasta Niemodlin.

Analiza systemu oświaty miasta Niemodlin byłaby niepełna bez uwzględnienia jedynej na terenie miasta szkoły średniej – Liceum Ogólnokształcącego, w której funkcjonowało w analizowanym okresie 9 oddziałów, a ilość uczniów wahała się od 268 (rok 2004), poprzez 247 (rok 2005), 228 (rok 2006) i 232 (2007).

3.5.2. OCHRONA ZDROWIA.¹⁵

Na bazie zlikwidowanego SPZOZ, dnia 31 grudnia 2001 r. oddano do użytku wyremontowany obiekt szpitala przy ul. Zamkowej 4 w Niemodlinie, w którym rozpoczął działalność Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej, dla którego organ założycielski stanowi Gmina Niemodlin. W lutym 2002 roku przyjęci zostali pierwsi pacjenci do wchodzącego w jego skład Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego, który świadczy usługi z zakresu stacjonarnej opieki długo terminowej.

SZOZ udziela całodobowych świadczeń zdrowotnych obejmujących swoim zakresem leczenie, pielęgnację i rehabilitację osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewnia im pomieszczenia i wyżywienie odpowiednio do stanu zdrowia.

Celem zakładu jest objęcie całodobową opieką i leczeniem osób, które przebyły ostrą fazę leczenia szpitalnego, mają ukończony proces diagnozowania, leczenia operacyjnego lub intensywnego leczenia zachowawczego i nie wymagają już dalszej hospitalizacji. Ze względu jednak na stan zdrowia lub/i stopień niepełnosprawności, a także brak możliwości samodzielnego funkcjonowania w środowisku domowym wymagają stałego nadzoru lekarskiego, profesjonalnej pielęgnacji i rehabilitacji. SZOZ posiada niezbędny sprzęt i aparaturę ułatwiającą pielęgnację chorego. Średnio w roku leczonych jest tu ok. 150 osób. Pobytu pacjentów są kilkumiesięczne. Zakład zapewnia świadczenia zdrowotne dla pacjentów z terenu całego województwa opolskiego.

Działalność medyczna prowadzona jest w budynku wolnostojącym na dwóch kondygnacjach. Wokół budynku znajdują się alejki spacerowe dla pacjentów i odwiedzających. Zakład i otoczenie przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obiekt, pomieszczenia i urządzenia spełniają wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 roku w sprawie wymagań, jakimi powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej. Podstawowa działalność SZOZ to stacjonarna długoterminowa opieka medyczna. Usługi medyczne świadczone są na podstawie kontraktu z opolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia.

Zakres świadczeń przedstawia się następująco:

- Świadczenie w zakładzie opiekuńczo – leczniczym dla dorosłych – 50 łóżek

¹⁵ Źródło: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niemodlin na lata 2008 – 2015.

- Świadczenie w zakładzie opiekuńczo – leczniczym dla pacjentów w stanie wegetatywnym/apalicznym: 3 łóżka;

Świadczenia medyczne w opisanym wyżej zakresie wykonywane są przez osoby wykonujące zawody medyczne oraz posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej.

Personel SZOZ-u to:

- Lekarz konsultant ZOL-u specjalista chorób wewnętrznych;
- Pielęgniarki;
- Fizjoterapeuci;
- Psycholog;
- Terapeuta zajęciowy;
- Lekarze innych specjalności konsultujący pacjentów na zlecenie lekarza ZOL-u (anestezjolog, chirurg, neurolog, ortopeda, psychiatra, dermatolog);
- Opiekunki.

W roku 2007 w zakładzie objętych opieką było 152 osoby. Z raportów o pobytach pacjentów za rok 2007 wynika, że 38 % chorych to pacjenci spoza powiatu opolskiego.

W każdym roku SZOZ zwiększa ilość osobodni poprzez kontraktowanie z NFZ większej ilości świadczeń medycznych.

Pomieszczenia zakładu to:

- 22 sale chorych wyposażone w łóżka elektrycznie sterowane, łamane z barierkami, w tym 2 sale dla pacjentów w stanie wegetatywnym;
- Gabinety zabiegowo – pielęgniarskie;
- Świetlica dla chorych;
- Gabinet rehabilitacyjny;
- Gabinet do prowadzenia terapii zajęciowej i psychoterapii;
- Pomieszczenia sanitarne;
- Łazienki i odrębne wc dla pacjentów;
- Kaplica;
- Sala, pro morte.

Likwidacja SPZOZ spowodowała również likwidację Ambulatorium Pomocy Doraźnej, który był w jego strukturach. Od 1 stycznia 2001 r. pomoc doraźna na terenie gminy realizowana jest przez stacjonujący w Niemodlinie Zespół Wyjazdowy Pogotowia Ratunkowego, od października z siedzibą w budynku SZOZ przy ul. Zamkowej w Niemodlinie. W skład Zespołu Wyjazdowego wchodzi: lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny i kierowca.

Placówki medyczne w mieście Niemodlin przedstawia poniższe zestawienie:

- Szpitale: Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej, w tym Zakład Opiekuńczo – Leczniczy, Niemodlin ul. Zamkowa 4;
- Pogotowia ratunkowe: Stacja Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego w Opolu, Niemodlin ul. Zamkowa 4;
- Punkty medyczne:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk”, w tym gabinety prywatne specjalistyczne, Niemodlin ul. Opolska;
- Indywidualna Praktyka Lekarska – Podstawowa Opieka Zdrowotna, Niemodlin ul. Wojska Polskiego 5;
- Gabinety specjalistyczne w budynku byłego Ośrodka Zdrowia przy ul. Wojska Polskiego 5 w Niemodlinie.

Warunki oraz tempo życia zawodowego niosą coraz większe zagrożenie dla stanu zdrowia ludności w gminie, zwiększa się zapotrzebowanie na świadczenia opieki zdrowotnej. Konsekwencją stylu życia, chorób oraz zagrożeń cywilizacyjnych jest wzrost liczby osób chorych i niepełnosprawnych.

Powoduje to konieczność zwiększenia dostępu do usług medycznych i rehabilitacyjnych, zwłaszcza w celu przywrócenia ich do funkcjonowania na rynku pracy. Kolejnym ważnym problemem jest dekapitalizacja infrastruktury oraz ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii i sprzętu diagnostycznego.

3.5.3. KULTURA, SPORT I REKREACJA.

Infrastruktura kultury.

Budynek Domu Kultury w Niemodlinie ul. Mikołaja Reja 1 został oddany do użytku w 1974 roku. Posiada salę widowiskową z 283 miejscami siedzącymi, scenę o powierzchni 100 m² z zapleczem technicznym przy scenie 80 m², garderobą, pomieszczeniami biurowymi, świetlicą, galerią, salą konferencyjną oraz pomieszczeniami piwnicznymi wraz z kotłownią. W budynku znajduje się również mieszkanie służbowe o powierzchni 36 m². Obiekt w obecnym stanie technicznym wymaga gruntownego remontu głównie w zakresie termomodernizacji. W latach 2000-2006, wykonano kapitalny remont i adaptację kawiarni na salę posiedzeń, remont kapitalny ubikacji na parterze, remont okien na fuaye przy sali widowiskowej, wymianę posadzki na korytarzach do pomieszczeń biurowych, zaadoptowano i wyremontowano salę na pomieszczenie galerii, dokonano remontu instalacji CO i wymiany pieców centralnego ogrzewania, wykonano kapitalny remont 70% powierzchni dachu, zamontowano monitoring i system alarmowy w obiekcie, zagospodarowano teren zielony przed budynkiem. Większość drobnych prac remontowych wykonywanych jest na bieżąco. Ośrodek Kultury wyposażony jest w sprzęt audiowizualny i nagłaśniający wykorzystywany do wspierania działalności statutowej. Jednostka posiada także stałe łącze internetowe wraz z sześcioma komputerami i urządzeniami poligraficznymi.

Dodatkowym elementem działalności jest wydawanie od 2004 roku lokalnego miesięcznika „Puls Niemodlina”, który zawiera materiały dotyczące aktualnych wydarzeń społeczno – kulturalnych wraz z dodatkiem w postaci Biuletynu Urzędu Miejskiego.

Pomieszczenia Miejsko Gminnej Biblioteki publicznej znajdują się w budynku administrowanym przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Niemodlinie. Wykonano we własnym zakresie częściową modernizację instalacji elektrycznej w związku z podłączeniem czytelnicy internetowej. Budynek wymaga remontów w zakresie: naprawy dachu, wymiany okien i schodów wejściowych, malowania pomieszczeń oraz dalszej modernizacji instalacji elektrycznej. W związku z zamiarem utworzenia Regionalnej Izby Muzealnej pomieszczenia będą wymagały remontu oraz adaptacji. Biblioteka, jako centrum edukacji

i informacji medialnej, przyczynia się do podwyższania kompetencji społecznych i zawodowych swoich czytelników. Jednostka oprócz wspierania czytelnictwa proponuje dostęp do bogatej oferty kulturalnej; są to przykładowo konkursy literackie, plastyczne, czytelnicze, recytatorskie, wystawy książek, spotkania autorskie, imprezy okolicznościowe, lekcje biblioteczne i inne zajęcia stymulujące czytelnictwo. Biblioteka zapewnia dostęp do czytelni internetowych. Rozpoczęto również informatyzację placówki i przekształcanie jej w centrum zasobów edukacyjnych, kulturalnych oraz praktycznych. Priorytetem jest upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie oferty poprzez prowadzenie działalności informacyjnej i bibliograficznej oraz zapewnienie kompetentnej obsługi czytelników przez kadrę bibliotekarską.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna.

Miasto Niemodlin nie posiada pełnowymiarowej hali sportowej. W latach 2009 – 2011 planowana jest budowa pełnowymiarowej hali sportowo-widowiskowej przy ul. Reymonta. Projekt został zatwierdzony przez Zarząd Województwa Opolskiego do dofinansowania w ramach poddziałania 1.4.2. RPO WO 2007 – 2013. Całkowita wartość projektu wynosi 7 023 240,24 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 3 436 986,98 zł.

Zajęcia wychowania fizycznego oraz inne zajęcia poza lekcyjne, zajęcia rekreacyjne oraz treningi drużyn działających przy klubach sportowych odbywają się w pięciu przyszkolnych salach gimnastycznych tj.:

- PSP nr 1 w Niemodlinie, sala o wymiarach 12 x 22 m,
- ZS w Niemodlinie, sala o wymiarach 12 x 24 m,
- PSP nr 2 w Niemodlinie, sala o wymiarach 10 x 22 m,

We wszystkich wymienionych salach brak jest odpowiedniego zaplecza socjalnego.

Miasto Niemodlin oprócz boisk przy szkołach posiada dwa obiekty sportowe:

- Stadion Miejski w Niemodlinie przy ulicy Sportowej, na którym znajduje się budynek drewniany z węzłem sanitarnym dla zawodników i sędziów. Stadion o wymiarach 110 x 64 m posiada bieżnię okólną.
- Kompleks sportowy w sąsiedztwie Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 w Niemodlinie, wybudowany w ramach programu „Moje boisko – Orlik 2012”, otwarty w dniu 30.12.2008 r. Kompleks składa się z dwóch boisk: piłkarskiego i wielofunkcyjnego, wraz z budynkiem sanitarno-szatniowym.

3.5.4. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.

Na system miejskiego systemu bezpieczeństwa w Niemodlinie składają się:

1. Komisariat Policji w Niemodlinie,
2. Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej w Niemodlinie,
3. Gminne Centrum Reagowania,
4. Straż Miejska.

Ad.1). Komisariat Policji w Niemodlinie obejmuje swym zasięgiem działania Gminy: Niemodlin, Dąbrowa, Komprachcice, Pruszków i Tułowice. Na terenie Gminy Niemodlin współpraca ze Strażą Miejską w formie wspólnych patroli i zabezpieczaniu imprez kulturalnych, sportowych itp.

Ad.2). Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej w Niemodlinie, należąca do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego, obejmuje swym zakresem działania gminy: Niemodlin, Dąbrowa i Tułowice. Działalność PSP wspierana jest przez jednostki ochotniczej straży pożarnej i mających swe oddziały w Graczach, Grabinie, Grodźcu, Krasnej Górze i Rogach.

Ad.3). Gminne Centrum Reagowania będące wydziałem Urzędu Miejskiego, do zadań którego należy sporządzenie planów i procedur w zakresie reagowania kryzysowego tj. zapobieganiem zagrożeniom w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz mienia mieszkańców Gminy lub środowiska.

Ad.4). Straż Miejska, jako komórka organizacyjna Urzędu Miejskiego, spełnia następujące funkcje:

- prewencyjną,
- porządkową,
- informacyjną,
- społeczno – administracyjną.

Mając na uwadze występujące oraz prognozowane kierunki poprawy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego Gmina wytyczyła cele działań w dziedzinie bezpieczeństwa publicznego i są nimi:

- podniesienie poziomu społecznego poczucia bezpieczeństwa poprzez podjęcie systematycznych działań zmierzających do zminimalizowania zagrożenia przestępczością kryminalną,
- zapewnienie porządku i spokoju w miejscach stałego gromadzenia się elementu noszącego znamiona elementu przestępczego,
- rozpoznawanie i zapobieganie zjawiskom patologii wśród dzieci, młodzieży oraz rodzin, w szczególności przeciwdziałanie przestępczości i demoralizacji nieletnich,
- aktywizacja w społeczeństwie inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego, m.in. poprzez organizację spotkań np. osiedlowych, spotkań i pogadanek w szkołach.
- aktywizacja dzieci i młodzieży szkolnej w tym kierunku poprzez organizowanie konkursów,
- budowę bezkolizyjnych przejść dla pieszych na terenie miasta,
- budowę obwodnicy rozładującej natężenie ruchu kołowego w mieście,
- stworzenie systemu monitoringu miejsc najbardziej zagrożonych,
- zwiększenie wspólnych patroli policji i straży miejskiej z ukierunkowaniem realizowanych zadań,
- edukację społeczeństwa w zakresie reagowania na mogące wystąpić zagrożenia z wykorzystaniem strony internetowej Urzędu Miejskiego – www.niemodlin.pl, gazety lokalnej - Puls Niemodlina,
- doposażenie jednostek ochotniczej straży pożarnej w sprzęt bojowy.

3.6. AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW.

Jednym z wyznaczników aktywności obywatelskiej jest udział społeczeństwa w wyborach.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono udział mieszkańców Gminy Niemodlin oraz mieszkańców miasta Niemodlin w ostatnich pięciu wyborach: dwóch turach wyborów Rady

Miejskiej w Niemodlinie przeprowadzonych w roku 2006, dwóch turach przedterminowych wyborów Burmistrza Niemodlina przeprowadzonych w roku 2007 oraz jednej tury wyborów do Sejmu i Senatu RP przeprowadzonej w roku 2007:

- Wybory Rady Miejskiej oraz Burmistrza w Niemodlinie w dniu 12 listopada 2006r.

Ogółem w gminie Niemodlin uprawnionych do głosowania było 10 808 osób.

W wyborach wzięło udział 4285 osób. Frekwencja wyniosła więc 39,65 % podczas gdy frekwencja na poziomie województwa opolskiego wyniosła 39,02 %.

- Druga tura wyborów Burmistrza Niemodlina podczas głosowania w dniu 26 listopada 2006r.

Ogółem w gminie Niemodlin uprawnionych do głosowania było 10 810 osób.

W wyborach wzięło udział 3612 osób co oznacza, iż frekwencja wyniosła 33,41 % podczas gdy frekwencja na poziomie województwa opolskiego wyniosła 32,73 %

- Pierwsza tura przedterminowych wyborów Burmistrza Niemodlina podczas głosowania w dniu 12 sierpnia 2007r.

Ogółem w gminie Niemodlin uprawnionych do głosowania było 10 847 osób.

W wyborach wzięło udział 3610 osób, co oznacza, iż frekwencja mierzona na poziomie gminy Niemodlin wyniosła 33,28 %.

Tymczasem frekwencja mierzona jedynie na poziomie miasta Niemodlin (w którym wyznaczono cztery obwodowe komisje wyborcze) wyniosła 36,18% i w odniesieniu do poszczególnych obwodowych komisji wyborczych kształtowała się ona wg poniższego zestawienia:

Numer obwodowej komisji wyborczej	Uprawnieni do głosowania	Głosujący	Frekwencja
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 1 NIEMODLIN BIBLIOTEKA PUBLICZNA	1052	350	33,27
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 2 NIEMODLIN SZKOŁA PODSTAWOWA nr 2	958	300	31,31
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 3 NIEMODLIN OŚRODEK KULTURY	1770	704	39,77
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 4 NIEMODLIN ZESPÓŁ SZKÓŁ	1681	622	37,00
RAZEM MIASTO NIEMODLIN	5461	1976	36,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

- Druga tura przedterminowych wyborów Burmistrza Niemodlina podczas głosowania w dniu 26 sierpnia 2007 r.

Ogółem w gminie Niemodlin uprawnionych do głosowania było 10 847 osób.

W wyborach wzięło udział 3407 osób, co oznacza, iż frekwencja mierzona na poziomie gminy Niemodlin wyniosła 31,41 %.

Tymczasem frekwencja mierzona jedynie na poziomie miasta Niemodlin (w którym wyznaczono cztery obwodowe komisje wyborcze) wyniosła 35,87% i w odniesieniu do poszczególnych obwodowych komisji wyborczych kształtowała się ona wg poniższego zestawienia:

Numer obwodowej komisji wyborczej	Uprawnieni do głosowania	Głosujący	Frekwencja
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 1 NIEMODLIN BIBLIOTEKA PUBLICZNA	1052	391	37,17
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 2 NIEMODLIN SZKOŁA PODSTAWOWA nr 2	958	282	29,44
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 3 NIEMODLIN OŚRODEK KULTURY	1770	688	38,87
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 4 NIEMODLIN ZESPÓŁ SZKÓŁ	1681	598	35,57
RAZEM MIASTO NIEMODLIN	5461	1959	35,87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

- Wybory do Sejmu RP i Senatu RP w dniu 21 października 2007 r.

Uprawnionych do głosowania było 10 794 mieszkańców Gminy – udział w głosowaniu wzięły 4 744 osoby co stanowi 43,95 % ogółu osób uprawnionych do głosowania podczas gdy frekwencja na poziomie województwa opolskiego wyniosła 45,53 %, a w skali całego kraju 53,88 %.

Tymczasem frekwencja mierzona jedynie na poziomie miasta Niemodlin (w którym wyznaczono cztery obwodowe komisje wyborcze) wyniosła 49,15 % i w odniesieniu do poszczególnych obwodowych komisji wyborczych kształtowała się ona wg poniższego zestawienia:

Numer obwodowej komisji wyborczej	Uprawnieni do głosowania	Głosujący	Frekwencja
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 1 NIEMODLIN BIBLIOTEKA PUBLICZNA	1043	474	45,44
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 2 NIEMODLIN SZKOŁA PODSTAWOWA nr 2	953	369	38,72
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 3 NIEMODLIN OŚRODEK KULTURY	1765	960	54,39
Obwodowa Komisja Wyborcza nr 4 NIEMODLIN ZESPÓŁ SZKÓŁ	1667	865	51,89
RAZEM MIASTO NIEMODLIN	5428	2668	49,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

Analizując frekwencję wyborczą zanotowaną podczas ostatnich pięciu wyborów należy stwierdzić, iż o ile frekwencja wyborcza mierzona na poziomie gminy nie odbiega w sposób radykalny od frekwencji mierzonej na poziomie całego województwa o tyle frekwencja mierzona na poziomie miasta Niemodlin (wyznaczonych 4 obwodowych komisji wyborczych) była zawsze zdecydowanie wyższa od średniej frekwencji wyborczej mierzonej dla całego województwa opolskiego, co świadczy o wyższej aktywności mieszkańców miasta Niemodlin.

3.7. STAN ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH.

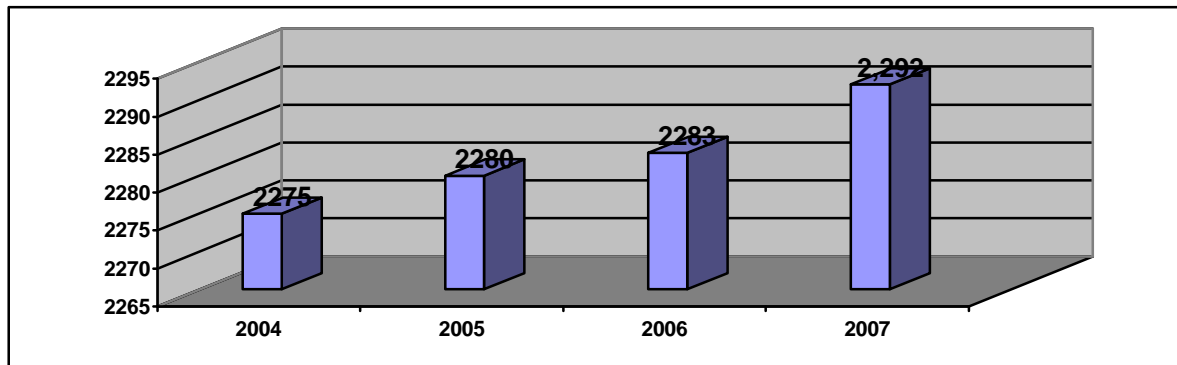
Jednym z podstawowych praw człowieka jest prawo do mieszkania. Niestety kryzysowy stan mieszkalnictwa w Polsce sprawia, że w ostatnim okresie wielu ludzi (szczególnie ludzi młodych) nie może skorzystać z tego dobra. Na ten stan taki istotny wpływ mają następujące czynniki:

- a) istniejący ogromny deficyt mieszkaniowy,
- b) zupełne załamanie się w ostatnich latach budownictwa mieszkaniowego,
- c) zły stan techniczny istniejących zasobów mieszkaniowych i związane z tym ogromne potrzeby remontowo-modernizacyjne,
- d) polityka mieszkaniowa państwa,
- e) kryzys finansów publicznych państwa.

W okresie obejmującym końcówkę ubiegłego stulecia Gmina Niemodlin przestała budować budynki mieszkalne skupiając się jedynie na remontach kapitalnych nielicznych budynków ze względu na ich zły stan techniczny.

Kształtowanie się wielkości zasobów mieszkaniowych w mieście Niemodlin w okresie 2004-2007 przedstawia poniższy diagram:

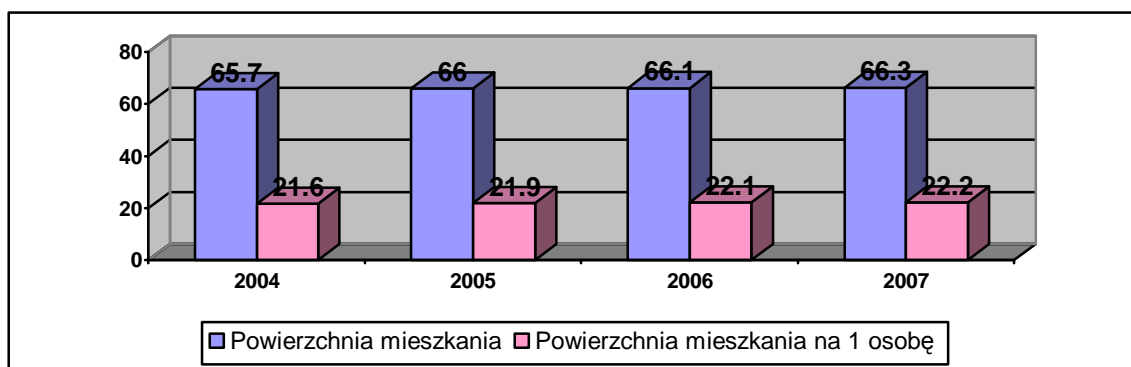
Rysunek 1-40. Zasoby mieszkaniowe miasta Niemodlin ogółem.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Wzrost ilości zasobów mieszkaniowych w mieście Niemodlin nie koreluje niestety ze wzrostem wielkości powierzchni mieszkania na 1 osobę. W analizowanym poniżej diagramie zauważalny jest natomiast wzrost powierzchni użytkowej mieszkania, który kształtuje się na poziomie 66 m² w analizowanym okresie:

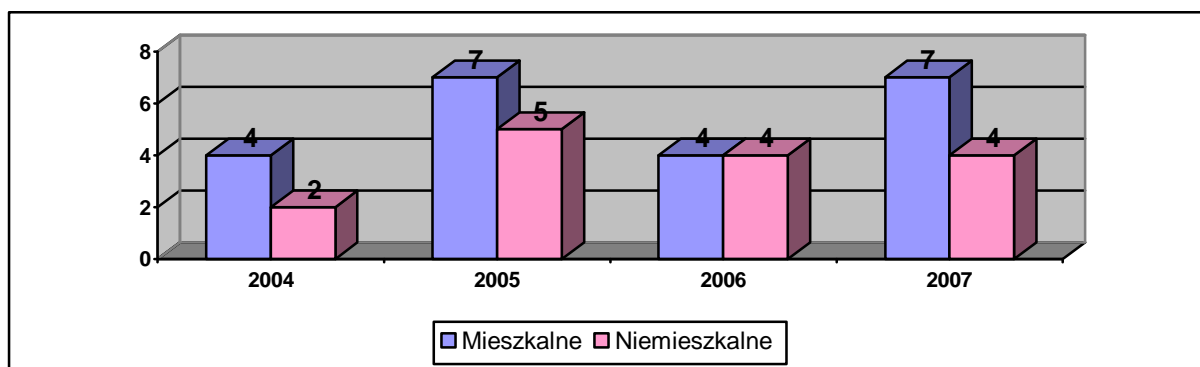
Rysunek 1-41. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oraz na 1 osobę w mieście Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Odnotowany na przestrzeni analizowanego okresu wzrost zasobów mieszkaniowych, a w konsekwencji przeciętnej powierzchni mieszkania jest wynikiem przeprowadzonych w analizowanym okresie inwestycji.

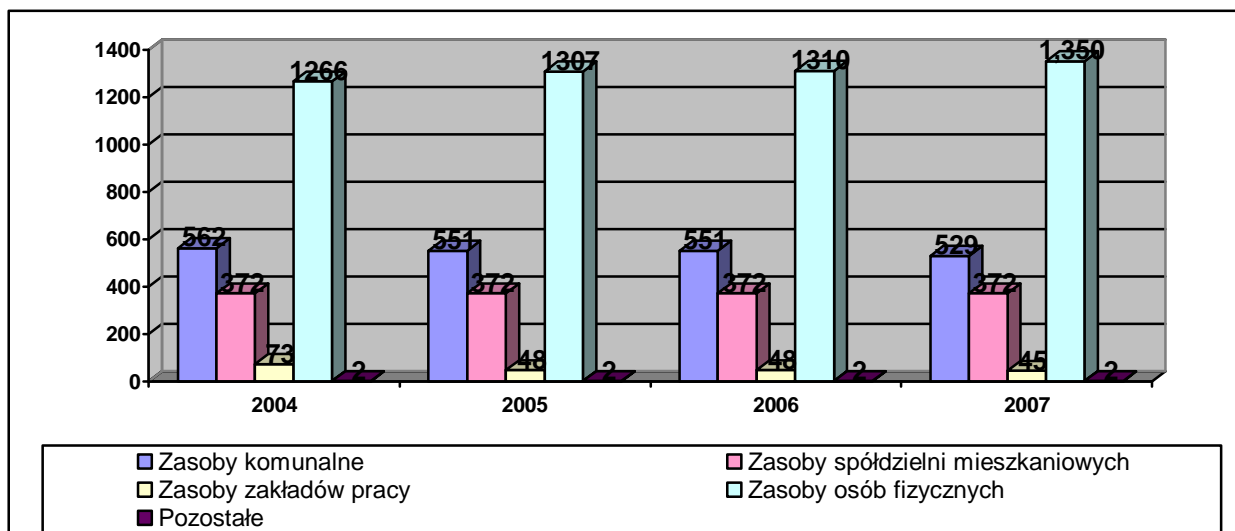
Rysunek 1-42. Budynki nowe oddane do użytkowania w mieście Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Analizując sferę gospodarki mieszkaniowej na terenie miasta Niemodlin, istotnym jest poddanie analizie strukturę jego zasobów wg form własności, która w analizowanym okresie obejmującym lata 2004 - 2007 przedstawia się w następujący sposób:

Rysunek 1-43. Struktura zasobów mieszkaniowych miasta Niemodlin wg form własności.

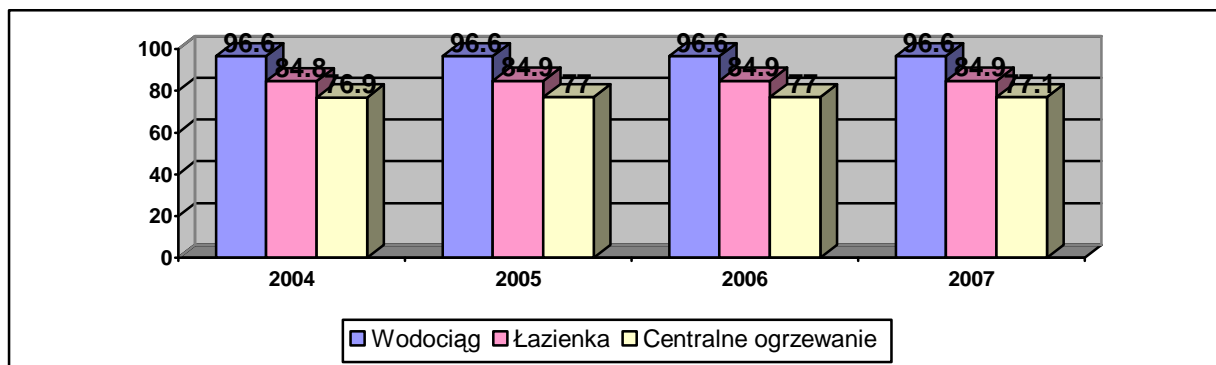

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Analiza zasobów mieszkaniowych miasta Niemodlin wskazuje, iż w analizowanym okresie zdecydowana część zasobów mieszkaniowych (na poziomie 56 - 57 %) była własnością osób fizycznych, zasoby komunalne Gminy Niemodlin stanowiły około 25 % wszystkich zasobów miasta a trzecim właścicielem pod względem wielkości zasobów mieszkaniowych na terenie miasta Niemodlin była Spółdzielnia Mieszkaniowa władająca około 16 % zasobów mieszkaniowych.

Konsekwencją powyżej opisanej struktury własności gdzie zdecydowanie dominuje własność osób fizycznych jest wysoki stopień wyposażenia w wodociąg, łazienkę oraz centralne ogrzewanie wszystkich mieszkań zlokalizowanych na terenie miasta Niemodlin, który prezentuje rysunek 1-44.

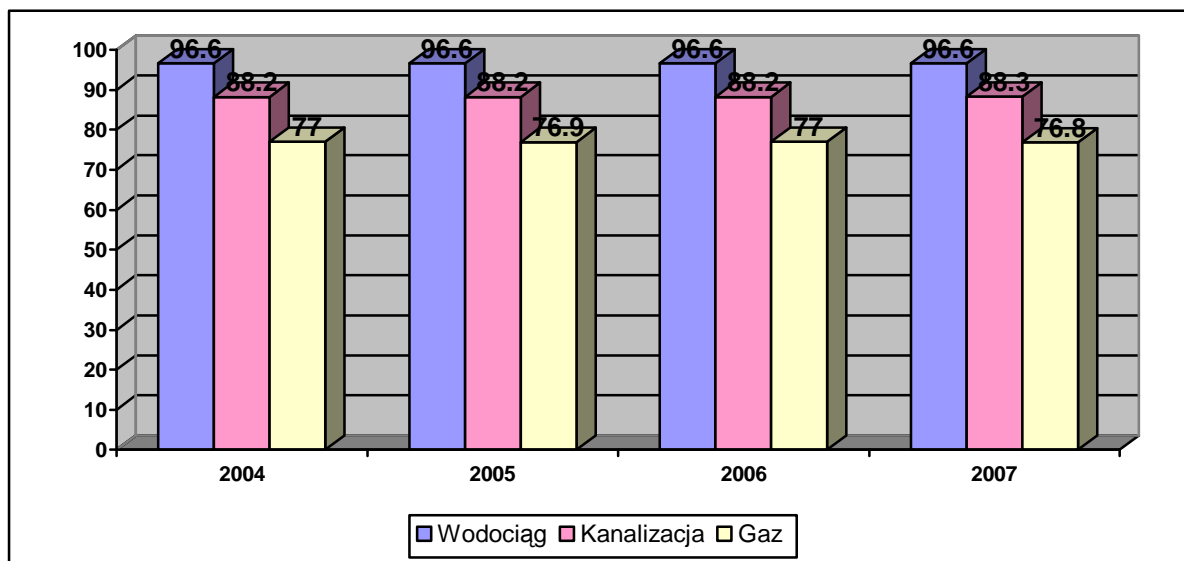
Rysunek 1-44. Wyposażenie mieszkań (w %) w mieście Niemodlin.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Również stopień wyposażenia wszystkich mieszkań na terenie miasta Niemodlin w podstawową infrastrukturę techniczną (woda, kanalizacja oraz gaz) wykazuje wysokie wartości w analizowanym okresie aczkolwiek poniższy diagram wskazuje na istniejącą dysharmonię pomiędzy odsetkiem mieszkań wyposażonych w wodę a odsetkiem mieszkań wyposażonych w kanalizację, co jest potwierdzeniem istniejącego stanu oraz perspektyw rozwoju gospodarki ściekowej na terenie miasta Niemodlin (opisanej we wcześniejszej części opracowania). Omawiane powyżej zagadnienie obrazuje poniższy diagram:

Rysunek 1-45. Wyposażenie mieszkań miasta Niemodlin w infrastrukturę techniczną (w %).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Odrębnej analizy wymagają zasoby komunalne Gminy Niemodlin, których wskaźniki – niestety - odbiegają od wskaźników odnoszących się do całego miasta¹⁶.

Różnica pomiędzy wielkościami wskaźników wynika z faktu dominującej prywatnej formy własności zasobów mieszkaniowych na terenie miasta Niemodlin.

Wg stanu na czerwiec 2008 r. zasoby mieszkaniowe Gminy Niemodlin wynosiły 543 lokale mieszkalne (o pow. 25 152 m²) w tym 69 lokali socjalnych (o pow. 2 435 m²).

¹⁶ Źródło: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niemodlin na lata 2008 – 2015.

Zasoby te znajdowały się w:

- w budynkach 100% własność Gminy - 178 lokali oraz
- w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy - 365 lokali.

W imieniu Gminy Niemodlin Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej zarządzał i administrował 110 budynkami, w tym:

- 47 budynkami stanowiącymi 100% własność Gminy oraz
- 63 budynkami stanowiącymi wspólnoty mieszkaniowe z udziałem Gminy.

Natomiast 12 budynków administrowanych jest przez wspólnoty mieszkaniowe, w których Gmina posiada 35 lokali mieszkalnych (o pow. 1 583 m²).

Wyposażenie techniczne mieszkań komunalnych Gminy Niemodlin w podstawowe urządzenia i instalacje (ilość lokali mieszkalnych) przedstawia się następująco:

- instalacja wodno – kanalizacyjna - 537 (99 %)
- toaleta w lokalu - 330 (61 %)
- łazienka w lokalu - 243 (45 %)
- gaz ziemny - 390 (72 %)
- centralne ogrzewanie - 96 (18%)

Mieszkania komunalne Gminy Niemodlin to w zdecydowanej większości stara tkanka mieszkaniowa wymagająca znacznych nakładów finansowych na jej utrzymanie. Struktura wiekowa budynków zarządzanych i administrowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej:

- budynki wybudowane przed 1945 r. - 80
- budynki wybudowane w latach 1945-1970 - 7
- budynki wybudowane po 1970 r. - 13

3.7.1. SYTUACJA MIESZKANIOWA I POLITYKA CZYNSZOWA.

Szacuje się, że w Gminie oczekuje na mieszkanie lub jego zamianę (z uwagi na bardzo niski standard) około 200 rodzin. Udokumentowane potrzeby mieszkaniowe:

- w 2007 roku wpłynęło 114 wniosków o wynajem lokali mieszkalnych lub socjalnych, a przydzielono 8 lokali mieszkalnych i 6 socjalnych,
- w 2008 roku złożono dotychczas 48 wniosków o najem lokali, a przydzielono 2 lokale mieszkalne i 2 lokale socjalne.

W grudniu 2005r. po modernizacji oddano do użytku budynek mieszkalny przy ul. Opolskiej 30 w Niemodlinie, w którym zasiedlono 41 lokali socjalnych oraz 5 lokali mieszkalnych. W roku 2008 pozyskano 7 mieszkań socjalnych w kontenerach mieszkalnych, w tym 5 dla rodzin (1 - 2 osobowych i 2 (3 - 4 osobowych)).

3.7.2. UTRZYMANIE TECHNICZNE BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I POLITYKA CZYNSZOWA.

Stan techniczny i standard komunalnych zasobów mieszkaniowych jest niski, na skutek zaniedbań przez dziesięciolecia w remontach domów. Potrzeby remontowe corocznie wykazane są w rejestrze potrzeb remontowych. Uwzględniając najpilniejsze do wykonania zadania

remontowe budynków mieszkalnych oraz pomieszczeń przynależnych do mieszkań. Nakłady na realizację potrzeb remontowych, które należało ponieść na poszczególne lata kształtowały się na poziomie ok. 800 tys. zł., natomiast środki finansowe, jakie można było przeznaczyć na cele remontowe to kwota średnio 350 tys. zł. Aby zatrzymać proces dekapitalizacji zasobów mieszkaniowych, należałoby nakłady na remonty i modernizację zwiększyć trzykrotnie, co przy obecnych stawkach czynszu i możliwościach finansowych Gminy nie jest możliwe. Fakty te świadczą o randze problemu i wymagają od Gminy Niemodlin zmiany dotychczasowej polityki czynszowej i remontowej.

Zgodnie z proponowaną zmianą polityki remontowej skromne środki finansowe przeznaczone zostaną przede wszystkim na utrzymanie techniczne części wspólnych budynków mieszkalnych (przewody kominowe, pokrycia dachowe, elementy konstrukcyjne, instalacje wewnętrzne).

Lata reformowania czynszów okazały się czasem straconym i w odniesieniu do Gminy Niemodlin w latach 2001-2007 czynsz pozostał na stałym poziomie – 2,50 zł/m².

Czynsz za lokale mieszkalne, uwzględniając koszt odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynku, mógłby wynosić 8,28 zł /m² (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego, Nr 23, poz. 774, z dnia 25.03.2008r.).

Obecnie obowiązująca na terenie miasta Niemodlin stawka czynszu – maksymalna – 2,87 zł/m², nie jest stawką jaka jest uzyskiwana.

Jej obniżeniu ze względu na brak standardowych wyposażań mieszkań, powoduje iż administrator, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, uzyskuje przychody z tytułu czynszów, średnio w wysokości 2,14 zł/m² podczas gdy średni koszt utrzymania (eksploatacja i remonty) 1m² powierzchni budynku wynosi 3,33 zł/m².

Gmina Niemodlin mając na względzie – kosztowną dla budżetu Gminy - różnicę pomiędzy wielkością czynszu uzyskiwaną a niezbędną oraz możliwą do uzyskania wielkość czynszu w ramach obowiązujących regulacji prawnych planuje podnosić stawki czynszu w każdym roku, co najmniej o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, uwzględniając również tempo wzrostu wartości odtworzeniowej budynków.

3.8. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.

Jednym z mierników rozwoju społeczeństwa obywatelskiego jest aktywność obywateli w organizacjach pozarządowych. Według informacji Urzędu Miejskiego w Niemodlinie liczba zarejestrowanych i współpracujących z urzędem stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Niemodlin wynosi 18, z czego 8 funkcjonuje w mieście¹⁷. Są to m.in. stowarzyszenia kultury fizycznej, ochotnicze straże pożarne, stowarzyszenia odnowy wsi, stowarzyszenia świadczące usługi społeczne a także organizacje o długich tradycjach, np.: Związek harcerstwa Polskiego, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Polski Związek Wędkarski.

W w/w bazie znajdują się oprócz organizacji, które mają zasięg ogólnokrajowy i odpowiedniki niemalże w każdej gminie (np. LZS-y, Ochotnicze Straże Pożarne, Poradnie Psychologiczne, Powszechna Spółdzielnia Spożywców, które to organizacje mają status organizacji pozarządowych), funkcjonuje również aż 7 organizacji pozarządowych skupionych wokół realizacji celów na stricte lokalnym poziomie.

¹⁷ www.niemodlin.pl

Organizacjami tymi są:

1. Niemodlińskie Towarzystwo Regionalne.
2. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Nadpobudliwym "Żywe Srebro".
3. Miejski Klub Sportowy "Sokół" w Niemodlinie.
4. Niemodlińskie Stowarzyszenie Dobroczynne "Nadzieja" w Niemodlinie.
5. Partnerstwo Borów Niemodlińskich w Niemodlinie.
6. Towarzystwo Pomocy Niepełnosprawnym "Kontakt" w Niemodlinie.
7. Gminne Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe” w Niemodlinie.

Mając na względzie fakt, iż w mieście z liczbą mieszkańców na poziomie niespełna 7 tyś. osób działa aż 7 organizacji pozarządowych skupionych wokół realizacji celów na poziomie lokalnych można sformułować tezę o wysokim poziomie zaangażowania obywatelskiego mieszkańców miasta Niemodlin.

3.9. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW W SFERZE SPOŁECZNEJ.

Zidentyfikowane problemy w sferze społecznej:

- 1) Postępująca degradacja substancji mieszkaniowej.
- 2) Stosunkowo wysoki wskaźnik bezrobocia, w szczególności kobiet.
- 3) Wysoki wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej.
- 4) Wysoki poziom patologii w rodzinach
- 5) Wysoki poziom przestępczości i niski poziom jego monitoringu.
- 6) Słabo rozwinięta infrastruktura komunalna.
- 7) Niewystarczające wyrównanie szans edukacyjnych uczniów o utrudnionym dostępie do edukacji.
- 8) Poprawa jakości wychowania przedszkolnego.
- 9) Konieczność integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rozdział 2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE PRZEDSIĘWZIĘCIA.

1. MIEJSCE PRZEDSIĘWZIĘCIA W STRATEGIACH I PROGRAMACH.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Niemodlin zakłada uporządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej, renowacji budynków znajdujących się na rewitalizowanym terenie oraz ich adaptacji na cele: gospodarcze, społeczne i kulturalne, a także poprawy funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych, oraz jest adekwatny do realizacji zbiorów priorytetowych celów i kierunków zapisanych w:

- Strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności¹⁸,
- Komunikacie Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach”¹⁹,
- Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego²⁰,
- Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013²¹,
- Szczegółowym opisie osi priorytetowych RPO WO 2007 - 2013²²,
- Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki na lata 2007 - 2013²³,
- Strategii Rozwoju Wspólnoty Opolskiej²⁴,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niemodlin na lata 2008 - 2015²⁵.
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego²⁶
- Wojewódzkiej Strategii Integracji i Polityki Społecznej na lata 2007 - 2009²⁷

¹⁸ DECYZJA RADY z dnia 6 października 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności (2006/702/WE), http://www.mrr.gov.pl/NR/rdonlyres/BD6B6B6D-9C3D-4280-9139-C109D515C0CF/25188/sww20072013_pl4.pdf.

¹⁹ Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego, Polityka spójności i miasta: rola miast i aglomeracji w odniesieniu do wzrostu i zatrudnienia w regionach, {SEK(2006) 928, http://www.mrr.gov.pl/NR/rdonlyres/E43E6EF5-F98C-4A85-840E-4CFDF92C59C1/34060/com_2006_0385_pl.pdf.

²⁰ Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego. Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego 2005.

²¹ Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 - 2013. Opole, październik 2007 r.

²² Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013. Wersja nr 6. Opole, UMWO, Luty 2009 r.

²³ Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013, Warszawa, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 7 września 2007 r.

²⁴ Strategia Rozwoju Wspólnoty Opolskiej, Opole 2000 r.

²⁵ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niemodlin na lata 2008 - 2015. Załącznik do Uchwały Nr XXXII/213/08 Rady Miejskiej w Niemodlinie z dnia 27 listopada 2008 r.

²⁶ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, Opole, UMWO 2002 r.

²⁷ Wojewódzka Strategia Integracji i Polityki Społecznej na lata 2007 – 2009, Opole, październik 2006.

- Strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Opolskiego na lata 2001 - 2015²⁸,
- Gminnym Programie opieki nad zabytkami. Gmina Niemodlin 2008 - 2011²⁹,
- Strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Niemodlin³⁰.

1.1. STRATEGICZNE WYTYCZNE WSPÓLNOTY DLA SPÓJNOŚCI.

Rada Unii Europejskiej w dniu 06.10.2006 r decyzją nr 2006/702/WE przyjęła Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności.

W załączniku do w/w Decyzji zawarto strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, jako indykatywne ramy dla państw członkowskich w zakresie opracowania narodowych strategicznych ram odniesienia i programów operacyjnych na lata 2007–2013.

W punkcie 2 załącznika do Decyzji nr 2006/702/WE wskazano na „Terytorialny wymiar polityki spójności” poprzez wskazanie na wkład miast we wzrost i zatrudnienie (pkt 2.1 załącznika).

W punkcie tym Rada Unii Europejskiej stwierdziła, iż:

„Miasta i obszary miejskie stanowią jednak obszar skupiający nie tylko szanse, lecz również wyzwania. Uwagi wymagają szczególne problemy stojące przed obszarami miejskimi, takie jak bezrobocie i wykluczenie społeczne (w tym problem osób pracujących, a żyjących w ubóstwie), wysokie i coraz wyższe wskaźniki przestępczości, rosnące zagęszczenie i istnienie obszarów kryzysowych w obrębie miast.”

Zgodnie z Decyzją Rady Unii Europejskiej programy skoncentrowane na obszarach miejskich mogą przybierać kilka różnych form a jednym z nich są ...”środki promowania wewnętrznej spójności w obszarach miejskich, zmierzające do poprawy sytuacji dzielnic kryzysowych. Działania takie nie tylko przynoszą korzyści samym tym dzielnicom, ale zmniejszają również presję w kierunku nadmiernego rozrostu miast i suburbanizacji, towarzyszącą poszukiwaniu lepszych warunków życia.”

Decyzja nr 2006/702/WE stwierdza ponadto, iż:

„Duże znaczenie mają środki zmierzające do odnowy środowiska fizycznego, rewitalizacji terenów przemysłowych, szczególnie w miastach tradycyjnie przemysłowych, oraz ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego i historycznego, co może przynieść uboczne korzyści dla rozwoju turystyki i spowodować stworzenie bardziej atrakcyjnych miast, chętnie zamieszkiwanych przez ludzi. Regeneracja istniejących przestrzeni publicznych i terenów przemysłowych może także odgrywać ważną rolę przy przeciwdziałaniu nadmiernemu rozrostowi miast i suburbanizacji, jak też wspieraniu w ten sposób tworzenia warunków niezbędnych do zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego. W bardziej ogólnym ujęciu, poprzez poprawę planowania, projektowania i utrzymania przestrzeni miejskich

²⁸ Strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Opolskiego na lata 2001 – 2015. Opole, listopad 2001r.

²⁹ Gminny Program opieki nad zabytkami. Gmina Niemodlin 2008 – 2011. Niemodlin 2008.

³⁰ Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Niemodlin. Niemodlin 2005.

w planowy sposób można osiągnąć zmniejszenie przestępczości w miastach, co doprowadzi do zwiększenia atrakcyjności ulic, parków i przestrzeni publicznych, które będą bezpieczne i w których będzie można czuć się bezpiecznie. Na obszarach miejskich aspekty gospodarcze, społeczne i związane z ochroną środowiska są ze sobą ściśle wzajemnie powiązane. Otoczenie miejskie wysokiej jakości jest elementem priorytetu odnowionej strategii lizbońskiej, zmierzającego do uczynienia z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca pracy, życia i inwestowania.”

1.2. KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO „POLITYKA SPÓJNOŚCI A MIASTA: WKŁAD MIAST WE WZROST GOSPODARCZY I TWORZENIE NOWYCH MIEJSC PRACY W REGIONACH”.

Zgodnie z celem postawionym przez Radę Europejską na posiedzeniu w marcu 2005 r., Komisja Europejska zaproponowała, aby wzmocnić wkład polityki spójności na rzecz wzrostu i zatrudnienia w okresie 2007 - 2013.

Strategiczne wytyczne Wspólnoty na lata 2007-2013 obejmują szczególną uwagę specyficzne potrzeby niektórych terenów, takich jak strefy terenów miejskich i wiejskich. Wspierają one stosowanie „podejścia zintegrowanego” w polityce spójności. Celem tego podejścia jest nie tylko wspieranie wzrostu i zatrudnienia, ale również realizacja zadań społecznych i z zakresu ochrony środowiska.

Znaczenie kwestii miejskich zostało uznane w czasie kolejnych prezydencji UE, w szczególności w ramach nieformalnych posiedzeń Rady w Rotterdamie w listopadzie 2004 r. i w Bristolu w grudniu 2005 r., gdzie komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach” został przedstawiony w postaci dokumentu roboczego.

Ponadto, w swoim sprawozdaniu w sprawie wymiaru miejskiego w kontekście rozszerzenia, Parlament Europejski przyjął z zadowoleniem włączenie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich do polityki spójności. Zwrócił się również do Rady, aby zapewniła monitorowanie tego środka w ramach rocznych sprawozdań dotyczących wdrożenia strategii, zgodnie z art. 29 i 30 wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych.

Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach” jest odpowiedzią Komisji na wymienione wnioski. Komunikat ten podkreśla niektóre szczególne aspekty wymiaru miejskiego, które mogą stać się istotne w tym kontekście. Jego uzupełnieniem jest dokument roboczy służb Komisji, który rozwija analizy i zamieszcza uzasadnienie dla działań proponowanych w niniejszym komunikacie.

Przedstawione w komunikacie Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach” propozycje działań opierają się na analizie danych statystycznych (wynikających w szczególności z audytu miejskiego), oraz na efektach zaobserwowanych w czasie wdrażania działań miejskich w ramach funduszy strukturalnych i innych działań finansowanych przez UE.

W komunikacie Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach” stwierdzono, iż „...aby wzmocnić atrakcyjność miast, należy wziąć pod uwagę cztery fundamentalne kwestie:

transport, dostępność i mobilność; dostęp do usług i infrastruktury; środowisko naturalne i fizyczne; sektor kulturalny...”.

W zakresie dotyczącym kwestii środowiska naturalnego i fizycznego komunikat proponuje jak jeden z wielu następujący kierunek działań: „...Rewitalizacja nieużytków przemysłowych i odnowienie przestrzeni publicznej – to poprawi jakość usług oraz dany obszar raz pozwoli równocześnie nie zużywać terenów dziewiczych...”.

1.3. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego została jednogłośnie przyjęta przez Sejmik Województwa Opolskiego w dniu 30 maja 2000 r. Była jedną z pierwszych opracowanych i przyjętych strategii regionalnych w kraju.

Analiza szans i zagrożeń pozwoliła na sformułowanie długofalowej wizji rozwoju regionu wyrażonej w postaci misji i kierunków perspektywicznych. Zapis strategii podlegał szerokich konsultacjach społecznych, był opiniowany przez komisję Sejmiku Województwa Opolskiego, a następnie został przedłożony do uchwalenia przez Sejmik Województwa.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego, przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego nr XXXIX/350/2005 w dniu 11 października 2005 roku, stanowi odpowiedź samorządu województwa na zmieniającą się sytuację polityczną kraju i warunki społeczno-gospodarcze oraz przestrzenne regionu. Stanowiąc bazę do realizacji polityki regionalnej w województwie do 2020 roku, została opracowana przy zachowaniu najważniejszych zasad programowania i planowania strategicznego. Bierze pod uwagę między innymi stale zmieniającą się rzeczywistość i zakłada możliwość dostosowywania zapisów do ewentualnych zmian, możliwych do identyfikacji dzięki corocznemu procesowi monitoringu.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego zweryfikowała dotychczasowe podejście do kwestii rozwoju regionu i wzbogaciła je o kilka kluczowych elementów, w tym przestrzenny. Jako priorytetowe traktuje wzmocnienie konkurencyjności województwa oraz wyrównywanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie opolskim.

Przyjęta strategia określa misję regionu którą jest:

„Podejmowanie i wspieranie działań, które zapewnią dynamiczny i zrównoważony rozwój, konkurencyjność, spójność społeczno-gospodarczą i przestrzenną regionu przy zachowaniu tożsamości, specyfiki dziedzictwa kulturowego oraz walorów przyrodniczych Śląska Opolskiego.”

Zaś priorytety rozwojowe dla województwa opolskiego ustalono w następujący sposób:

I. Wzmocnienie konkurencyjności województwa opolskiego.

II. Wyrównywanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie opolskim.

Z kolei w siedmiu celach strategicznych strategia wskazała na najważniejsze kierunki rozwoju województwa opolskiego wytyczone na podstawie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i wypracowanych na jej podstawie też charakteryzujących region opolski oraz przeprowadzonego bilansu strategicznego.

Jednym z celów strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego jest Cel 2 „Zapewnienie dogodnych warunków życia w regionie”.

W ramach Celu 2 sformułowano cele szczegółowe i jednym z nich jest Cel II. 5. „Rewitalizacja miast i miasteczek.”

Zgodnie z zapisami Celu II.5. „Rewitalizacja miast i miasteczek”:

„Rewitalizacja obejmuje kompleksowe działania na trzech poziomach: przestrzenno-funkcjonalnym, inwestycyjno-budowlanym i społeczno-gospodarczym. Mają one na celu poprawę warunków życia i pracy mieszkańców, przywrócenie ładu przestrzennego oraz ożywienie gospodarcze i budowę więzi społecznych w istniejących przestrzeniach zurbanizowanych.

Działaniami rewitalizacyjnymi należy obejmować obszary miejskie w celu przywrócenia ich do dawnej świetności (centra starych miast) oraz zapewnienia rozwoju dzielnic mocno zdekapitalizowanych, terenów poprzemysłowych, powojaskowych i „blokowisk”.

Rewitalizację ukierunkować należy na rozwój lokalny w celu zachowania walorów historycznych, integracji form historycznych i współczesnych, wyrównywania standardów nowych i starych zasobów, przeciwdziałania powstawaniu społecznej alienacji i dysfunkcji w szczególności w tzw. „złych dzielnicach” (humanizacja osiedli), podniesienia lub utrzymania wartości substancji mieszkaniowej, zwiększenia estetyki otoczenia, zabezpieczenia warunków atrakcyjnego wypoczynku oraz usuwania trudności komunikacyjnych.

W dzielnicach zdegradowanych, na terenach powojaskowych i poprzemysłowych należy wspierać tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz inwestowania kapitału prywatnego w sektor usług komunalnych i finansowych, a także rozwijać działalność edukacyjną i kulturalną, aby zapobiec wykluczeniu społecznemu ich mieszkańców.”

Lista miast i miasteczek objętych kompleksową rewitalizacją zawarta w załączniku 3 do Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego stwierdza, iż kompleksową rewitalizacją w zależności od charakteru obszarów problemowych powinno zostać objęte zabytkowe centrum miasta Niemodlin.

Ponadto planowane do realizacji działania dotyczące sfer: społecznej, przestrzennej oraz ekonomicznej stanowiących trzy podstawowe wymiary Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Niemodlin wpisują się w realizację niżej wymienionych innych celów szczegółowych Celu 2 „Zapewnienie dogodnych warunków życia w regionie” Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego:

II.1. Wzmocnienie potencjału ludnościowego.

II.2. Tworzenie warunków dla zwiększenia zatrudnienia.

II.3. Aktywizacja zawodowa osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

II.4. Korzystne warunki zamieszkania i rozwoju.

II.6. Województwo opolskie bezpiecznym regionem.

II.8. Tworzenie warunków do realizacji potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa.

III.1. Podniesienie standardu infrastruktury komunikacyjnej.

III.4. Pełna dostępność mediów technicznych.

-IV.8. Turystyka jako element rozwoju gospodarczego regionu.

VII.3. Odwrócenie tendencji migracyjnych oraz stworzenie warunków do reemigracji.

1.4. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2007 – 2013.

Prace nad RPO WO 2007 - 2013 rozpoczęto już w 2005 r., kiedy to w trybie uchwały Zarządu Województwa Opolskiego powołano Radę Programową oraz Zespół Roboczy ds. opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013 (RPO WO 2007 - 2013) przyjęty został Uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 57/2006 z dnia 20 grudnia 2006 roku.

Wersja RPO WO 2007 - 2013 wraz z późniejszymi zmianami rekomendowana została przez Komitet Rady Ministrów w dniu 7 lutego 2007 r. i przekazana pod obrady Rady Ministrów. Po dwukrotnych rundach negocjacyjnych z Komisją Europejską w dniu 2 października 2007 r. w Warszawie Komisarz Danuta Hübner podpisała decyzję Komisji Europejskiej o uruchomieniu kilka programów operacyjnych, w tym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013.

Cele określone w RPO WO 2007 - 2013 są spójne z celami wskazanymi w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego, ale również z kierunkami rozwoju określonymi na poziomie kraju w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007 - 2013 wspierających wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSRO 2007 - 2013) oraz na poziomie Wspólnoty w Polityce spójności wspierającej wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne Wytyczne Wspólnoty 2007 - 2013 oraz założeniach odnowionej Strategii Lizbońskiej.

Celem głównym RPO WO 2007 - 2013 jest zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania. Dla osiągnięcia celu głównego określono siedem celów strategicznych, które będą realizowane poprzez odpowiadające im siedem osi priorytetowych RPO WO 2007 - 2013.

Szóstą osią priorytetową RPO WO 2007 - 2013 jest oś: „Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych”.

Celem szóstej osi priorytetowej „Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych” jest „...Nadanie nowych funkcji społeczno-gospodarczych oraz ożywienie obszarów miejskich i zdegradowanych dla zwiększenia ich atrakcyjności przestrzennej i gospodarczej oraz stworzenia warunków dla wzrostu zatrudnienia na tych terenach...”.

Zgodnie z zapisami RPO WO 2007 - 2013 „...realizacja Osi 6 obejmować będzie przedsięwzięcia podejmowane na wyznaczonych obszarach, wiążące działania polegające na rozwoju zasobów infrastrukturalnych z działaniami zmierzającymi do ożywienia społeczno-gospodarczego...”.

RPO WO 2007 - 2013 wskazał wprost, iż „...słabą stroną województwa opolskiego zidentyfikowaną w bilansie strategicznym regionu jest występowanie terenów wymagających kompleksowych działań rewitalizacyjnych oraz nasilanie się zjawiska wykluczenia społecznego. Charakterystyczne dla tych terenów - wysoka stopa bezrobocia, niski poziom aktywności gospodarczej, wyższe niż w innych regionach natężenie występowania zjawisk patologicznych powodują, że nawet podstawowe potrzeby społeczne na tych obszarach nie są zaspokajane w odpowiednim stopniu. Coraz mocniej zaznacza się w przestrzeni nierówność społeczna -

występowanie obszarów biedy, patologii i zagrożenia przestępczością, obok terenów zamieszkałych przez ludzi zamożnych o ustabilizowanym statusie społecznym. Sytuacja województwa odnośnie zasobów mieszkaniowych w porównaniu z innymi regionami w kraju również przedstawia się niekorzystnie. Występowanie negatywnych zjawisk odnośnie tego obszaru dotyczy zarówno struktury wieku mieszkań, jak i ich statystycznego deficytu...

Ze względu na duże znaczenie, jakim dla terenów zurbanizowanych województwa opolskiego są problemy gospodarcze, zaniedbane, zdegradowane struktury przestrzenne oraz wykluczenie społeczne - przedmiotem działań w ramach Osi będzie rewitalizacja obszarów miejskich. Wsparcie tych obszarów przyczyniać się ma zarówno do rozwoju miast, jako pól wzrostu gospodarczego, ale również do przyległych terenów i wpływać w sposób zrównoważony na rozwój całego województwa opolskiego. W efekcie doprowadzić to ma do osiągnięcia spójności społeczno-gospodarczej na obszarach miejskich, podnoszenia ich atrakcyjności, wspierania wzrostu oraz tworzenia nowych i lepszych miejsc pracy. Rewitalizacja tych obszarów wprowadzać powinna rozwiązania w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej... Działania podejmowane w ramach Osi 6 na obszarach miejskich odnosić się będą m.in. do rehabilitacji przestrzeni publicznej, w tym rozdzielenia funkcji przemysłowych od mieszkaniowych i rekreacyjnych, kształtowania przestrzeni i zabudowy w sposób ułatwiający mieszkańcom wzajemną komunikację i kooperację. Ponadto działania realizowane w ramach Osi dotyczyć będą także konstruowania bezpiecznych przestrzeni, a tym samym brane będą uwagę zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców z terenów podlegających rewitalizacji, jako obszarów szczególnie zagrożonych patologiami. Wsparciem objęte będą m.in. centra starych miast, obiekty dziedzictwa kulturowego oraz podejmowane będą niezbędne działania w obszarze infrastruktury, w tym komunalnej i energetycznej dotyczące wyłącznie terenów rewitalizowanych. W ramach działań na obszarach miejskich wspierane będą również inwestycje związane bezpośrednio z tkanką mieszkaniową. Inwestycje w mieszkalnictwo skierowane będą głównie do spółdzielni mieszkaniowych i samorządów lokalnych, a dotyczyć będą budynków wielorodzinnych oraz budynków będących własnością władz publicznych, przeznaczonych na potrzeby mieszkaniowe dla ludności o niskich dochodach z terenów rewitalizowanych. Działania w tym zakresie nie będą dotyczyć obiektów wykorzystywanych na cele administracji publicznej (z wyjątkiem zewnętrznych elementów obiektów wpisanych do rejestru zabytków)..."

1.5. SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH RPO WO 2007-2013.

Z uwagi na ogólny charakter Regionalnego Programu Operacyjnego, Zarząd Województwa Opolskiego, jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007 – 2013, został zobowiązany na mocy art. 26 ust. 1 Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju³¹ do przygotowania dodatkowego dokumentu uszczegółwiającego zapisy programu operacyjnego.

Dokument ten pn. „Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007 - 2013” przyjęty został przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 1324/2008 z dnia 3 stycznia 2008 r. i podlegał późniejszym zmianom.

Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007 - 2013 określa m.in. zakres, zasady wdrażania i monitorowania oraz poziom finansowania działań i poddziałań, które będą realizowane w ramach Osi priorytetowych RPO WO 2007 - 2013.

³¹ Dz. U. 2006 nr 227 poz. 1658 z późn. zm.

W ramach Osi 6 RPO WO 2007 - 2013 „Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych” dokonano wydzielenia dwóch działań:

6.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz

6.2. Zagospodarowanie terenów zdegradowanych

W „Szczegółowym opisie osi priorytetowych RPO WO 2007 - 2013” dokonano, w odniesieniu do Osi 6 „Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych”, powtórzenia zapisów zawartych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013.

W rozwinięciu do powtórzonych zapisów RPO WO 2007 - 2013, „Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007 - 2013” zawiera informację iż „...Ośrodki miejskie wybierane będą do objęcia wsparciem na podstawie Lokalnych Programów Rewitalizacji (LPR), opracowanych przez właściwe lokalne jednostki samorządowe, obejmujących co najmniej okres planowania 2007 - 2013...” ponadto „...Projekty dotyczące rewitalizacji obszarów miejskich realizowane będą mogły być na terenach określonych w LPR. Rzetelne określenie i analiza obszarów przeznaczonych do rewitalizacji obszarów w ramach LPR, będzie miała kluczowe znaczenie, gdyż projekty realizowane na obszarach określonych w LPR, nie będą mogły być wspierane w ramach pozostałych Osi priorytetowych RPO WO 2007 - 2013...”

W odniesieniu do działania 6.1. Rewitalizacja obszarów miejskich „Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007 - 2013” zawiera następujące informacje dotyczące planowanych i podejmowanych przez Gminę Niemodlin działań na rzecz rewitalizacji miasta Niemodlin oraz informacje przydatne wszystkim potencjalnym beneficjentom w procesie aplikowania o środki RPO WO 2007 - 2013 na przedsięwzięcia związane z rewitalizacją miasta Niemodlin:

I. Cel działania:

Rozwój społeczno-gospodarczy obszarów miejskich oraz poprawa warunków życia mieszkańców miast.

II. Uzasadnienie działania:

Rewitalizacja w województwie opolskim obejmować będzie kompleksowe działania na trzech poziomach, tj. przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Zmiany funkcji i struktury obszarów miejskich, ogólna poprawa zagospodarowania przestrzennego, będące istotą działania 6.1 otwierają pole przedsięwzięć rewitalizacji przestrzennie rozproszonych, obejmujących poszczególne tereny i fragmenty zabudowy, ale jednocześnie przynoszących bezpośrednie skutki dla rozwoju społeczno-gospodarczego i bliższe potrzebom mieszkańców. Na obszarach miejskich wspierane będą przedsięwzięcia polegające na zmianie funkcji obiektów, dostosowaniu zabudowy m.in. do krajobrazu kulturowego, renowacji i adaptacji obiektów zabytkowych oraz charakterystycznych dla regionu obiektów gospodarczych, przywracaniu wartości estetycznych i historycznych.

Preferowane będą projekty kompleksowe połączone z inicjatywami nieinwestycyjnymi na rzecz społeczności lokalnych oraz przyczyniające się do tworzenia nowych, stałych miejsc pracy.

III. Rodzaje projektów:

1. Zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni w tkance urbanistycznej miast z przeznaczeniem na funkcje publiczne, takie jak: place, ulice, ciągi komunikacji pieszej i rowerowej, parki, skwery, zieleńce, aleje, place zabaw, tereny sportowe, zbiorniki wodne.
2. Uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznych, tj. w szczególności: placów, ulic, parków, skwerów, zieleńców, placów zabaw, terenów sportowych, zbiorników wodnych.
3. Porządkowanie historycznych centrów miast w strefach ochrony konserwatorskiej poprzez odtworzenie, przebudowę lub uzupełnienie zabudowy (w tym także rozbiórki obiektów dysharmonizujących), wraz z nadaniem powyższym obiektom funkcji gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, turystycznych lub kulturowych.
4. Roboty budowlane w obiektach użyteczności publicznej, w celu przystosowania ich do pełnienia funkcji gospodarczych, szkoleniowych, edukacyjnych, turystycznych, kulturowych, społecznych wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem.
5. Prace restauratorskie i konserwatorskie budynków ujętych w rejestrze zabytków oraz budynków o potwierdzonej wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym (ujęte w ewidencji zabytków), w tym ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne, edukacyjne, turystyczne lub kulturalne, przyczyniające się do tworzenia miejsc pracy.
6. Tworzenie stref bezpieczeństwa w celu zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast, w tym: budowa lub remont oświetlenia, zakup i instalacja systemów monitoringu ulicznego.
7. Wymiana lub modernizacja zdegradowanej infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych, w zakresie:
 - infrastruktury drogowej (drogi gminne, powiatowe, ulice prowadzące do dzielnic mieszkalnych, drogi osiedlowe, skrzyżowania łączące różne rodzaje dróg oraz małe obiekty inżynierskie, chodniki, przejścia dla pieszych, ścieżki rowerowe, parkingi, oświetlenie);
 - sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, sieci ciepłowniczej lub energetycznej - jedynie jako elementów projektu zintegrowanego;
8. Inwestycje bezpośrednio w tkankę mieszkaniową dotyczące renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj.:
 - odnowienie zewnętrznych elementów strukturalnych budynku (dachy, fasady, okna i drzwi w fasadzie, zewnętrzne/wewnętrzne klatki schodowe i korytarze, windy);
 - działania w zakresie oszczędności energetycznej;
 - instalacje techniczne budynku.

IV. Warunki szczegółowe:

1. W ramach jednego konkursu ogłaszanego przez Instytucję Zarządzającą, dany beneficjent może aplikować o dofinansowanie jednego projektu.
2. Projekty realizowane na obszarach spełniające łącznie oba poniższe warunki:
 - w granicach administracyjnych miast liczących powyżej 5000 mieszkańców;

- określonych w Lokalnych Programach Rewitalizacji (LPR) obejmujących co najmniej lata 2007 - 2013, opracowanych z uwzględnieniem wytycznych Instytucji Zarządzającej.
3. Instytucja Zarządzająca wyda wytyczne zawierające zasady opracowania LPR, kryteria oceny LPR.
 4. Ocena LPR zostanie przeprowadzona jeden raz w trakcie realizacji RPO WO 2007-2013.
 5. Rodzaje projektów nr 3, 4, 5, 6 realizowane na obszarach miejskich określonych w LPR, nie będą dofinansowane w ramach innych działań RPO WO 2007-2013.
 6. Dla projektów lub elementów projektów zintegrowanych, które mogą być objęte wsparciem w ramach innych Osi priorytetowych/działań muszą być spełnione zasady kwalifikowalności określone dla właściwej Osi priorytetowej/działania.
 7. Działania w obszarze mieszkalnictwa muszą być zgodne z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz zasadami określonymi przez Instytucję Zarządzającą.
 8. Działania rewitalizacyjne nie będą dotyczyć obiektów wykorzystywanych na cele administracji publicznej (z wyjątkiem zewnętrznych elementów obiektów wpisanych do rejestru zabytków).
 9. Działania podejmowane przez wspólnoty mieszkaniowe odnosić się będą tylko do projektów dot. zewnętrznych elementów obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub do ewidencji zabytków.
 10. Wsparcia nie uzyskają projekty, które kwalifikują się do dofinansowania w ramach innych Programów Operacyjnych na lata 2007-2013.

V. Typ beneficjentów:

1. Jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne wykonujące zadania jednostek samorządu terytorialnego.
2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.
3. Szkoły wyższe.
4. Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa.
5. Podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).
6. Pozostałe podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych.
7. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność non profit w obszarze objętym wsparciem w ramach działania.
8. Kościoły, związki wyznaniowe.
9. Spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe.

VI. Alokacja finansowa na działanie ogółem (w Euro) : 38 593 790,16

VII. Wkład ze środków unijnych na działanie (w Euro) : 20 502 951,02

VIII. Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie (w Euro) : 3 618 167,83

IX. Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie (w Euro) : 14 472 671,31

X. Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%):

- Projekty nie objęte pomocą publiczną – maksymalnie 85%;
- Projekty objęte pomocą publiczną – 50%
- Dla projektów realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe – 100%

XI. Wkład UE w dofinansowaniu (%):

- Projekty nie objęte pomocą publiczną – 100%
- Projekty objęte pomocą publiczną – 85%
- Dla projektów realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe – 85%

XII. Wkład środków budżetu państwa w dofinansowaniu (%):

- Projekty nie objęte pomocą publiczną – 0%
- Projekty objęte pomocą publiczną – 15%
- Dla projektów realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe – 15%

XIII. Minimalny wkład własny beneficjenta (%):

- Projekty nie objęte pomocą publiczną – 15% kosztów kwalifikowanych,
- Projekty objęte pomocą publiczną – 50% kosztów kwalifikowanych
- Dla projektów realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub ich jednostki podległe minimalny wkład własny pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić 1% kwalifikowanego wkładu własnego beneficjenta
- Dla projektów realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe – 0%

XIV. Pomoc publiczna:

Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych.

Szczegółowe informacje dotyczące zasad udzielania pomocy publicznej znajdują się w w/w rozporządzeniu.

XV. Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków:

- projekty nie objęte pomocą publiczną – od 1.01.2007 r.;
- projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

XVI. Minimalna / maksymalna kwota wsparcia: od 500 tys. do 15 mln PLN

XVII. Forma płatności:

1. Refundacja – dla wszystkich beneficjentów.
2. Zaliczka – zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 września 2007 r. (Dz.U. nr 175, poz. 1232) w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych,

Beneficjent w ramach projektu:

- a) ma prawo do otrzymania zaliczki: - jeśli nie działa dla osiągnięcia zysku, tj. dofinansowanie otrzymane w ramach projektu nie ma charakteru pomocy publicznej,
- jeśli dofinansowanie otrzymane w ramach projektu ma charakter pomocy publicznej, ale spełnia wymogi określone w § 9 ust. 2 i 3 ww. rozporządzenia
- b) nie ma prawa do otrzymania zaliczki:
- jeśli działa dla osiągnięcia zysku, tj. jeśli dofinansowanie otrzymane w ramach projektu ma charakter pomocy publicznej i nie spełnia wymogów określonych w § 9 ust. 2 i 3 w/w rozporządzenia.

1.6. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI NA LATA 2007 – 2013.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) zatwierdzony w dniu 7 września 2007 r. stanowi jeden z elementów systemu realizacyjnego Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013, których celem strategicznym jest: tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki wpisuje się w cel główny NSRO 2007–2013, realizując przede wszystkim drugi cel horyzontalny, tj. poprawę jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej. PO Kapitał Ludzki realizuje ten cel za pośrednictwem celu głównego programu, który został sformułowany jako: Wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej.

Cel główny osiągany będzie poprzez realizację celów strategicznych którymi są:

1. Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo.
2. Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego.
3. Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce.
4. Upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy.
5. Zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa.
6. Wzrost spójności terytorialnej.

Program Operacyjny „Kapitał Ludzki” zawiera 9 Priorytetów, realizowanych równolegle na poziomie centralnym i regionalnym, które służyć będą osiągnięciu zdefiniowanych 6 celów strategicznych:

Priorytety realizowane centralnie to:

- Priorytet I: Zatrudnienie i integracja społeczna;
- Priorytet II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących;
- Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty;
- Priorytet IV: Szkolnictwo wyższe i nauka;
- Priorytet V: Dobre rządzenie.

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to:

- Priorytet VI: Rynek pracy otwarty dla wszystkich;
- Priorytet VII: Promocja integracji społecznej;
- Priorytet VIII: Regionalne kadry gospodarki;
- Priorytet IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

Planowane do realizacji działania dotyczące sfery społecznej stanowiącej jeden z trzech podstawowych wymiarów „Programu rewitalizacji miasta Niemodlin” wpisują się w realizację niżej wymienionych priorytetów Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”:

Priorytet VI: „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” w zakresie dotyczącym realizacji następujących celów szczegółowych:

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób młodych poprzez m.in.:

- rozwój instrumentów pozwalających na wczesną identyfikację potrzeb młodych osób niepozostających w zatrudnieniu oraz wspierających planowanie rozwoju zawodowego (m.in. szersze zastosowanie Indywidualnych Planów Działania oraz diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, zgodnie z potrzebami i specyfiką regionalnego rynku pracy);
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród młodzieży, m.in. poprzez udzielenie wsparcia doradczo-szkoleniowego dla osób zakładających działalność gospodarczą oraz przyznawanie środków przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, w tym również w formie spółdzielczej;
- upowszechnianie elastycznych form zatrudnienia oraz alternatywnych metod organizacji pracy (w tym m.in. telepracy, pracy w niepełnym wymiarze, pracy na wezwanie, samozatrudnienia);
- wspieranie wolontariatu jako etapu przejściowego prowadzącego do podjęcia zatrudnienia oraz umożliwiającego zdobycie doświadczeń zawodowych.

Cel szczegółowy 3: Zmniejszanie bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (kobiet, osób długotrwale bezrobotnych, osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych zamieszkujących na obszarach wiejskich) poprzez m.in.:

- ułatwianie wejścia na rynek pracy osobom z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostającym w zatrudnieniu, poprzez objęcie ich różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej (obejmującymi m.in. pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe, staże, szkolenia, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz subsydiowanie zatrudnienia);
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostających w zatrudnieniu, m.in. poprzez udzielenie wsparcia doradczo-szkoleniowego dla osób zakładających działalność gospodarczą oraz przyznawanie środków przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, w tym w formie spółdzielczej;
- rozwój instrumentów pozwalających na wczesną identyfikację potrzeb osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostającym w zatrudnieniu (m.in. poprzez szersze zastosowanie Indywidualnych Planów Działania oraz diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, zgodnie z potrzebami i specyfiką regionalnego rynku pracy).

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób starszych poprzez m.in.:

- objęcie osób w wieku 50–64 lat niepozostających w zatrudnieniu różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej (obejmującymi m.in. pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe, staże, szkolenia, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz subsydiowanie zatrudnienia);
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród osób w wieku 50–64 lat, niepozostających w zatrudnieniu m.in. poprzez udzielenie wsparcia doradczo-szkoleniowego dla osób zakładających działalność gospodarczą oraz przyznawanie środków przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, w tym w formie spółdzielczej.

Priorytet VII: „Promocja integracji społecznej” w zakresie dotyczącym realizacji następujących celów szczegółowych:

Cel szczegółowy 1: Poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem Społecznym poprzez m.in.:

- zapewnienie dostępu do działań aktywnej integracji, poprzez szersze zastosowanie kontraktów socjalnych oraz wdrażanie instrumentów i programów aktywizacji społeczno-zawodowej (w szczególności dla długotrwale bezrobotnych i niepełnosprawnych);
- wsparcie i promocję wolontariatu jako formy integracji osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- rozwój i zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych, umożliwiających zwiększenie szans na rynku pracy (w szczególności dla osób niepełnosprawnych), jak również usług opiekuńczych umożliwiających godzenie życia zawodowego z rodzinnym;
- wzmacnianie i rozwój instytucji pomocy i integracji społecznej (m.in. poprzez upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej, szkolenia, doradztwo, rozwój współpracy).

Cel szczegółowy 2: Wzmocnienie i poszerzenie zakresu działań sektora ekonomii społecznej poprzez m.in.:

- wsparcie tworzenia i działalności podmiotów aktywizujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- dostarczanie finansowego i organizacyjnego wsparcia podmiotów i instytucji zamierzających utworzyć jednostkę ekonomii społecznej oraz wspieranie instytucji oferujących pomoc jednostkom ekonomii społecznej;
- wsparcie inicjatyw samoorganizacji i samopomocy wśród osób biernych zawodowo i wykluczonych społecznie, w celu ich reintegracji z rynkiem pracy;
- promowanie i wspieranie zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.

1.7. STRATEGIA ROZWOJU WSPÓLNOTY OPOLSKIEJ.

Strategia Rozwoju Wspólnoty Opolskiej powstała w ramach projektu "Strategie Rozwoju Gmin i Powiatów Śląska Opolskiego" realizowanego przez Związek Gmin Śląska Opolskiego w 2000 r., objętego dofinansowaniem LGPP - Programu Partnerstwa dla Samorządu Terytorialnego ze środków USAID - Amerykańskiej Agencji na rzecz Rozwoju Międzynarodowego i przyjęta została uchwałą Rady Powiatu Opolskiego Nr XVIII/158/2001 z dnia 19.04.2001 r.

Opracowana Strategia obejmuje swoim zasięgiem dwie największe jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego ; miasto Opole, będące stolicą regionu i mające status powiatu grodzkiego oraz leżący wokół niego powiat opolski w skład którego wchodzi Gmina Niemodlin.

Uchwalona Strategia Rozwoju Wspólnoty Opolskiej zakłada iż opracowana Strategia, stanowiąca całościową koncepcję rozwoju, umożliwi również zapisanie w powiatowych planach rozwoju projektów o charakterze ponadlokalnym, priorytetowych dla obszaru o wzajemnie przenikających się i uzupełniających funkcjach.

Strategia Rozwoju Wspólnoty Opolskiej określiła misję Wspólnoty, która była źródłem czterech priorytetów i siedmiu celów strategicznych, które wytyczają kierunki rozwoju Wspólnoty w bliższej i dalszej perspektywie.

Formułując priorytety i cele główne (strategiczne) przyjęto, że korzystne dla rozwoju wspólnoty będzie ich przenikanie się z zapisami w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego. Ma to zapewnić wprowadzenie potencjału, tego istotnego dla województwa opolskiego subregionu, na szybkie ścieżki rozwojowe. Nie oznacza to jednak, że to przenikanie jest pełne. Strategia określa bowiem kierunki działań wynikające z rozpoznania słabych i mocnych stron oraz zdefiniowania potencjałów wewnętrznych i zewnętrznych, a te, ze zrozumiałych względów, są w istotnym stopniu odmienne dla wspólnoty i województwa.

Cele strategiczne są bazą dla celów szczegółowych, a te z kolei posłużyły do formułowania idei projektów rozwojowych (zadań), które są uszczegółowieniem celów oraz priorytetów i wzmacniają wyrażone w misji dążenia.

Idea rewitalizacji miasta Niemodlin, planowane do realizacji działania oraz uzyskania rezultaty dotyczące sfery społecznej, ekonomicznej oraz przestrzennej korelują z następującymi celami strategicznymi Strategii Rozwoju Wspólnoty Opolskiej:

- Cel D Ożywienie i rozwój gospodarki.
- Cel E. Stworzenie kompleksowego, nowoczesnego systemu łączności oraz połączeń drogowych, wodnych i lotniczych.
- Cel G. Dobrze wykształceni mieszkańcy, mający dostęp do niezbędnej i odpowiednio zorganizowanej infrastruktury społecznej.

1.8. STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY NIEMODLIN NA LATA 2008-2015.

Przystąpienie do sporządzenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niemodlin na lata 2008-2015 wynikało z dezaktualizacji obowiązującej Strategii oraz zachodzących przemian społeczno-gospodarczych, a także nowych wyzwań stojących przed gminą Niemodlin.

W dokumencie tym znalazła się szczegółowa analiza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy oraz analiza SWOT, na podstawie których określono wizję Gminy oraz wskazano priorytety i cele rozwoju. Strategia została dostosowana do zapisów obecnie obowiązujących dokumentów krajowych i regionalnych, określających priorytety polityki spójności i polityki regionalnej Unii Europejskiej oraz możliwości współfinansowania przedsięwzięć z Funduszy Strukturalnych. Strategia ta jest zgodna również ze Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego.

W ramach analizy SWOT wśród mocnych stron Gminy Niemodlin wymieniono m.in.:

- Dogodne położenie geograficzne.
- Bliskie sąsiedztwo autostrady A4.
- Atrakcyjne i unikatowe zabytki, o znaczeniu ponadlokalnym.
- Cenne zasoby przyrodnicze (Bory Niemodlińskie) dla rozwoju turystyki i agroturystyki.

Wśród słabych stron znalazły się m.in.:

- Wysokie saldo migracji, zwłaszcza osób w wieku produkcyjnym i wykształceniem wyższym
- Stosunkowo wysoki wskaźnik bezrobocia, w szczególności kobiet
- Wysoki wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej
- Niska aktywność obywatelska mieszkańców gminy
- Wysoki poziom patologii w rodzinach
- Niezadawalający stan infrastruktury miejskiej
- Postępująca degradacja zabytków i substancji mieszkaniowej
- Brak rozwiniętej bazy noclegowej
- Niewystarczająca infrastruktura turystyczna i rekreacyjnej
- Słabo rozwinięta sieć ciepłownicza i gazownicza
- Brak kanalizacji sanitarnej w mieście Niemodlin i na obszarach wiejskich
- Wysoki poziom przestępczości

Wśród zagrożeń wyróżniono m.in.:

- Brak produktu turystycznego
- Degradacja substancji miejskiej
- Utrzymujące się wysokie zanieczyszczenie wód powierzchniowych, wynikające z braku kanalizacji

Wizją rozwoju Gminy Niemodlin jest:

Gmina Niemodlin – atrakcyjne miejsce zamieszkania i rozwoju przedsiębiorczości, zapewniające dogodne warunki życia dzięki rozwiniętej infrastrukturze, cennym walorom przyrodniczym i potencjałowi społecznemu.

Osiągnięcie powyższej wizji wiąże się z realizacją 6 celów operacyjnych, z których cztery ściśle wiążą się z koncepcją rewitalizacji miasta.

Cel strategiczny 1: Poprawa stanu infrastruktury na terenie gminy.

Cele operacyjne:

- 3) Rewitalizacja obszaru miasta Niemodlin, w tym istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz obiektów zabytkowych.
- 4) Budowa kanalizacji w gminie Niemodlin.
- 5) Ochrona zabytków.
- 6) Rewitalizacji terenów zielonych.

Cel strategiczny 2: Rozwój przedsiębiorczości i aktywizacja gospodarcza w gminie.

Cel operacyjny:

- 4) Działania na rzecz zwiększenia zatrudnienia i ograniczenia bezrobocia

Cel strategiczny 3: Ochrona środowiska.

Cel operacyjny:

1. Poprawa gospodarki ściekowej w gminie - budowa kanalizacji.

Cel strategiczny 4: Rozwój zasobów ludzkich

Cele operacyjne:

4. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.
5. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
6. Wspieranie rodzin objętych pomocą społeczną.
7. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

1.9. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego Niemodlin zaliczany jest do ośrodków rozwoju lokalnego z dominującą funkcją usługowo-mieszkaniową. Zaliczany jest do miast, z cennymi założeniami urbanistycznymi, o znaczeniu regionalnym. Zamek w Niemodlinie zaliczany jest do 5 najcenniejszych w województwie. Otoczenie miasta stanowi obszar o wysokiej atrakcyjności, szczególnie predysponowane do rozwoju funkcji turystycznej.

1.10. WOJEWÓDZKA STRATEGIA INTEGRACJI I POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2009.

Podstawę do opracowania Wojewódzkiej Strategii Integracji i Polityki Społecznej na lata 2007 – 2009 stanowi zapis artykułu 21 punkt 1 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który mówi, iż zadaniem samorządu województwa jest – opracowanie, aktualizowanie i realizacja strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej. Strategia została przyjęta uchwałą Nr LIII/539/2006 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 października 2006 r.

W Strategii wyodrębniono 4 kierunek działania - wsparcie grup szczególnego ryzyka. Wspieranie integracji zawodowej i społecznej innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Celem jest tu ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz przygotowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do wejścia i integracji z rynkiem pracy, utrzymania zatrudnienia lub powrotu do czynnego życia zawodowego poprzez różnorodne działania związane z zatrudnieniem osób zagrożonych i wykluczonych społecznie.

Jako priorytet ramach omawianego kierunku przyjęto: wspieranie integracji społecznej i integracji z rynkiem pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rozwój systemu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Grupą docelową są: Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem osób korzystających długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej.

Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym będzie obejmować następujące działania:

- 1) wspieranie dążenia do samodzielności, czyli wykształcenie takich postaw i umiejętności, które pozwolą na podejmowanie decyzji i działań umożliwiających rozwiązywanie własnych problemów życiowych,

- 2) zwiększanie szans na uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia oraz wspieranie zdobywania i doskonalenia kwalifikacji zawodowych,
- 3) wsparcie zatrudnienia socjalnego,
- 4) umożliwienie dostępu do szkoleń, różnych form terapii i zatrudnienia poprzez działania towarzyszące np. tworzenia miejsc opieki (dienne placówki opiekuńcze, środowiskowe ogniska wychowawcze),
- 5) zapobieganie patologiom społecznym takim jak alkoholizm, narkomania, przemoc
- 6) promocja wolontariatu, organizowanie grup wsparcia i samopomocy,
- 7) zwiększenie skuteczności działania instytucji poprzez wsparcie kadry pracującej z grupami szczególnego ryzyka z uwzględnieniem wolontariuszy poprzez szkolenia,
- 8) rozwój systemu informacji na temat realizowanych programów i działań oraz możliwości uczestnictwa - poprzez internet,
- 9) aktywizacja społeczności lokalnych w kierunku zapobiegania i zwalczania procesów marginalizacji na które narażone są grupy szczególnego ryzyka,
- 10) promocja, przygotowanie i wsparcie pracodawców do zatrudnienia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadanie 5 i 9 korelują z ideą rewitalizacji miasta Niemodlin, planowanymi do realizacji działaniami oraz planowanymi rezultatami dotyczącymi sfery społecznej.

1.11. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU OPOLSKIEGO NA LATA 2001 – 2015.

Strategię opracował Zespół do spraw budowania strategii powołany przez Radę Powiatu Opolskiego spośród radnych Powiatu. Przyjęta została uchwałą Rady Powiatu Opolskiego nr XXV/209/01 z dnia 20 grudnia 2001 r.

W strategii wyróżniono cztery cele główne:

- A. bezpieczeństwo socjalne mieszkańców powiatu,
- B. kompleksowa opieka nad rodziną,
- C. rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych,
- D. promocja działań prospołecznych

oraz cztery grupy przypisanych im celów operacyjnych. W grupie A znajdują się:

- A1. Kształcenie i jego promocja.
- A2. Mała liczba osób pozostających bez pracy.
- A3. Skuteczny system polityki zdrowotnej.
- A4. Aktywizacja rynku mieszkaniowego.
- A5. Bezpieczeństwo publiczne.
- A6. Kompetentne służby pomocy społecznej.

Idea rewitalizacji miasta Niemodlin, planowane do realizacji działania oraz uzyskania rezultaty dotyczące sfery społecznej, korelują z następującymi celem strategicznym A oraz celami szczegółowymi A4 i A5 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Opolskiego na lata 2001 – 2015.

1.12. GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI. GMINA NIEMODLIN 2008 – 2011.

Program Opieki nad Zabytkami jest dokumentem zgodnym z Programem Rozwoju Gminy Niemodlin w latach 2007 - 2013 oraz Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. nr 162, poz. 1568), Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity z dnia 12.10.2001 r. Dz. U. nr 142, poz. 1591), Krajowym Programem Ochrony Zabytków i Opieki na Zabytkami, Narodowym Programem Kultury „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego”, Sektorowym Programem Operacyjnym Rozwój Kultury i Ochrona Dziedzictwa Kulturowego na lata 2007 - 2013.

Głównym celem Programu Opieki nad Zabytkami jest określenie zadań, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu zachowania i utrzymania obiektów zabytkowych, znajdujących się na terenie gminy. Zadania powinny być realne i skupione na wybranych celach, a jednocześnie zgodne z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. nr 162, poz. 1568).

W zakresie zabytków nieruchomych Program przewiduje m.in.:

Przygotować oferty inwestycyjne zdegradowanych obiektów zabytkowych na terenie Gminy Niemodlin i udostępnić je na stronie internetowej gminy, aby w ten sposób pozyskać nowych użytkowników i zapobiec dalszemu niszczeniu obiektów.

W zakresie urbanistyki i krajobrazu kulturowego Program przewiduje:

W planach zagospodarowania przestrzennego wyznaczać nowe tereny pod zabudowę na zasadzie kontynuacji historycznej kompozycji przestrzennej tak, by nowa zabudowa nawiązywała formami do lokalnej tradycji architektonicznej, a działalność inwestycyjna uwzględniała istniejące już związki przestrzenne i planistyczne.

1.13. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY NIEMODLIN.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niemodlin, zwana dalej Strategią, wynika ze:

1. Strategii Rozwoju Gminy Niemodlin 2001-2010 przyjętej przez Radę Miejską w Niemodlinie – uchwałą Nr XXXV/274/2001 z dnia 1 marca 2001 r.,
2. Programu Rozwoju Gminy Niemodlin w latach 2004 - 2006 przyjętego uchwałą Nr XII /120/04 z dnia 26 lutego 2004 r.,
3. aktualnej sytuacji demograficznej, warunków i jakości życia mieszkańców,
4. analizy słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze problemów społecznych.

Przewidywała ona na lata 2004 – 2006 realizację następujących celów strategicznych:

- 1) bezpieczeństwo socjalne mieszkańców gminy;
- 2) kompleksowa opieka nad rodziną;
- 3) niwelowanie zagrożeń.

Rozdział 3. ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.

1. OKRES REALIZACJI LPR.

Lokalny Program Rewitalizacji miasta Niemodlin będzie realizowany w latach 2009 - 2013. Wpisuje się więc w aktualny okres programowania 2007-2013, tj. obowiązywania dokumentów programowych, w tym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013, stanowiących podstawę do ubiegania się o środki z funduszy strukturalnych.

2. PRZESŁANKI WYBORU OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ CELE REWITALIZACJI MIASTA.

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Niemodlin na lata 2009 - 2013 jest odnowa przestrzenna, społeczna, gospodarcza i ekonomiczna wydzielonych obszarów miasta. Realizacja zadań w okresie docelowym do 2013 roku przy wsparciu środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013 ma się przyczynić do poprawy życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenia ładu przestrzennego oraz ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych.

W odniesieniu do wyznaczonych obszarów realizacja programu rewitalizacji ma się przyczynić w szczególności do: poprawy estetyki przestrzeni miejskiej, zatrzymania degradacji budynków i obiektów objętych ochroną konserwatorską, ożywienia terenów przemysłowych i powojkowych na cele działalności gospodarczej i usługowej w tym usług publicznych, wzmocnienia identyfikacji mieszkańców z miastem oraz ich integracji wokół wspólnych przestrzeni.

3. OBSZARY REWITALIZACJI.

3.1. KRYTERIA WYBORU OBSZARU REWITALIZACJI – ANALIZA WSKAŹNIKOWA I OPISOWA.

Kryteria wyboru obszaru rewitalizacji miasta Niemodlin przedstawiają się następująco:

1. Obszary, które zgodnie z wytycznymi nie wymagają szczegółowej analizy wskaźnikowej, przy założeniu że nie będą na nich realizowane inwestycje w sferze mieszkaniowej,
2. Obszary wyznaczone na podstawie obiektywnych wskaźników w wyniku przeprowadzenia analizy wskaźnikowej.

W pierwszym etapie skupiono się na możliwości wyznaczenia obszarów niewymagających analizy wskaźnikowej, tj.:

- obszary po-wojskowe i po-policyjne, ograniczone do terenów byłych koszar oraz terenów byłych poligonów,
- obszary po-przemysłowe, w których w przeszłości była prowadzona wzmożona działalność gospodarcza,
- obszary zabytkowych układów urbanistycznych (wpisanych do rejestru zabytków), wymagających podjęcia działań na rzecz ożywienia takiego obszaru.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji oraz analiz na etapie opracowywania Programu uznano, że istnieją obszary, które mogłyby być wyłączone z przeprowadzenia szczegółowej analizy wskaźnikowej. Jest to obszar Śródmieścia Miasta ze średniowiecznym układem urbanistycznym wpisanym do rejestru zabytków.

W drugim etapie przeprowadzono szczegółową analizę wskaźnikową dla całego miasta Niemodlin na podstawie obiektywnych wskaźników w odniesieniu do poszczególnych ulic miasta.

Wybór wskaźników uzasadniających konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

Wyboru wskaźników uzasadniających konieczność działań w obszarach kryzysowych dokonano na podstawie propozycji Instytucji Zarządzającej (IZ)³² z odniesieniem ich do kryteriów wg Rozporządzenia KE nr 1828/2006 z dnia 08 grudnia 2006r.

Z proponowanej przez IZ listy wskaźników³³ wybrano w oparciu o dostępność danych następujące wskaźniki:

Rysunek 3-1. Wskaźniki przyjęte do analizy.

Lp.	Wskaźnik	Znaczenie wskaźnika	Odniesienie do kryterium wg Rozporządzenia 1828/2006
1.	W1 - wskaźnik pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia
2.	W4 - wskaźnik bezrobocia długotrwałego (1)	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia
3.	W5 - wskaźnik depopulacji	Stopa przyrostu/ubytku rzeczywistego ludności wyrażona w procentach. Efekt ruchu naturalnego (urodzenia, zgony) oraz migracji definitywnych (wewnętrznych i zagranicznych) oraz czasowych	c) niekorzystne trendy demograficzne
4.	W10 - wskaźnik przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	e) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń

Opis metody analitycznej opartej o standaryzację wskaźników

W pierwszym kroku zebrano bezwzględne dane liczbowe dla poszczególnych wskaźników. Dane uzyskano z następujących źródeł:

- Liczba osób zamieszkałych na poszczególnych ulicach miasta – Urząd Miejski w Niemodlinie - statystyka mieszkańców,
- Liczba osób korzystających z pomocy społecznej – Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemodlinie,
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych – Powiatowy Urząd Pracy w Opolu,
- Liczba przestępstw na terenie miasta Niemodlin – Komenda Powiatowa Policji w Niemodlinie.

³² Zarząd Województwa Opolskiego.

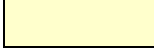

³³ Wytyczne w zakresie zasad opracowania i oceny Lokalnych Programów Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007 - 2013, działanie 6.1 „Rewitalizacja obszarów miejskich”. Wersja 2. Opole, grudzień 2008 r. s. 30-31.

W następnym kroku przyporządkowano otrzymane dane dla wszystkich ulic miasta do liczby mieszkańców. Ujednolicenia wskaźników dokonano poprzez ich odniesienie do liczby mieszkańców dla poszczególnych ulic. Następnie wyliczono średnią i odchylenie standardowe całego obszaru miasta dla wszystkich wybranych wskaźników. Ostatnim krokiem była standaryzacja wskaźników w celu umożliwienia ich sumowania i obliczenie sumarycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych ulic miasta.

Wystandardyzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje średnia dla całego miasta. Wyniki obliczeń przedstawiono w tabeli 3-2.

Interpretacja wyników.

Każdy obliczony wskaźnik wystandardyzowany został poddany analizie w czterostopniowej skali degradacji, wskazującej czy dany obszar charakteryzuje się zjawiskami pozytywnymi czy negatywnymi. Zgodnie z wytycznymi IZ przyjęto, w celu wizualizacji, następujące oznaczenia wskaźników³⁴:

- – *sytuacja bardzo zła* - wskaźnik powyżej „wartość maksymalna/2” (włącznie)
- – *sytuacja zła* – wskaźnik od 0 (włącznie) do „wartość maksymalna/2”
- – *sytuacja dobra* – „wartość minimalna/2” (włącznie) do 0
- – *sytuacja bardzo dobra* – powyżej „wartość minimalna/2”

Szczegółowe wartości graniczne przedziałów skali degradacji dla poszczególnych wskaźników wystandardyzowanych przedstawiono na końcu tabeli 3-2.

³⁴ Wartość maksymalną i minimalną zgodnie z wytycznymi IZ zaokrąglono w górę do liczby całkowitej.

Rysunek 3-2. Obliczona wartość wskaźnika degradacji dla poszczególnych ulic miasta Niemodlin.

Nazwa ulicy	Liczba mieszkańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2*100	8=4/2*100	9=5/2*100	10=6/2*100	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Aleja Wolności	501	44	15	-6	5	8.78	2.99	1.20	1.00	0.22	-0.19	-0.08	-0.25	-0.30
Grażyny Bacewicz	2	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.75	-1.08	-0.15	-0.53	-2.51
Boczna	10	1	1	0	0	10.00	10.00	0.00	0.00	0.35	1.87	-0.15	-0.53	1.54
Bohaterów Powstań Śląskich	533	116	27	-5	14	21.76	5.07	0.94	2.63	1.65	0.42	-0.09	0.20	2.17
Brzeska	97	18	5	5	0	18.56	5.15	-5.15	0.00	1.29	0.44	-0.49	-0.53	0.71
Brzozowa	59	0	0	-8	0	0.00	0.00	13.56	0.00	-0.75	-1.08	0.74	-0.53	-1.62
Fryderyka Chopina	9	0	1	2	0	0.00	11.11	-22.22	0.00	-0.75	2.20	-1.62	-0.53	-0.70
Daszyńskiego	122	12	6	-2	3	9.84	4.92	1.64	2.46	0.34	0.37	-0.05	0.15	0.81
Marii Dąbrowskiej	42	10	1	-7	0	23.81	2.38	16.67	0.00	1.87	-0.38	0.95	-0.53	1.91
Dąbrowszczaków	20	0	1	1	1	0.00	5.00	-5.00	5.00	-0.75	0.40	-0.48	0.86	0.03
Dębowa	83	6	5	-3	1	7.23	6.02	3.61	1.20	0.05	0.70	0.08	-0.20	0.64
Drzymały	178	40	12	3	5	22.47	6.74	-1.69	2.81	1.73	0.91	-0.27	0.25	2.62
Dworcowa	13	2	1	0	1	15.38	7.69	0.00	7.69	0.95	1.19	-0.15	1.61	3.59
Gościewicka	20	0	0	-1	4	0.00	0.00	5.00	20.00	-0.75	-1.08	0.18	5.03	3.38
Kilińskiego	147	33	7	-11	5	22.45	4.76	7.48	3.40	1.72	0.33	0.34	0.41	2.80
Klonowa	28	0	0	-1	0	0.00	0.00	3.57	0.00	-0.75	-1.08	0.08	-0.53	-2.28
Jana Kochanowskiego	4	0	0	-1	0	0.00	0.00	25.00	0.00	-0.75	-1.08	1.49	-0.53	-0.86
Marii Konopnickiej	6	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.75	-1.08	-0.15	-0.53	-2.51
Korfantego	211	15	5	-1	2	7.11	2.37	0.47	0.95	0.04	-0.38	-0.12	-0.27	-0.73
Józefa Ignacego Kraszewskiego	31	0	2	-2	0	0.00	6.45	6.45	0.00	-0.75	0.83	0.27	-0.53	-0.18

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Niemodlin na lata 2009-2013

Nazwa ulicy	Liczba mieszkańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2*100	8=4/2*100	9=5/2*100	10=6/2*100	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Krótką	35	11	3	1	1	31.43	8.57	-2.86	2.86	2.71	1.45	-0.34	0.26	4.08
Lipowa	140	15	4	-2	2	10.71	2.86	1.43	1.43	0.43	-0.23	-0.06	-0.13	0.00
Witolda Lutosławskiego	22	0	0	1	0	0.00	0.00	-4.55	0.00	-0.75	-1.08	-0.45	-0.53	-2.81
Lwicka	47	2	3	-1	0	4.26	6.38	2.13	0.00	-0.28	0.81	-0.01	-0.53	-0.02
Lwowska	6	0	1	0	0	0.00	16.67	0.00	0.00	-0.75	3.84	-0.15	-0.53	2.41
Mickiewicza	218	13	12	-11	1	5.96	5.50	5.05	0.46	-0.09	0.55	0.18	-0.40	0.23
Stanisława Moniuszki	65	0	1	-2	0	0.00	1.54	3.08	0.00	-0.75	-0.62	0.05	-0.53	-1.85
Nowa	132	12	3	3	0	9.09	2.27	-2.27	0.00	0.25	-0.41	-0.30	-0.53	-0.99
Opolska	558	98	16	-59	28	17.56	2.87	10.57	5.02	1.19	-0.23	0.54	0.86	2.36
Elizy Orzeszkowej	89	0	2	-7	0	0.00	2.25	7.87	0.00	-0.75	-0.41	0.36	-0.53	-1.33
Osiedle Piastów	872	51	29	-9	4	5.85	3.33	1.03	0.46	-0.10	-0.10	-0.09	-0.40	-0.69
Parkowa	13	0	0	0	1	0.00	0.00	0.00	7.69	-0.75	-1.08	-0.15	1.61	-0.37
Podgórna	105	9	6	3	0	8.57	5.71	-2.86	0.00	0.20	0.61	-0.34	-0.53	-0.07
Podmiejska	16	4	0	-1	0	25.00	0.00	6.25	0.00	2.00	-1.08	0.26	-0.53	0.65
Podwale	10	0	1	0	1	0.00	10.00	0.00	10.00	-0.75	1.87	-0.15	2.25	3.22
Polna	47	0	2	4	0	0.00	4.26	-8.51	0.00	-0.75	0.18	-0.72	-0.53	-1.82
Poprzeczna	36	1	0	1	0	2.78	0.00	-2.78	0.00	-0.44	-1.08	-0.34	-0.53	-2.39
Mikołaja Reja	212	8	5	-2	0	3.77	2.36	0.94	0.00	-0.33	-0.38	-0.09	-0.53	-1.34
Reymonta	444	27	18	-9	1	6.08	4.05	2.03	0.23	-0.08	0.12	-0.02	-0.47	-0.45
Rynek	619	137	28	-35	15	22.13	4.52	5.65	2.42	1.69	0.26	0.22	0.14	2.31
Henryka Sienkiewicza	12	0	0	5	0	0.00	0.00	-41.67	0.00	-0.75	-1.08	-2.90	-0.53	-5.26

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Niemodlin na lata 2009-2013

Nazwa ulicy	Liczba mieszkańców	Wskaźniki				Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
		W1	W4	W5	W10	W1	W4	W5	W10	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
1	2	3	4	5	6	7=3/2*100	8=4/2*100	9=5/2*100	10=6/2*100	11=(7-16)/20	12=(8-17)/21	13=(9-18)/22	14=(10-19)/23	15=11+12+13+14
Słowackiego	38	0	2	2	0	0.00	5.26	-5.26	0.00	-0.75	0.48	-0.50	-0.53	-1.30
Sportowa	178	9	5	6	2	5.06	2.81	-3.37	1.12	-0.19	-0.25	-0.38	-0.22	-1.04
Spółdzielcza	17	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.75	-1.08	-0.15	-0.53	-2.51
Szewska	47	16	1	-1	1	34.04	2.13	2.13	2.13	3.00	-0.45	-0.01	0.06	2.59
Karola Szymanowskiego	51	0	1	-2	1	0.00	1.96	3.92	1.96	-0.75	-0.50	0.10	0.01	-1.13
Świętojańska	30	0	2	0	0	0.00	6.67	0.00	0.00	-0.75	0.89	-0.15	-0.53	-0.54
Tysiąclecia	76	4	3	-2	2	5.26	3.95	2.63	2.63	-0.17	0.09	0.02	0.20	0.14
Henryka Wieniawskiego	42	0	2	1	0	0.00	4.76	-2.38	0.00	-0.75	0.33	-0.31	-0.53	-1.26
Wojska Polskiego	57	0	0	-1	7	0.00	0.00	1.75	12.28	-0.75	-1.08	-0.04	2.88	1.02
Wyzwolenia	144	2	3	0	0	1.39	2.08	0.00	0.00	-0.59	-0.46	-0.15	-0.53	-1.74
Zamkowa	48	0	0	-45	2	0.00	0.00	93.75	4.17	-0.75	-1.08	6.03	0.63	4.83
Zielona	21	1	1	-2	0	4.76	4.76	9.52	0.00	-0.22	0.33	0.47	-0.53	0.05
Żeromskiego	140	3	3	9	1	2.14	2.14	-6.43	0.71	-0.51	-0.45	-0.58	-0.33	-1.87
700 lecia Niemodlina	195	0	1	-1	5	0.00	0.51	0.51	2.56	-0.75	-0.93	-0.12	0.18	-1.61
Razem	6898	720	247	-193	116									

	16	17	18	19
Średnia	6.79	3.65	2.34	1.91
	20	21	22	23
Odchylenie standardowe	9.09	3.39	15.16	3.60

	Wskaźniki standaryzowane				Sumaryczny wskaźnik degradacji
	Ws1	Ws4	Ws5	Ws10	Wss
Min	-0.75	-1.08	-2.90	-0.53	-5.26
Max	3.00	3.84	6.03	5.03	4.83
Sytuacja bardzo zła	>1.5	>2	>3.5	>3	>2.5
Sytuacja zła	0-1.5	0-2	0-3.5	0-3	0-2.5
Sytuacja dobra	brak	(-0.5)-0	(-1)-0	brak	(-2.5)-0
Sytuacja bardzo dobra	<0	<-0.5	<-1	<0	<-2.5

Źródło: Opracowanie własne.

Po przeprowadzeniu analizy pod kątem wyznaczenia obszarów rewitalizacji miasta, wykonano dodatkowe analizy w celu sprawdzenia możliwości realizacji projektów z zakresu mieszkalnictwa. Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa oraz wytycznymi IZ analizę wykonano w oparciu o następujące wskaźniki:

Rysunek 3-3. Wskaźniki przyjęte do analizy w zakresie mieszkalnictwa.

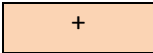
Lp.	Wskaźnik	Znaczenie wskaźnika	Kryterium
1.	W1 - wskaźnik pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia
2.	W3 – wskaźnik przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń
3.	W7 - wskaźnik zasobu mieszkaniowego	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 / do ogólnej liczby budynków	Porównywalnie niższy poziom wartości zasobu mieszkaniowego

Wyniki obliczeń przedstawiono w tabeli 3-4.

Interpretacja wyników.

Wartości referencyjne dla wybranych do analizy wskaźników przyjęto zgodnie z Wytycznymi³⁵ i zaprezentowano na końcu tabeli 3-4. Wartości te pochodzą ze statystyki publicznej oraz statystyk policyjnych i zostały uzgodnione z Komisją Europejską.

Każdy obliczona wartość wskaźnika ujednoliconego została poddany analizie w dwustopniowej skali, wskazującej czy dany obszar spełnia kryteria dofinansowania w zakresie mieszkalnictwa:

 – *Osiągnięta wartość spełnia wymagane kryteria (odchylenie powyżej wartości referencyjnej)*

 – *Osiągnięta wartość nie spełnia wymaganego kryterium (odchylenie poniżej wartości referencyjnej)*

Szczegółowe wyniki analizy w zakresie mieszkalnictwa przedstawiono w tabeli 3-4.

³⁵ Wytyczne w zakresie ..., op.cit., s.37.

Rysunek 3-4. Obliczona wartość wskaźnika w ramach mieszkalnictwa dla poszczególnych ulic miasta Niemodlin.

Nazwa ulicy	Liczba mieszkańców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednolicone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3*100	>55	>31.2	>91.2
Aleja Wolności	0.501	24	44	5	24	87.82	9.98	100.00	+	-	+
Grażyny Bacewicz	0.002	3	0	0	0	0.00	0.00	0.00	-	-	-
Boczna	0.010	6	1	0	6	100.00	0.00	100.00	+	-	+
Bohaterów Powstań Śląskich	0.533	85	116	14	85	217.64	26.27	100.00	+	-	+
Brzeska	0.097	28	18	0	28	185.57	0.00	100.00	+	-	+
Brzozowa	0.059	18	0	0	18	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Fryderyka Chopina	0.009	10	0	0	0	0.00	0.00	0.00	-	-	-
Daszyńskiego	0.122	19	12	3	19	98.36	24.59	100.00	+	-	+
Marii Dąbrowskiej	0.042	11	10	0	0	238.10	0.00	0.00	+	-	-
Dąbrowszczaków	0.020	7	0	1	7	0.00	50.00	100.00	-	+	+
Dębowa	0.083	18	6	1	18	72.29	12.05	100.00	+	-	+
Drzymały	0.178	22	40	5	22	224.72	28.09	100.00	+	-	+
Dworcowa	0.013	2	2	1	2	153.85	76.92	100.00	+	+	+
Gościewicka	0.020	4	0	4	3	0.00	200.00	75.00	-	+	-
Kilińskiego	0.147	20	33	5	19	224.49	34.01	95.00	+	+	+
Klonowa	0.028	5	0	0	5	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Jana Kochanowskiego	0.004	3	0	0	0	0.00	0.00	0.00	-	-	-
Marii Konopnickiej	0.006	4	0	0	0	0.00	0.00	0.00	-	-	-
Korfantego	0.211	50	15	2	47	71.09	9.48	94.00	+	-	+
Józefa Ignacego Kraszewskiego	0.031	12	0	0	0	0.00	0.00	0.00	-	-	-

Nazwa ulicy	Liczba mieszkańców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednoczone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3*100	>55	>31.2	>91.2
Krótką	0.035	7	11	1	7	314.29	28.57	100.00	+	-	+
Lipowa	0.140	41	15	2	41	107.14	14.29	100.00	+	-	+
Witolda Lutosławskiego	0.022	7	0	0	0	0.00	0.00	0.00	-	-	-
Lwicka	0.047	1	2	0	0	42.55	0.00	0.00	-	-	-
Lwowska	0.006	2	0	0	2	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Mickiewicza	0.218	19	13	1	19	59.63	4.59	100.00	+	-	+
Stanisława Moniuszki	0.065	18	0	0	15	0.00	0.00	83.33	-	-	-
Nowa	0.132	12	12	0	10	90.91	0.00	83.33	+	-	-
Opolska	0.558	60	98	28	57	175.63	50.18	95.00	+	+	+
Elizy Orzeszkowej	0.089	20	0	0	10	0.00	0.00	50.00	-	-	-
Osiedle Piastów	0.872	30	51	4	30	58.49	4.59	100.00	+	-	+
Parkowa	0.013	5	0	1	5	0.00	76.92	100.00	-	+	+
Podgórna	0.105	43	9	0	37	85.71	0.00	86.05	+	-	-
Podmiejska	0.016	5	4	0	4	250.00	0.00	80.00	+	-	-
Podwale	0.010	7	0	1	7	0.00	100.00	100.00	-	+	+
Polna	0.047	14	0	0	14	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Poprzeczna	0.036	1	1	0	1	27.78	0.00	100.00	-	-	+
Mikołaja Reja	0.212	5	8	0	5	37.74	0.00	100.00	-	-	+
Reymonta	0.444	41	27	1	30	60.81	2.25	73.17	+	-	-
Rynek	0.619	84	137	15	84	221.32	24.23	100.00	+	-	+
Henryka Sienkiewicza	0.012	5	0	0	5	0.00	0.00	100.00	-	-	+

Nazwa ulicy	Liczba mieszkańców w tys.	Ogólna liczba budynków	Wartości bezwzględne			Wskaźniki ujednolicone			Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną		
			W1	W3	W7	W1	W3	W7	Ws1	Ws3	Ws7
1	2	3	4	5	6	7=4/2	8=5/2	9=6/3*100	>55	>31.2	>91.2
Słowackiego	0.038	10	0	0	8	0.00	0.00	80.00	-	-	-
Sportowa	0.178	3	9	2	2	50.56	11.24	66.67	-	-	-
Spółdzielcza	0.017	1	0	0	1	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Szewska	0.047	3	16	1	3	340.43	21.28	100.00	+	-	+
Karola Szymanowskiego	0.051	11	0	1	6	0.00	19.61	54.55	-	-	-
Świętojańska	0.030	10	0	0	10	0.00	0.00	100.00	-	-	+
Tysiąclecia	0.076	3	4	2	3	52.63	26.32	100.00	-	-	+
Henryka Wieniawskiego	0.042	12	0	0	5	0.00	0.00	41.67	-	-	-
Wojska Polskiego	0.057	15	0	7	13	0.00	122.81	86.67	-	+	-
Wyzwolenia	0.144	34	2	0	25	13.89	0.00	73.53	-	-	-
Zamkowa	0.048	3	0	2	3	0.00	41.67	100.00	-	+	+
Zielona	0.021	7	1	0	3	47.62	0.00	42.86	-	-	-
Żeromskiego	0.140	11	3	1	11	21.43	7.14	100.00	-	-	+
700 lecia Niemodlina	0.195	6	0	5	6	0.00	25.64	100.00	-	-	+
Razem	6.898	907									

	10	11	12
Średnia	67.86	19.14	77.47
	13	14	15
Wskaźnik zgodnie z wartością referencyjną	> 55	> 31.2	> 91.2

Źródło: Opracowanie własne.

3.2. WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY.

Spośród 55 ulic miasta Niemodlina, poddanych analizie nasilenie negatywnych zjawisk, wyrażone dodatnią wartością sumarycznego wskaźnika degradacji w_{ssr} , występuje na 24 z nich. Stanowi to około 44% ogółu poddanych analizie ulic. Największe nasilenie zjawisk negatywnych, dla których wartość sumarycznego wskaźnika degradacji w_{ss} osiąga wartości „bardzo złe”, została osiągnięta dla 8 ulic miasta (14,5 % ogółu poddanych analizie ulic). Są to następujące ulice:

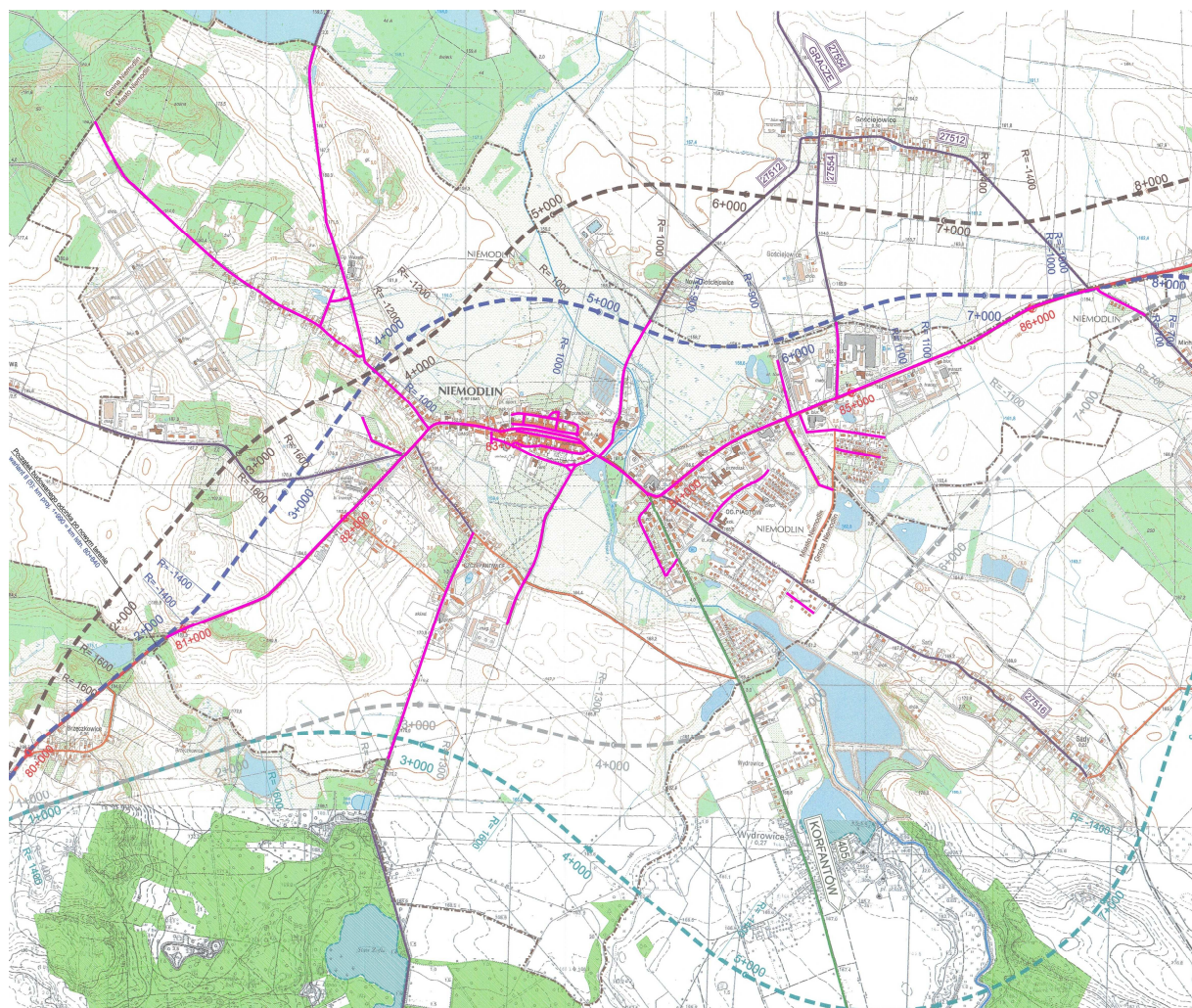
- Drzymały,
- Dworcowa,
- Gościejowicka,
- Kilińskiego,
- Krótka,
- Podwale,
- Szewska,
- Zamkowa.

Analiza rozkładu ulic, na których występuje nasilenie zjawisk negatywnych umożliwia wyznaczenie obszaru Śródmieścia, jako obszaru kryzysowego wymagającego wsparcia. Jest to również obszar ze średniowiecznym układem urbanistycznym wpisanym do rejestru zabytków, wskazany w pierwszym etapie wyboru obszarów rewitalizacji, jako niewymagający przeprowadzenia analizy wskaźnikowej.

Poza obszarem Śródmieścia, rozmieszczenie ulic o negatywnych czynnikach jest zróżnicowane i nie można wskazać konkretnych obszarów, w których na niewielkiej przestrzeni znajduje się skupisko ulic o negatywnych cechach.

Na rysunku 3-1 zaprezentowano graficznie wyniki analizy wskaźnikowej, kolorem fioletowym oznaczono ulice dla których wartość sumarycznego wskaźnika degradacji jest większa od 0.

Rysunek 3-5. Prezentacja graficzna wyników analizy wskaźnikowej na planie miasta Niemodlin.

Źródło: Opracowanie własne.

Ze względu na ograniczony okres wdrażania LPR oraz możliwości finansowe i organizacyjne realizacji projektów wytypowano jeden obszar kryzysowy, w których występuje duże nasilenie problemów społecznych oraz zamieszkuje go relatywnie duża liczba osób – 1200 osób, tj. 17,4% ogółu liczby mieszkańców miasta.

Wyboru obszarów kryzysowych dokonano w oparciu o przedstawione powyżej wyniki analizy oraz zebrane w trakcie trwania konsultacji społecznych karty potencjalnych przedsięwzięć przez uprawnionych beneficjentów³⁶, tj.:

- Jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne wykonujące zadania jednostek samorządu terytorialnego.
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.
- Szkoły wyższe.

³⁶ Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013. Wersja nr 6. Opole, luty 2009 r.

- Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa.
- Podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).
- Pozostałe podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych.
- Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność non profit w obszarze objętym wsparciem w ramach działania.
- Kościoły, związki wyznaniowe.
- Spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe.

Na tej podstawie dokonano wyboru obszaru kryzysowego przewidzianego do rewitalizacji:

1. Obszar - **Śródmieście** – obejmujący ulice: Rynek, Kilińskiego, Drzymały, Podwale, Spółdzielczą, Lwicką, Szewską, Lompy, Strażacką, Poprzeczną, Krótką, Szkolną, Zamkową oraz część ul. Bohaterów Powstań Śląskich.

Wyjaśnienia wymagają ujęte w obszarze ulice: Spółdzielcza, Lompy, Lwicka, Popreczna, Szkolna.

Ulice Spółdzielczą, Lompy i Szkolna stanowią tylko uzupełnienie układu urbanistycznego Śródmieścia - krótkie połączenia poprzeczne głównych ulic Śródmieścia. Przy tych ulicach nie są zlokalizowane budynki mieszkalne, a tym samym nie było możliwe wyznaczenie wskaźników degradacji.

Ulice Lwicka i Popreczna są również krótkimi ulicami poprzecznymi uzupełniającymi układ urbanistyczny Śródmieścia. Zamieszkuje je stosunkowo mała liczba mieszkańców – 83 osoby. Obliczone wskaźniki dla tych ulic są ujemne, jednak znajdują się one w bezpośrednim sąsiedztwie ulic o bardzo złej sytuacji, tj. ulic Kilińskiego i Drzymały. Włączenie ich do obszaru kryzysowego zapewni możliwość przeprowadzenia kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze Śródmieścia.

W ramach działania 6.1 kwalifikujące się do dofinansowania są przedsięwzięcia w zakresie:

- Zagospodarowania zdegradowanych przestrzeni w tkance urbanistycznej miast z przeznaczeniem na funkcje publiczne, takie jak: place, ulice, ciągi komunikacji pieszej i rowerowej, parki, skwery, zieleńce, aleje, place zabaw, tereny sportowe, zbiorniki wodne.
- Uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych, tj. w szczególności: placów, ulic, parków, skwerów, zieleńców, placów zabaw, terenów sportowych, zbiorników wodnych.
- Porządkowania historycznych centrów miast w strefach ochrony konserwatorskiej poprzez odtworzenie, przebudowę lub uzupełnienie zabudowy (w tym także rozbiórki obiektów dysharmonizujących), wraz z nadaniem powyższym obiektom funkcji gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, turystycznych lub kulturowych.

- Robót budowlanych w obiektach użyteczności publicznej, w celu przystosowania ich do pełnienia funkcji gospodarczych, szkoleniowych, edukacyjnych, turystycznych, kulturowych, społecznych wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem.
- Prac restauratorskich i konserwatorskich budynków ujętych w rejestrze zabytków oraz budynków o potwierdzonej wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym (ujęte w ewidencji zabytków), w tym ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne, edukacyjne, turystyczne lub kulturalne, przyczyniające się do tworzenia miejsc pracy.
- Tworzenia stref bezpieczeństwa w celu zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast, w tym: budowa lub remont oświetlenia, zakup i instalacja systemów monitoringu ulicznego.
- Wymiany lub modernizacji zdegradowanej infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych, w zakresie:
 - infrastruktury drogowej (drogi gminne, powiatowe, ulice prowadzące do dzielnic mieszkalnych, drogi osiedlowe, skrzyżowania łączące różne rodzaje dróg oraz małe obiekty inżynieryjne, chodniki, przejścia dla pieszych, ścieżki rowerowe, parkingi, oświetlenie);
 - sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, sieci ciepłowniczej lub energetycznej - jedynie jako elementów projektu zintegrowanego;
- Inwestycji bezpośrednio w tkankę mieszkaniową dotyczące renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj.:
 - odnowienie zewnętrznych elementów strukturalnych budynku (dachy, fasady, okna i drzwi w fasadzie, zewnętrzne/wewnętrzne klatki schodowe i korytarze, windy);
 - działania w zakresie oszczędności energetycznej;
 - instalacje techniczne budynku.

Dla projektów z zakresu mieszkalnictwa możliwe są do realizacji zadania tylko na 3 ulicach, dla których wartości wszystkich wskaźników analizy zostały przekroczone, tj.:

- Dworcowa,
- Kilińskiego,
- Opolska.

Spośród tych ulic tylko ulica Kilińskiego znajduje się w obszarze kryzysowym, co umożliwia uprawnionym beneficjentom realizację projektów z zakresu mieszkalnictwa na tej ulicy. Pozostałe dwie ulice znajdują się poza obszarem rewitalizacji.

3.4. OPIS POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW REWITALIZACJI.

I. Nazwa Obszaru	Śródmieście
II. Zasięg geograficzny obszaru	ul. Rynek, Kilińskiego, Drzymały, Podwale, Spółdzielcza, Lwicka, Szewska, Lompy, Strażacka, Poprzeczna, Krótka, Szkolna, Zamkowa, część ul. Bohaterów Powstań Śląskich
III. Charakterystyka obszaru	
Tereny Śródmieścia z zabytkowym rynkiem, unikatowym w skali krajowej – wydłużonym (wrzecionowatym), stanowiącym poszerzenie arterii przelotowej ze wschodu ku zachodowi, zamkniętego od zachodu kościołem parafialnym, a od wschodu zespołem zamkowym, ze skoncentrowanymi tu usługami ogólnomiejskimi. Dwie ulice równoległe do Rynku ograniczające miasto od południa i północy, połączone są z rynkiem nieregularnie rozmieszczonymi uliczkami poprzecznymi. Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji wynosi 1200 osób.	
IV. Wiodące funkcje obszaru	Mieszkaniowa, Usługowa, Społeczna
V. Podstawowe cechy obszaru - Śródmieście wskazujące na realizację kryteriów wyboru obszaru rewitalizacji	
Obszar śródmieścia objęty jest obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonym 30.09.1999 r. Nr uchwały RM XII/96/99. Średniowieczny układ urbanistyczny śródmieścia Niemodlina jest również wpisany do rejestru zabytków, a w związku z tym objęty jest rygorami ochrony konserwatorskiej, wynikającymi z Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o Ochronie Zabytków i Opiece nad Zabytkami (Dz. U. nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami). W obszarze istnieje 150 budynków, z czego 148 zostało wybudowanych przed rokiem 1989. Wskaźnik wydajności energetycznej budynków, w odniesieniu do kryterium wg Rozporządzenia 1828/2006 - niskiego poziomu wydajności energetycznej budynków, liczony liczbą budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków, wynosi 98,67 %. Jest to teren Śródmieścia, reprezentacyjna część miasta, charakteryzująca się złą sytuacją głównie w sferze przestrzennej i społecznej. Obszar Śródmieścia charakteryzuje się bardzo złym stanem infrastruktury drogowej. Uliczki nie posiadają chodników, oświetlenia a często również nawierzchni utwardzonej. Obszar charakteryzuje wysoki wskaźnik poziomu ubóstwa i wykluczenia, wysoka stopa długotrwałego bezrobocia, wysoki poziom przestępczości i wykroczeń – głównie wandalizm i niszczenie mienia społecznego, zwłaszcza w godzinach wieczornych. Obszar ten posiada istotny potencjał rozwojowy, wynikający zarówno z obecności terenów o wysokich walorach kulturowych, jak i z powodu skupienia na tym terenie obiektów usługowych dla mieszkańców miasta. Obszar ten wymaga poprawy stanu zarówno w zakresie istniejącej infrastruktury, jak	

i jakości obiektów budowlanych, gdyż jego użyteczność, zarówno dla mieszkańców jak i turystów pozostaje zaniżona.	
VI. Podstawowe cele działań rewitalizacyjnych w obszarze – Śródmieście	Celem strategicznym jest odnowa przestrzenna, społeczna, gospodarcza i ekonomiczna wydzielonych obszarów miasta Niemodlin, poprzez realizację zadań mających przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenia ładu przestrzennego oraz ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych.
VII. Rewitalizacja w sferze przestrzennej	
Problemy w sferze przestrzennej	Jest to obszar tzw. „brudnego miasta”, czyli teren sprzyjający powstawaniu zjawisk patologicznych³⁷. Niepełne i patologiczne wykorzystanie przestrzeni publicznej. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura drogowa w obrębie rynku, a w zasadzie brak dróg utwardzonych, większość uliczek jest w fatalnym stanie, są to dosłownie drogi polne. Drogi są pozbawione chodników, oświetlenia ulicznego, co w znaczący sposób zagraża bezpieczeństwu mieszkańcom. Brak miejsc parkingowych oraz monitoringu. Zdegradowane elewacje większości budynków, brak stref ogólnego wypoczynku i rekreacji, zużyta mała infrastruktura sprawiają ponure wrażenie, są przygnębiające, nie pobudzają mieszkańców do aktywności i woli zmiany istniejącego stanu. Skala zjawiska jest duża i powoduje apatię społeczną.
Cele w sferze przestrzennej	Likwidacja zjawisk patologicznych tworząca podstawy do rozwoju podstawowych funkcji centrum miasta. Poprawa estetyki otoczenia obszaru. Poprawa wykorzystania istniejącej przestrzeni publicznej. Poprawa wizerunku przestrzennego miasta Niemodlin.

³⁷ Knowls P, Designing out of crime, the cost of policing new urbanism, www.operationscorpions.org.uk

Planowane działania rewitalizacyjne w sferze przestrzennej	Zagospodarowanie zdegradowanego terenu, w szczególności przestrzeni niezabudowanych. Podjęcie działań w zakresie rewitalizacji przestrzeni publicznej i zwiększenie przepustowości komunikacyjnej miasta. Wykorzystanie walorów przestrzennych obszarów Śródmieścia Niemodlina. Renowacja obiektów zabytkowych. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych.
VIII. Rewitalizacja w sferze gospodarczej	
Problemy w sferze gospodarczej	Niepełne wykorzystanie potencjału turystycznego i gospodarczego miasta.
Cele w sferze gospodarczej	Poprawa bazy ekonomicznej miasta poprzez zwiększenie użyteczności przestrzeni publicznej. Wspieranie i promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.
Planowane działania rewitalizacyjne w sferze gospodarczej	Intensyfikacja działań na rzecz przyciągnięcia nowych inwestorów. Stworzenie lepszych warunków do działalności inwestorów z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Współpraca z podmiotami gospodarczymi w podejmowaniu działań mających na celu promocję gospodarczą miasta. Promocja i informacja w zakresie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych przez przedsiębiorców.
IX. Rewitalizacja w sferze społecznej	
Problemy w sferze społecznej	Powstanie w mieście stref o szczególnym zagrożeniu przestępczością. Niski poziom wykształcenia mieszkańców miasta. Wysoki poziom bezrobocia. Szeroki zakres zjawiska wykluczenia społecznego.
Cele w sferze społecznej	Ograniczenie poziomu przestępczości i wykroczeń. Rozwój edukacyjny dzieci i młodzieży. Ograniczenie obszaru objętego szerokim zakresem pomocy społecznej. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

Planowane działania rewitalizacyjne w sferze społecznej	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miasta poprzez budowę oświetlenia oraz stałego monitoringu niebezpiecznych obszarów miasta. Realizacja bezpłatnych zajęć wyrównawczych dla uczniów z problemami w nauce oraz organizacja dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, wyjazdów edukacyjnych i warsztatów. Doposażenie obiektów edukacyjnych w materiały i pomoce dydaktyczne. Rozwój aktywnych form integracji społecznej, aktywizacja zawodowa, zwiększenie motywacji do działania, podniesienie poczucia własnej wartości i zaufania we własne siły, nabycie lub zwiększenie kwalifikacji zawodowych.

X. UPROSZCZONE KARTY PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ W OBSZARZE – Śródmieście	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Rewitalizacja ulic Śródmieścia Niemodlina
Inwestor:	Gmina Niemodlin ul. Bohaterów Powstań Śląskich 37 49-100 Niemodlin
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	W ramach projektu przewiduje się budowę dróg, przebudowę dróg, wykonanie kanalizacji deszczowej, budowę oświetlenia celem poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, wyburzenie „starej kaflarni”, budowę miejsc parkingowych, zagospodarowanie skwerów zielonych oraz budowę zintegrowanej sieci do monitoringu (kamery, sieć, centrum monitoringowe). Produkty projektu 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 Rezultaty projektu: 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100% - 19 ha 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 438 000/rok. 3. Liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach

	rewitalizowanych – 112 szt. 4. Liczba jednostek prowadzących działalność szkoleniową i edukacyjną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 8 szt. 5. Liczba jednostek prowadzących działalność kulturalną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 3 szt. 6. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 14 szt.
Uzasadnienie realizacji inwestycji	Projekt zlokalizowany jest w zabytkowej części miasta Niemodlina, w obrębie północnej i południowej pierzei unikatowego w skali krajowej wydłużonego rynku (wrzecionowaty), stanowiący poszerzenie arterii przelotowej ze wschodu ku zachodowi, zamknięty od zachodu kościołem parafialnym, a od wchodu zespołem zamkowym. Znaczącym problem jest niedostatecznie rozwinięta infrastruktura drogowa w obrębie rynku, a w zasadzie brak dróg utwardzonych, większość uliczek jest w fatalnym stanie, są to dosłownie drogi polne. Drogi te są pozbawione chodników, oświetlenia ulicznego, co w znaczący sposób zagraża bezpieczeństwu mieszkańcom, tym bardziej, że ulice te stanowią centrum rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza usług dla ludności. W Rynku dominuje również drobna przestępczość, szczególnie w godzinach wieczornych. Konieczne jest zatem doprowadzenie do poprawy zagospodarowania przestrzennego, służyć temu będzie min. wyburzenie tzw. „starej kaflarni”- obiektu, które ze względu na stan znacznego zniszczenia zagraża uczestnikom życia w mieście. Niezbędne jest przywrócenie wartości estetycznej Północnej i Południowej pierzei rynku, obszary o niezwykłych walorach historycznych i unikatowych zabytkach architektonicznych np. zabytkowe mury miejskie. W ramach projektu zostaną również zabezpieczone miejsca parkingowe oraz skwery zielone. Poprawa zagospodarowania przestrzennego Północnej i Południowej pierzei Rynku

	w perspektywie budowy obwodnicy Niemodlina i wyprowadzenia ciężarowego ruchu samochodowego poza miasto stanowi doskonałą podstawę do rozwoju oraz zmian funkcjonowania centrum Niemodlina.
Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)	styczeń 2010 – grudzień 2011
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Gmina Niemodlin.
Przewidywany łączny koszt inwestycji	5 920 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne: - 888 tys zł - 15% Dofinansowanie z EFRR - 5 032 tys. zł – 85 % Poziom dofinansowania zostanie wyliczony od maksymalnego pułapu dofinansowania 85 % na podstawie analizy luki finansowej.

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Przebudowa dachu i remont elewacji w kamienicy Rynek 7
Inwestor:	Wspólnota Mieszkaniowa Rynek 7
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	W ramach projektu przewiduje się wymianę dachu wraz z więźbą dachową, remont elewacji oraz części wspólnych. Produkty projektu 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 2. Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ wyposażonych obiektów pozostałej infrastruktury społecznej – 1 szt. Rezultaty projektu: 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100% - 19 ha 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 438 000/rok. 3. Liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych – 112 szt.

	4. Liczba jednostek prowadzących działalność szkoleniową i edukacyjną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 8 szt. 5. Liczba jednostek prowadzących działalność kulturalną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 3 szt. 6. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 14 szt.
Uzasadnienie realizacji inwestycji	Oficyna przy ulicy Rynek 7, z XIX w. z elementami zabytkowymi (sztukateria, gzymsy, łuki) w strefie objętej ochroną zabytków, jest cennym elementem architektury Niemodlina, wymaga jednak przebudowy dachu i remontu elewacji.
Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)	styczeń 2010 – grudzień 2010
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Współwłasność.
Przewidywany łączny koszt inwestycji	240 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne: - 240 tys. zł - 100%

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Termomodernizacja budynku Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Niemodlinie przy ulicy Zamkowej
Inwestor:	Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Niemodlinie
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	W ramach projektu przewiduje się termomodernizację budynku, wraz z modernizacją dachu oraz przebudową kotłowni i likwidacją niskiej emisji. Produkty projektu 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 2. Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ wyposażonych obiektów pozostałej infrastruktury społecznej – 1 szt.

	Rezultaty projektu: 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100% - 19 ha 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 438 000/rok. 3. Liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych – 112 szt. 4. Liczba jednostek prowadzących działalność szkoleniową i edukacyjną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 8 szt. 5. Liczba jednostek prowadzących działalność kulturalną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 3 szt. 6. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 14 szt.
Uzasadnienie realizacji inwestycji	Budynek Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Niemodlinie wymaga przeprowadzenia kompleksowej termomodernizacji wraz z ociepleniem i wymianą dachu oraz wymiana stolarki okiennej. Konieczna jest również eliminacja niskiej emisji poprzez modernizację kotłowni oraz zastosowania ekologicznych źródeł ciepła. Stan obecny stolarki okiennej i dachu jest niezadawalający, powoduje znaczny ubytek ciepła, a tym samym wzrost zanieczyszczeń atmosfery poprzez nadmierną jej produkcję. Dach budynku charakteryzuje się znacznymi ubytkami (dosłownie pacjentom kapie na głowę). W związku z tym konieczne jest podjęcie kompleksowych działań w kierunku likwidacji tego problemu oraz podnoszenie jakości i standardu usług medycznych.
Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)	styczeń 2011 – grudzień 2012
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Własność.

Przewidywany łączny koszt inwestycji	2 830 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne: - 424,5 tys. zł - 15% Dofinansowanie z EFRR - 2 405,5 tys. zł – 85 % Poziom dofinansowania zostanie wyliczony od maksymalnego pułapu dofinansowania 85 % na podstawie analizy luki finansowej.

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Zabezpieczenie obiektów na terenie kompleksu zamkowego w Niemodlinie.
Inwestor:	Fundacja Zamku Książąt Niemodlińskich
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	W ramach projektu przewiduje się zabezpieczenie obiektów wchodzących w skład zabytkowego kompleksu zamkowego w Niemodlinie przed degradacją. Produkty projektu 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 2. Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ wyposażonych obiektów pozostałej infrastruktury społecznej – 1 szt. Rezultaty projektu: 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100% - 19 ha 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 438 000/rok. 3. Liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych – 112 szt. 4. Liczba jednostek prowadzących działalność szkoleniową i edukacyjną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 8 szt. 5. Liczba jednostek prowadzących działalność kulturalną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 3 szt. 6. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 14 szt.

Uzasadnienie realizacji inwestycji	Kompleks zamkowy jest najcenniejszym zabytkiem architektury na terenie gminy Niemodlin. W skład kompleksu wchodzi zamek - wielka, późnorennesansowa rezydencja otoczona zabudowaniami przyzamkowymi. Wiedzie do niego budynek bramny z drugiej połowy XVIII wieku, a wieża prowadzi na dziedzińcu zamkowy. Budowla wzniesiona została w kilku etapach: w latach 1573 – 1577 oraz 1589 - 1592, a ostatecznie w roku 1610. Zachowana pełna zabudowa zamku czteroskrzydłowego wokół prostokątnego dziedzińca otoczonego arkadami powtarza znany z innych przykładów późnorennesansowy typ wielkiej rezydencji. Właściciel obiektu pozyskuje fundusze, celem adaptacji budowli na Centrum Szkoleniowe. Konieczne jest jednak stałe zabezpieczenie budynków wchodzących w skład kompleksu przed degradacją w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków.
Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)	styczeń 2010 – grudzień 2013
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Własność.
Przewidywany łączny koszt inwestycji	420 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne: - 200 tys. zł Inne źródła: - 220 tys. zł

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Gminne Centrum Informacji Turystycznej i Rozwoju Przedsiębiorczości.
Inwestor:	Gmina Niemodlin
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	W ramach projektu przewiduje się organizację i wyposażenie interaktywnego Gminnego Centrum Informacji Turystycznej i Rozwoju Przedsiębiorczości. Produkty projektu 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 2. Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ wyposażonych obiektów pozostałej infrastruktury społecznej – 1 szt.

	Rezultaty projektu: 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100% - 19 ha 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 438 000/rok. 3. Liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych – 112 szt. 4. Liczba jednostek prowadzących działalność szkoleniową i edukacyjną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 8 szt. 5. Liczba jednostek prowadzących działalność kulturalną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 3 szt. 6. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 14 szt.
Uzasadnienie realizacji inwestycji	Z przeprowadzonych badań wynika, iż konieczne jest utworzenie w Niemodlinie informacji turystycznej, która prowadziłyby profesjonalne usługi informacyjne w zakresie atrakcji turystycznych, kulturalnych oraz inicjatyw społecznych gminy Niemodlin. Działalność biura połączona będzie również z inicjatywami na rzecz przedsiębiorców, informowaniem na temat możliwości współfinansowania projektów z źródeł zewnętrznych, ofert szkoleniowych itd.
Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)	styczeń 2010 – grudzień 2010
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Własność.
Przewidywany łączny koszt inwestycji	60 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne: - 35 tys. zł Dofinansowanie z PROW: - 25 tys. zł

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Renowacja dachu i elewacji zewnętrznej Kościoła pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Niemodlinie.
Inwestor:	Parafia Rzymsko – Katolicka pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Niemodlinie
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	Celem projektu jest kompleksowa renowacja zewnętrznych elementów kościoła parafialnego w Niemodlinie, a zwłaszcza wymiana pokrycia dachowego oraz renowacja elewacji, z zastosowaniem osuszenia ścian, wymiana rynien. Produkty projektu 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 2. Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ doposażonych obiektów pozostałej infrastruktury społecznej – 1 szt. Rezultaty projektu: 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100% - 19 ha 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 438 000/rok. 3. Liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych – 112 szt. 4. Liczba jednostek prowadzących działalność szkoleniową i edukacyjną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 8 szt. 5. Liczba jednostek prowadzących działalność kulturalną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 3 szt. 6. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 14 szt.
Uzasadnienie realizacji inwestycji	Kościół w Niemodlinie po raz pierwszy wzmiankowany jest w 1228 r., a po nadaniu praw miejskich figuruje od 1290 r. jako kościół parafialny. Od 1389 do 1810 r. świątynia

	niemodlińska była kościołem kolegiackim. Kościół wzniesiony w stylu gotyckim z przekształceniami barokowymi. W prezbiterium znajduje się ołtarz główny z obrazem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny z fragmentami regencyjnymi, rokokowymi, a także dwie rzeźby św. Piotra i Pawła. Obecny ołtarz główny został ufundowany w 1822 roku. Fundatorami byli hrabia Fryderyk Prashma, proboszcz Ilgner, częściowo skorzystano także z fundacji hrabiny Joanny Prashma. Centralnym elementem ołtarza jest obraz Matki Bożej Wniebowziętej, kopia obrazu Guida Reniego. Kościół od strony północnej i wschodniej otoczony jest murem ceglanym uzupełnionym kamiennym (XVIII w.). Na placu przed kościołem znajduje się zabytkowa latarnia z początku XX wieku. Budynek stanowi istotny element w architekturze miasta, decyduje jego historii i tożsamości mieszkańców. Niepokojący jest zwłaszcza stan budynku, a zwłaszcza pokrycia dachowego i elewacji. Dach wykazuje liczne ubytki, natomiast elewacja posiada liczne spękania i ślady wilgoci.
Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)	styczeń 2009 – grudzień 2010
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Własność.
Przewidywany łączny koszt inwestycji	630 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne: - 390 tys. zł Inne źródła: - 240 tys. zł

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Mobilna szkoła
Inwestor:	Gmina Niemodlin ul. Bohaterów Powstań Śląskich 37 49-100 Niemodlin
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	Projekt realizowany w ramach Priorytetu IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki dla Poddziałania 9.1.2 Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym

	dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych. W ramach projektu w szkołach, na terenie miasta Niemodlina, przewidziano realizację bezpłatnych zajęć wyrównawczych dla uczniów z problemami w nauce, urozmaicenie oferty edukacyjnej poprzez dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, wyjazdy edukacyjne i warsztaty przygotowujące do funkcjonowania na rynku pracy. Dodatkowo szkoły zostaną wyposażone w materiały i pomoce dydaktyczne do zajęć przykładowo tablice interaktywne, sprzęt komputerowy. Produkty projektu 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 2. Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ doposażonych obiektów pozostałej infrastruktury społecznej – 1 szt. Rezultaty projektu: 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100% - 19 ha 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 438 000/rok. 3. Liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych – 112 szt. 4. Liczba jednostek prowadzących działalność szkoleniową i edukacyjną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 8 szt. 5. Liczba jednostek prowadzących działalność kulturalną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 3 szt. 6. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 14 szt.
Uzasadnienie realizacji inwestycji	Analizując problemy w obszarze edukacji dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych, dla których organ prowadzący stanowi Gmina Niemodlin można stwierdzić, że konieczne jest wsparcie uczniów wykazujących problemy w nauce,

	wynikające z przyczyn psycho – rozwojowych lub społecznych. Z drugiej strony niezbędne jest wzmacnianie kompetencji kluczowych, zwłaszcza w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych, nauki języka obcego, technik IT oraz kreowania postaw przedsiębiorczości, ze względu na szczególne ich znaczenie dla przyszłego funkcjonowania na rynku pracy. Eliminacja barier rozwojowych wymaga przede wszystkim przeprowadzenia odpowiedniej diagnozy psychologicznej i pedagogicznej, prowadzenie zajęć wyrównawczych i kompensacyjnych, a także korzystanie ze wsparcia odpowiednich specjalistów, przykładowo logopedy. W przypadku młodzieży gimnazjalnej ważne jest przygotowanie do wyboru ścieżki zawodowej, przede wszystkim zapoznanie z ofertą edukacyjną opolskich szkół, możliwością rozwoju zawodowego i dokonywania świadomych wyborów w tym obszarze. Zwłaszcza niepokojącym zjawiskiem w Gminie Niemodlin jest są wyniki, jakie uczniowie osiągają na egzaminach w trakcie kolejnych szczebli edukacyjnych. Z analizy egzaminu gimnazjalnego w roku 2007 wynika, iż średnia punktów wyniosła 23,95 przy średniej wojewódzkiej 27,7 i średniej krajowej 28,3. Zwłaszcza niepokojące są wyniki z części matematyczno – przyrodniczej, których średnia wyniosła 21,1 przy średniej krajowej 25,3, co oznacza, że uczniowie w tej części zdają testy na poziomie niskim! W Gminie 8,9 procent mieszkańców posiada wykształcenie wyższe, z tym że na obszarach poza miastem Niemodlin zaledwie 4,4 procent, w związku z tym konieczne jest wzmacnianie aspiracji edukacyjnych. Rozwój edukacyjny uczniów jest powiązany ze stopniem bezrobocia w Gminie Niemodlin, które w zasadniczy sposób wpływa na występowanie ubóstwa. Bezrobocie stało się najistotniejszym czynnikiem sprawczym szybkiej degradacji ekonomicznej rodziny w gminie wpływając na rozrost biedy. Konsekwencją braku pracy jest nie tylko zubożenie i nieuczestniczenie w życiu społeczno-zawodowym, ale także wzrost patologii społecznych. Zasadniczo wysoki jest zwłaszcza

	procent bezrobocia wśród kobiet, które wynosi 61%. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemodlinie wynika, iż 16,1 % mieszkańców gminy korzysta z pomocy społecznej. Wśród korzystających z pomocy przeważają rodziny z dziećmi, zwłaszcza niepełne i wielodzietne. Do negatywnych zjawisk, które mają wpływ na funkcjonowanie rodziny należy alkoholizm oraz idąca za tym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i powielanie specyficznego modelu życia. Dla dzieci pochodzących z tych rodzin uczestnictwo w projekcie to szansa na rozwój edukacyjny i społeczny.
Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)	styczeń 2010 – grudzień 2013
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Nie dotyczy.
Przewidywany łączny koszt inwestycji	400 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne: - 60 tys. zł - 15% Środki EFS: - 340 tys. zł – 85%

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Upowszechnienie edukacji przedszkolnej w Gminie Niemodlin
Inwestor:	Gmina Niemodlin ul. Bohaterów Powstań Śląskich 37 49-100 Niemodlin
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	W ramach projektu przewiduje się utworzenie dodatkowego oddziału przedszkolnego w Publicznym Przedszkolu w Niemodlinie. Wydłużenie godzin otwarcia, wzbogacenie oferty edukacyjnej, poprzez organizację dodatkowych zajęć min. z języka angielskiego i rytmiki. W oddziale integracyjnym dla dzieci niepełnosprawnych dogoterapia. Kompleksowa diagnoza przez logopedę. Produkty projektu 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1

	Rezultaty projektu: 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100% - 19 ha 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 438 000/rok. 3. Liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych – 112 szt. 4. Liczba jednostek prowadzących działalność szkoleniową i edukacyjną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 8 szt. 5. Liczba jednostek prowadzących działalność kulturalną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 3 szt. 6. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 14 szt.
Uzasadnienie realizacji inwestycji	Zgodnie z psychologią rozwojową dziecka etap edukacji przedszkolnej stanowi jeden z najważniejszych w jego rozwoju psychospołecznym. Decyduje o kształtowaniu się osobowości, nabywania różnorodnych doświadczeń i umiejętności. Wychowanie w przedszkolu stanowi podstawę dla prawidłowego, indywidualnego rozwoju dziecka jak i dla przygotowania do podjęcia nauki w szkole oraz wyeliminowania barier zarówno edukacyjnych, jak i społecznych. Edukacja przedszkolna daje podstawy nabywania umiejętności na wyższych szczeblach edukacji, decyduje również o sukcesach lub niepowodzeniach szkolnych. Analizując stopień upowszechniania edukacji w Gminie Niemodlin (gmina miejsko - wiejska do 25 tys. mieszkańców) na podstawie danych opracowanych przez Zespół Ekonomiczno - Finansowy Oświaty stwierdza się, iż obecnie w edukacji przedszkolnej uczestniczy zaledwie 67% dzieci w wieku 3 - 6 lat. Jest to wskaźnik niekorzystny porównując ze średnią województwa opolskiego wynoszącą ponad 80 %. Niekorzystny jest zwłaszcza wskaźnik uczestnictwa dzieci w wieku 3 - 5 lat, który

	wynosi 57 %. W gminie Niemodlin w roku szkolnym 2007/2008 wykorzystano jedynie 88 % dostępnych miejsc w przedszkolach. Zaledwie 15 % dzieci uczestniczących w edukacji przedszkolnej korzysta z dodatkowych zajęć edukacyjnych typu języki obce, rytmika, tańce. Niski stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej wynika przede wszystkim z niedostatecznej świadomości rodziców, co do jej dla rozwoju dziecka i odpowiedniego przygotowania do edukacji szkolnej. Wynika również ze znacznego stopnia bezrobocia w Gminie Niemodlin, które jest powiązane w sposób istotny z występowaniem ubóstwa. Bezrobocie stało się najistotniejszym czynnikiem sprawczym szybkiej degradacji ekonomicznej rodziny w gminie wpływając na rozrost biedy. Konsekwencją braku pracy jest nie tylko zubożenie i nieuczestniczenie w życiu społeczno-zawodowym, ale także wzrost patologii społecznych. Zasadniczo wysoki jest zwłaszcza procent bezrobocie wśród kobiet, które wynosi 61%. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemodlinie wynika, iż 16,1 % mieszkańców gminy korzysta z pomocy społecznej. Wśród korzystających z pomocy przeważają rodziny z dziećmi, zwłaszcza niepełne i wielodzietne. Do negatywnych zjawisk, które mają wpływ na funkcjonowanie rodziny należy alkoholizm oraz idąca za tym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Dla dzieci pochodzących z tych rodzin uczestnictwo w edukacji przedszkolnej to szansa na rozwój edukacyjny i społeczny.
Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)	styczeń 2010 – grudzień 2013
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Nie dotyczy.
Przewidywany łączny koszt inwestycji	400 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne: - 400 tys. zł - 100%

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Wzrost kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemodlinie
Inwestor:	Gmina Niemodlin / Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemodlinie
Zakres rzeczowy / proponowane wskaźniki osiągnięcia celu	Celem projektu jest rozwój aktywnych form integracji społecznej, aktywizacja zawodowa, zwiększenie motywacji do działania, podniesienie poczucia własnej wartości i zaufania we własne siły, nabycie lub zwiększenie kwalifikacji zawodowych klientów korzystających z pomocy społecznej, nie pracujących, a będących w wieku aktywności zawodowej. W ramach projektu zostanie zorganizowane poradnictwo i wsparcie indywidualne oraz grupowe w zakresie: - treningu umiejętności psycho-społecznych, - warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, - indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym i psychologiem, - kreowanie własnego wizerunku. Produkty projektu 1. Liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 2. Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ wyposażonych obiektów pozostałej infrastruktury społecznej – 1 szt. Rezultaty projektu: 1. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich: 1 obszar w 100% - 19 ha 2. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru – 438 000/rok. 3. Liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych – 112 szt. 4. Liczba jednostek prowadzących działalność szkoleniową i edukacyjną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 8 szt. 5. Liczba jednostek prowadzących działalność kulturalną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 3 szt.

	6. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym – 14 szt.
Uzasadnienie realizacji inwestycji	Brak stałych dochodów (brak pracy, świadczeń społecznych) lub niskie dochody miały wpływ w głównej mierze na liczbę rodzin zgłaszających się o wsparcie z pomocy społecznej. Dzieje się tak głównie w przypadku osób otrzymujących wynagrodzenie na poziomie najniższej płacy krajowej. Często zdarza się, w przypadku rodzin wielodzietnych (troje i więcej dzieci), że rodzice pracują, ale ich dochody pozwalają na pokrycie minimalnych wydatków. Rodziny wielodzietne i niepełne stanowią grupę najbardziej zagrożoną niedostatkiem. Zatrudnienie rodzica, nie zapewnia ochrony przed ubóstwem. Niedostatek materialny sprawia, że rodziny wielodzietne ograniczają kształcenie dzieci z powodu trudności finansowych i wysokich kosztów. W ten sposób dokonuje się powielanie przez dzieci poziomu wykształcenia, statusu zawodowego i materialnego rodziców (tzw. „syndrom dziedziczenia biedy”). Niepokojący jest fakt zgłaszania się o pomoc coraz większej liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno - rentowe oraz wzrastająca liczba rodzin niepełnych. Jest to skutek otrzymywanych zbyt niskich świadczeń w stosunku do aktualnych kosztów utrzymania i leczenia. Głównym powodem ubiegania się rodzin i osób o pomoc jest ubóstwo, które jest spowodowane bezrobociem, długotrwałą chorobą lub niepełnosprawnością jednego z członków rodziny.
Okres realizacji (łącznie z opracowaniem dokumentacji)	styczeń 2010 – grudzień 2013
Własność gruntów/obiektów niezbędnych do realizacji	Nie dotyczy.
Przewidywany łączny koszt inwestycji	1 000 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne: - 1 000 tys. zł - 100%

Rozdział 4. PLAN FINANSOWY I HIERARCHIZACJA ZADAŃ PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI.

Realizacja LPR miasta Niemodlin może być finansowana z następujących źródeł:

1. Środki własne budżetu miasta,
2. Fundusze strukturalne Unii Europejskiej,
3. Środki własne innych podmiotów w tym spółdzielni i jednostek samorządu terytorialnego,
4. Środki WFOŚiGW,
5. Środki Ministra Kultury.

Wskazane w Programie działania stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe wskazanych projektów ze środków funduszy strukturalnych oraz programów wspólnotowych. Bezwzględny priorytet w realizacji otrzymają projekty dofinansowane z funduszy strukturalnych, dotacji i innych środków zewnętrznych.

Finansowanie działań odbywać się będzie zgodnie z zapisami dokumentów programowych³⁸ oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 września 2007 r. (Dz.U. nr 175, poz. 1232 z późn. zm.) w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych na poziomie projektu.

Całkowity koszt realizacji inwestycji zaproponowanych w Programie, w rozbiciu na lata ich realizacji przedstawiono w tabeli 4-1.

Hierarchizacja zadań.

Wśród przedsięwzięć wdrażanych przez miasto wybór zadań do realizacji uzależniony będzie od następujących czynników:

- 1) Zgodności ze Strategią Rozwoju Miasta Niemodlin.
- 2) Kompleksowości programu rewitalizacji danego obszaru zwiększającej jego użyteczność w rozumieniu poprawy dobrobytu mieszkańców miasta.
- 3) Likwidacji problemów społecznych związanych z biedą i bezrobociem, depopulacją i poczuciem bezpieczeństwa.

Możliwości powiązania procesu rewitalizacji miasta Niemodlin z dalszymi projektami podnoszącymi szeroko rozumianą użyteczność miasta dla mieszkańców.

W ramach LPR przyjęto następujące wskaźniki osiągnięcia zakładanych celów:

Wskaźniki produktu:

1. Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy [szt./EPC].
2. Liczba zrewitalizowanych obszarów [szt.].
3. Liczba zbudowanych/przebudowanych/doposażonych obiektów pozostałej infrastruktury społecznej [szt.].

³⁸ Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013. Wersja nr 6. Opole, luty 2009 r.

Wskaźniki rezultatu:

1. Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy [szt./EPC].
2. Liczba nowych etatów badawczych [szt./EPC].
3. Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich [ha].
4. Liczba osób korzystających z rewitalizowanego obszaru [osoby/rok].
5. Liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych [szt.].
6. Liczba jednostek prowadzących działalność szkoleniową i edukacyjną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym [szt.].
7. Liczba jednostek prowadzących działalność turystyczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym [szt.].
8. Liczba jednostek prowadzących działalność kulturalną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym [szt.].
9. Liczba jednostek prowadzących działalność społeczną zlokalizowanych na terenie rewitalizowanym [szt.].

Rysunek 4-1. Finansowanie zadań realizowanych w ramach LPR.

Lp.	Nazwa projektu	Projektodawcy	Finansowanie projektu		Szacunkowy koszt realizacji projektu w rozbiciu na poszczególne lata (w zł)				
			Źródło finansowania	Kwota (w zł)	2009	2010	2011	2012	2013
1	Rewitalizacja ulic Śródmieścia Niemodlina	Gmina Niemodlin	Ogółem	5 920 000,00		1 500 000,00	4 420 000,00		
			wkład własny	888 000,00					
			dotacja z UE	5 032 000,00					
			Inne źródła	0,00					
2	Przebudowa dachu i remont elewacji w kamienicy Rynek 7	Wspólnota Mieszkaniowa Rynek 7	Ogółem	220 000,00		120 000,00	120 000,00		
			wkład własny	220 000,00					
			dotacja z UE	0,00					
			Inne źródła	0,00					
3	Termomodernizacja budynku Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Niemodlinie przy ulicy Zamkowej	Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Niemodlinie	Ogółem	2 830 000,00			830 000,00	2 000 000,00	
			wkład własny	424 500,00					
			dotacja z UE	2 405 500,00					
			Inne źródła	0,00					
4	Zabezpieczenie obiektów na terenie kompleksu zamkowego w Niemodlinie.	Fundacja Zamku Książąt Niemodlińskich	Ogółem	420 000,00		120 000,00	80 000,00	120 000,00	100 000,00
			wkład własny	200 000,00					
			dotacja z UE	0,00					
			Inne źródła	220 000,00					

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Niemodlin na lata 2009-2013

Lp.	Nazwa projektu	Projektodawcy	Finansowanie projektu		Szacunkowy koszt realizacji projektu w rozbiu na poszczególne lata (w zł)				
			Źródło finansowania	Kwota (w zł)	2009	2010	2011	2012	2013
5	Gminne Centrum Informacji Turystycznej i Rozwoju Przedsiębiorczości	Gmina Niemodlin	Ogółem	60 000,00		60 000,00			
			wkład własny	35 000,00					
			dotacja z UE	25 000,00					
			Inne źródła	0,00					
6	Renowacja dachu i elewacji zewnętrznej Kościoła pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Niemodlinie	Parafia Rzymско – Katolicka pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Niemodlinie	Ogółem	630 000,00	480 000,00	150 000,00			
			wkład własny	390 000,00					
			dotacja z UE	0,00					
			Inne źródła	240 000,00					
7	Mobilna szkoła	Gmina Niemodlin	Ogółem	400 000,00		100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00
			wkład własny	60 000,00					
			dotacja z UE	340 000,00					
			Inne źródła	0,00					
8	Upowszechnienie edukacji przedszkolnej w Gminie Niemodlin	Gmina Niemodlin	Ogółem	400 000,00		100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00
			wkład własny	60 000,00					
			dotacja z UE	340 000,00					
			Inne źródła	0,00					

Lp.	Nazwa projektu	Projektodawcy	Finansowanie projektu		Szacunkowy koszt realizacji projektu w rozbiciu na poszczególne lata (w zł)				
			Źródło finansowania	Kwota (w zł)	2009	2010	2011	2012	2013
9	Wzrost kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemodlinie	Gmina Niemodlin/ Dom Pomocy Społecznej w Niemodlinie	Ogółem	1 000 000,00					
			wkład własny	1 000 000,00		250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00
			dotacja z UE	0,00					
			Inne źródła	0,00					

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 5. SYSTEM WDRAŻANIA LPR.

Ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji założeń i celów Programu jest skuteczny system jego wdrażania.

Instytucją wdrażającą Program Rewitalizacji będzie gmina Niemodlin. Do zadań jej będzie należało:

- monitorowanie realizacji projektów pod kątem ich zgodności z założeniami i celami określonymi w Programie,
- przyjmowanie i weryfikacja wniosków od podmiotów zgłaszających udział w programie pod kątem zgodności z Programem i wytycznymi Instytucji Zarządzającej oraz planowanie kolejnych działań w ramach Programu,
- weryfikacja założeń Programu i jego aktualizacja na podstawie gromadzonych materiałów, dokumentów i oceny przeprowadzonych działań,
- prowadzenie działań informacyjnych, konsultacji społecznych i publikacja informacji na temat realizacji Programu.

Za wdrażanie poszczególnych projektów odpowiedzialni będą ich beneficjenci. W przypadku projektów własnych gminy Niemodlin, przygotowanie i wdrożenie projektu spoczywać będzie na pracownikach merytorycznych poszczególnych wydziałów. Będą oni odpowiedzialni za:

- przygotowanie dokumentacji technicznej, studiów wykonalności zgodnych z wytycznymi Instytucji Zarządzającej oraz wszystkich innych załączników niezbędnych do realizacji projektu,
- przygotowanie wniosków według obowiązujących procedur i zasad oraz złożenie ich w odpowiednim terminie;
- współpracę z jednostkami podległymi realizującymi projekty finansowane z budżetu gminy (pomoc tym jednostkom w przygotowaniu dokumentacji),
- współpracę z samorządem powiatowym i wojewódzkim,
- przygotowanie odpowiedniej dokumentacji niezbędnej w razie przeprowadzenia kontroli realizacji projektów przez instytucje uprawnione (m.in. urzędy kontroli skarbowej),
- przygotowanie i wykonanie przetargów,
- zgodną z wymogami funduszy strukturalnych archiwizację dokumentacji,
- opracowywanie zgodnie z zapisami umów finansowania projektów okresowych i końcowych raportów monitoringowych z realizacji projektów,
- zapewnienie właściwej promocji projektów, ze szczególnym uwzględnieniem faktu zaangażowania środków unijnych.

Urząd Miejski w Niemodlinie będzie odpowiedzialny za potwierdzanie zgłaszanych zadań z celami LPR, poprzez wydawanie beneficjentom dokumentu potwierdzającego zgodność projektu z celami LPR i jego umiejscowienia na obszarze rewitalizowanym.

Instytucja Zarządzająca będzie w ramach współpracy z Urzędem Miejskim w Niemodlinie:

- monitorować realizację projektów pod kątem ich zgodności z założeniami i celami określonymi w programie.
- przyjmować i weryfikować wnioski od podmiotów zgłaszających udział w programie.
- weryfikować założenia programu i jego aktualizację na podstawie gromadzonych materiałów, dokumentów i oceny przeprowadzonych działań,
- prowadzić ocenę działań informacyjnych, konsultacji społecznych i publikacji informacji na temat realizacji programu.

Rozdział 6. ZASADY MONITOROWANIA, OCENY, KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ ORAZ STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

1. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY LPR.

Monitorowanie.

W celu racjonalnego, sprawnego i efektywnego wykorzystania środków strukturalnych, Unia Europejska nakłada na państwa członkowskie, obowiązek monitorowania wydatków i efektów rzeczowych wdrażania programów operacyjnych.

Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Dostarcza ono informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych, a także sposobie i prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej. Monitoring spełnia także rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach. W monitorowaniu powinny brać udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu Rewitalizacji.

W zależności od charakteru dostarczonych danych przeprowadzany będzie monitoring rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy dostarcza informacji o postępie we wdrażaniu Programu Rewitalizacji. Monitorowanie będzie polegało na weryfikacji wskaźników produktu i rezultatu, które zostaną określone dla poszczególnych projektów we wnioskach o dofinansowanie. Wskaźniki produktu i rezultatu będą mierzone raz do roku oraz po zakończeniu projektu. Okresem bazowym, wobec którego porównywane będą zmiany wskaźników będzie rok (lub jego ostatni kwartał) poprzedzający rok, w którym rozpoczęto wdrażanie Programu.

Z kolei monitoring finansowy pozwoli na zebranie informacji o finansowych aspektach realizacji Programu. Umożliwi to dokonanie oceny poprawności wydatkowania środków finansowych. Monitoring ten będzie się odbywać na podstawie danych ze sprawozdań rocznych oraz końcowych. Sprawozdania te będą obejmowały dane o wydatkach poniesionych w okresie objętym sprawozdaniem, wydatkach poniesionych od początku realizacji zadania i stopniu realizacji zadania.

Beneficjent będzie składał raz do roku Instytucji Zarządzającej okresowe sprawozdanie z realizacji projektu, oraz po zakończeniu realizacji projektu sprawozdanie końcowe.

Kopię sprawozdania końcowego beneficjent zobowiązany będzie dostarczyć także do UM w Niemodlinie. Pracownicy wydziałów merytorycznych na ich podstawie sporządzać będą okresowe raporty monitoringowe z realizacji całego Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Podmioty realizujące projekty zawarte w LPR bez udziału środków unijnych zobligowani są do przygotowywania raz na dwa lata sprawozdania z realizacji projektu na użytek Urzędu Miejskiego w Niemodlinie. Sprawozdanie powinno zawierać informacje o:

- rzeczowym i finansowym postępie realizacji projektu i prognozę na okres przyszły,
- działaniach promocyjnych i informacyjnych,
- zagrożeniach realizacji projektu.

Sprawozdania okresowe z realizacji LPR będą publikowane na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Niemodlinie, www.niemodlin.pl, oraz udostępnione do wglądu w postaci broszury w Wydziale Inwestycji i Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Niemodlinie.

Ewaluacja.

Celem ewaluacji jest określenie faktycznych efektów zrealizowanych projektów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ocena dotyczyć powinna w szczególności kryterium:

- skuteczności - ustalenie czy cele Programu, określone na etapie programowania, zostały osiągnięte,
- efektywności - porównanie zasobów finansowych zaangażowanych przy realizacji Programu z rzeczywistymi osiągnięciami Programu na poziomie produktu, rezultatu lub oddziaływania,
- użyteczności - ocena faktycznych efektów Programu na poziomie produktu, rezultatu i oddziaływania w nawiązaniu do wcześniej zdefiniowanych w Programie Rewitalizacji potrzeb i problemów.

Okresowo przedstawiane Radzie Miejskiej sprawozdania z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie się odbywało według następujących punktów:

- postęp prac w stosunku do założeń (plany działania),
- przegląd nowych wniosków, projektów oraz innych sygnałów społecznych,
- aktualizacja planów działania.

Zmiany w Lokalnym Planie Rewitalizacji mogą być dokonywane nie częściej niż raz do roku uchwałą Rady Miejskiej w Niemodlinie na wniosek Burmistrza Niemodlina lub innych podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Zgodnie z wytycznymi Instytucji Zarządzającej, nie ma jednak możliwości zmiany granic obszarów rewitalizowanych na terenie miasta Niemodlin.

Materiałem źródłowym do sporządzenia sprawozdania z realizacji LPR będą sprawozdania końcowe z realizacji projektów ujętych w Programie Rewitalizacji. Ocena pracy oraz sprawozdania będzie należała do Rady Miejskiej w Niemodlinie.

Sposoby oceny programu rewitalizacji.

Wykonanie oceny Programu Rewitalizacji zarówno na etapie oceny okresowej, jak i oceny po zakończeniu projektu zakłada wykorzystanie metodyki oceny planowanych działań w trzech aspektach: społecznym, ekonomicznym i środowiskowym.

Proponuje się ewaluację Programu wg następujących kryteriów ogólnych:

- ocena społecznego oddziaływania - poprawa standardu życia mieszkańców (warunki zamieszkania i obsługi) poprawa sytuacji materialnej mieszkańców, zmiana wizerunku miasta, redukcja patologii społecznych, poprawa bezpieczeństwa publicznego;
- ocena ekonomicznego oddziaływania: inicjowanie nowych działalności gospodarczych, wzrost stopnia zainwestowania terenów, wzrost liczby miejsc pracy, poprawa kwalifikacji zawodowych, tworzenie nowej oferty usług turystycznych;
- ocena środowiskowego oddziaływania ujmowana w kontekście przywrócenia i/lub zmiany dotychczasowych form zagospodarowania terenu, tworzenia stref zieleni urządzonej, rekultywacji obszarów zdegradowanych.

2. SYSTEM KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ LPR.

Dla procesu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji bardzo istotna jest ścisła współpraca wszystkich uczestników Programu, tj. wydziałów i jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego, wspólnot mieszkaniowych zlokalizowanych w obszarach rewitalizacji, podmiotów gospodarczych i organizacji społecznych, a także mieszkańców miasta.

Zasadniczym celem komunikacji społecznej jest uzyskanie partycypacji społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywnego udziału w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu. Komunikacja społeczna ma zapewnić:

- wyjaśnienie mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji.
- dostęp partnerów Programu do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji,
- pobudzenie partnerów programu do wyrażania własnych opinii,
- pobudzenie do przedstawiania własnych projektów, które mogłyby być współfinansowane ze środków unijnych.

W związku z tym konieczne jest systematyczne przekazywanie informacji na temat podejmowanych działań i osiągniętych rezultatów. Obszary działań w zakresie komunikacji dwustronnej i współpracy władz miasta Niemodlin ze społecznością lokalną to:

- informacja o postępach we wdrażaniu Programu – mieszkańcy będą mieli możliwość uzyskania informacji o aktualnym stanie Programu Rewitalizacji w siedzibie Urzędu Miejskiego, wraz z wglądem w dokumentację (raporty monitoringowe, raporty ewaluacyjne),
- możliwość udziału mieszkańców w posiedzeniach Komitetu Monitorującego (po wcześniejszym zgłoszeniu swojej obecności),
- podjęcie współpracy z mediami lokalnymi - podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych.

Lokalny Program Rewitalizacji będzie dostępny dla wszystkich zainteresowanych w formie elektronicznej na stronie Urzędu Miejskiego w Niemodlinie (www.niemodlin.pl). Informacje dotyczące przebiegu prac związanych z wdrażaniem Programu będą publikowane na stronach internetowych (www.niemodlin.pl) oraz w prasie lokalnej. Podmioty zainteresowane informacją dotyczącą Programu mogą również zgłaszać się bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Niemodlinie.

Public relations.

W ramach Programu Rewitalizacji przewiduje się podjęcie następujących działań public relations:

- poinformowanie społeczności lokalnej o podjęciu uchwały przyjmującej program rewitalizacji;
- poinformowanie społeczności lokalnej o obszarach podlegających rewitalizacji w ramach programu;
- poinformowanie społeczności lokalnej o celach, działaniach i projektach przewidzianych do realizacji;
- przekonanie zainteresowanych do słuszności przyjętych rozwiązań dla wybranych obszarów i nowego wizerunku miasta.

Konsultacje społeczne.

W dniach od 9 do 30 października 2008 r. trwały konsultacje Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Niemodlina, celem konsultacji było zgłaszanie przez wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe propozycji projektów poprzez składanie wstępnych kart projektów. Konsultacje spotkały się z dużym zainteresowaniem społecznym, zainteresowane strony kierowały zapytania do Wydziału Inwestycji i Funduszy Europejskich, w celu uzyskania szczegółowych informacji o Programie i głównych założeniach.

Znaczącą barierą dla zainteresowanych są bardzo skomplikowane założenia pozyskiwania środków, a zwłaszcza konieczność zabezpieczenia całości kwoty na realizację zadania. Większość planowanych zadań nie spełnia założeń Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 – 2013, polegają one głównie na modernizacji budynków (wymiana pieców, budowa chodnika itp.).

Społeczność, która zamieszkuje tzw. obszar kryzysowy nie posiada wystarczających środków finansowych na realizację kompleksowych zadań, nie ma również potencjału organizacyjnego do realizacji zadania. Ze względu na rozbudowane sprawy formalne nie jest zainteresowana zawiązaniem partnerstwa np. z Gminą Niemodlin. Wspólnoty mieszkaniowe, które wyraziły chęć realizacji projektów w ramach LPR, zlokalizowane są poza obszarem kryzysowym, w związku z tym odstąpiły od złożenia kart projektów.

Informacje nt. organizowanych otwartych spotkań informacyjnych, celem dotarcia do jak najszerszego grona odbiorców i zainteresowanych podmiotów, zamieszczone zostały na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Niemodlinie (www.niemodlin.pl), jak również na łamach gazety lokalnej - Puls Niemodlina.

Ponowne konsultacje społeczne odbyły się w miesiącu lutym 2009 r. poprzez informacje umieszczone na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Niemodlinie.

Realizując Lokalny Plan Rewitalizacji Urząd Miejski w Niemodlinie będzie prowadził stałą współpracę z partnerami społecznymi, obejmującymi m.in. podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe, wspólnoty mieszkaniowe, jak i nieformalne grupy obywateli. Zakłada się dwie podstawowe formy kontaktu, interpersonalny, poprzez konsultacje z pracownikami Wydziału Inwestycji i Funduszy Europejskich oraz poprzez media elektroniczne, w szczególności Internet. Inicjowanie współpracy z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi powinno doprowadzić do stworzenia swoistego lokalnego

partnerstwa na rzecz rewitalizacji, dla którego celem będzie doskonalenie rozpoczętego procesu oraz budowanie zrozumienia dla rewitalizacji.

3. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko związana jest z koniecznością wdrożenia następujących aktów prawnych UE do polskiego prawodawstwa:

- 1) dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985, str. 40, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, str. 248);
- 2) dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. UE. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102);
- 3) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, str. 30; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157);
- 4) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003, str. 26; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 375);
- 5) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003, str. 17; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 466),
- 6) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008, str. 8).

Każdy Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem, dla którego zgodnie z polskim prawem może być wymagane przeprowadzenie Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko, jeżeli w uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska³⁹ organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska może po uzgodnieniu z właściwym inspektorem sanitarnym, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na

³⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2008 r. w sprawie nadania statutu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu. Dz. U. z 2008 r., nr 202, poz. 1261.

środowisko. W przypadku odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko LPR, bierze się pod uwagę następujące uwarunkowania⁴⁰:

- 1) charakter działań przewidzianych w LPR, w szczególności:
 - a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć,
 - b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach,
 - c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska,
 - d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska;
- 2) rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:
 - a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań,
 - b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych,
 - c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska;
- 3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:
 - a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu,
 - b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. Burmistrz Niemodlina na wniosek Gminy Niemodlin przeprowadził postępowanie w sprawie wymogu przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko. W jej wyniku uzyskano następujące uzgodnienia:

1. Pismo Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego w Opolu uzgadniające Gminie Niemodlin zamiar odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Niemodlin na lata 2009-2013.
2. Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu stwierdzające, że Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Niemodlin na lata 2009-2013 nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 48 ust.1 oraz art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. oraz powyższych uzgodnień, Burmistrz Niemodlina w Postanowieniu nr RSN. 76234-8/09 z dnia 21.04.2009 r. odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Niemodlin na lata 2009-2013.

⁴⁰ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dz. U. z 2008 r., nr 199, poz.1227 z późn. zm.

ZAŁĄCZNIKI.

1. Uzgodnienie Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego w Opolu, nr pisma NZ/JG-4321-51/09, z dnia 24 marca 2009 r.
2. Pismo Niemodlińskiego Klubu Ekologicznego w Niemodlinie z dnia 6 kwietnia 2009 r.
3. Uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, nr pisma RDOŚ-16-WOOS-7041-22/020/09/mse, z dnia 14 kwietnia 2009 r.
4. Postanowienie Burmistrza Niemodlina nr RSN. 76234-8/09 z dnia 21 kwietnia 2009 r.

BIBLIOGRAFIA.

1. Decyzja Rady z dnia 6 października 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności (2006/702/WE).
2. Domska J., Niemodlin i ziemia niemodlińska od 1224 roku do początków XX wieku. Opole-Niemodlin 1998 r.
3. Europejska Karta Regionów Granicznych i Transgranicznych. Nowelizacja. Gronau 2004 r.
4. Gminny Program opieki nad zabytkami. Gmina Niemodlin 2008 – 2011. Niemodlin 2008 r.
5. Jakubczyk Z., Słodczyk J., Revitalisation and the sustainable development of cities: A theoretical and empirical approach. W: Society, economy, environment – towards the sustainable city. University of Gdańsk 2005 r.
6. Gminny Program Opieki nad Zabytkami – załącznik do Uchwały Nr XXI/142/08 Rady Miejskiej w Niemodlinie z dnia 29 kwietnia 2008 r.
7. Knowls P., Designing out of crime, the cost of policing new urbanism. www.operationscorpions.org.uk
8. Komunikat Komisji do Rady I Parlamentu Europejskiego, Polityka spójności i miasta: rola miast i aglomeracji w odniesieniu do wzrostu i zatrudnienia w regionach.
9. Kwiatkowski E., Teoria trzech sektorów gospodarki. PWN, Warszawa 1980 r.
10. Pismo NZN nr MK/5695/2008 z dnia 27 listopada 2008 r.
11. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego. UMWO, Opole 2002 r.
12. Prognoza podaży pracy w województwie opolskim na lata 2001 - 2020. Urząd Statystyczny w Opolu. Opole 2001 r.
13. Program Ochrony Środowiska Gminy Niemodlin na lata 2005 - 2015. Niemodlin 2004 r.
14. Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 –2013. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2007 r.
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2008 r. w sprawie nadania statutu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu. Dz. U. z 2008 r., nr 202, poz. 1261.
16. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 - 2013. Opole, październik 2007 r.
17. Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Niemodlin. Niemodlin 2005 r.
18. Strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Opolskiego na lata 2001 – 2015. Opole 2001 r.
19. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego. UMWO, Opole 2005 r.
20. Strategia Rozwoju Wspólnoty Opolskiej. Opole 2000 r.
21. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niemodlin na lata 2008 - 2015. Niemodlin 2008 r.
22. Sutkowska E., Współczesny kształt i znaczenie zieleni miejskiej jako zielonej przestrzeni publicznej w strukturze miasta – przestrzeń dla kreacji. <http://www.pan-ol.lublin.pl/wydawnictwa/TArch2/Sutkowska.pdf>.
23. Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 - 2013. Wersja nr 6. Opole, Luty 2009 r.
24. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dz. U z 2008 r., nr 199, poz.1227 z późn. zm.

25. Wojewódzka Strategia Integracji i Polityki Społecznej na lata 2007 – 2009, UMWO, Opole 2006 r.
26. Województwo opolskie. Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej w 2006 roku na tle lat 1998 – 2005. Charakterystyka Miast. UMWO, Opole 2007 r.
27. Wytoczne w zakresie zasad opracowania i oceny Lokalnych Programów Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007 - 2013, działanie 6.1 „Rewitalizacja obszarów miejskich”. Wersja 2. Opole, grudzień 2008 r.